

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Gada īstenošanas ziņojums

Latvia - Rural Development Programme (National)

Gada īstenošanas ziņojums	
Periods	01/01/2024 - 31/12/2024
Versija	2024.0
Statuss — Pašreizējais mezgls	Atvērts - Latvija
Valsts atsauce	
Uzraudzības komitejas apstiprinājuma datums	

Spēkā esošā programmas versija	
CCI	2014LV06RDNP001
Programmas veids	Lauku attīstības programma
Valsts	Latvija
Reģions	LV - National
Plānošanas periods	2014 - 2022
Versija	13.1
Lēmuma numurs	C(2024)1794
Lēmuma datums	13/03/2024
Vadošā iestāde	Zemkopības ministrija

Saturs

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU	4
1.a) Finanšu dati	4
1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības	4
1.b1) Pārskata tabula	4
1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām	19
1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starpposma mērķiem, balstoties uz F tabulu	51
1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]	52
1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās	54
1.f1) EUSBSR	56
1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)	61
2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS	62
2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.	62
2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu)	62
2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu)	62
2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē	63
2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.	64
2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).	66
2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	70
3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI	72
3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti	72
3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi	78
4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS	79
4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu	79
4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)	79
4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu	79
4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)	81
5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS	90
6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS	91

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM	92
8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS	93
9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ	95
10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)	96
11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM.....	113
II pielikums	114
Dokumenti.....	129

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU

1.a) Finanšu dati

Skatīt pievienotos dokumentus

1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības

1.b1) Pārskata tabula

Prioritārā joma 1A						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2024			2,36	80,98	2,91
	2014-2023			1,86	63,82	
	2014-2022			1,61	55,24	
	2014-2021			1,23	42,21	
	2014-2020			1,11	38,09	
	2014-2019			0,61	20,93	
	2014-2018			0,24	8,24	
	2014-2017			0,12	4,12	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1B						
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2024			136,00	143,16	95,00
	2014-2023			133,00	140,00	
	2014-2022			115,00	121,05	
	2014-2021			107,00	112,63	
	2014-2020			87,00	91,58	
	2014-2019			55,00	57,89	
	2014-2018			16,00	16,84	
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1C						
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2024			32 930,00	131,72	25 000,00
	2014-2023			25 644,00	102,58	
	2014-2022			24 889,00	99,56	
	2014-2021			20 086,00	80,34	
	2014-2020			16 424,00	65,70	
	2014-2019			12 334,00	49,34	
	2014-2018			8 103,00	32,41	
	2014-2017			4 482,00	17,93	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 2A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)		2014-2024	7,98	112,03	7,75	108,80	7,12
		2014-2023	7,89	110,77	7,64	107,26	
		2014-2022	7,62	106,98	7,35	103,18	
		2014-2021	7,13	100,10	9,19	129,02	
		2014-2020	6,89	96,73	6,44	90,41	
		2014-2019	6,37	89,43	5,98	83,95	
		2014-2018	5,44	76,37	5,00	70,19	
		2014-2017	4,51	63,31	3,80	53,35	
		2014-2016	2,19	30,74	1,37	19,23	
		2014-2015	1,46	20,50	1,17	16,43	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	12 370 604,04	91,96	11 933 758,43	88,71	13 452 644,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	4 428 373,28	141,32	2 422 120,79	77,30	3 133 557,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	615 119 960,48	111,00	510 730 875,54	92,17	554 137 343,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	53 687 810,85	103,15	50 339 203,48	96,72	52 046 595,00
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	29 854 259,60	107,17	22 930 033,63	82,31	27 857 214,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	715 461 008,25	109,96	598 355 991,87	91,97	650 627 353,00

Prioritārā joma 2B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jauna lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)		2014-2024	0,59	95,53	0,57	92,30	0,62
		2014-2023	0,59	95,53	0,57	92,30	
		2014-2022	0,58	93,91	0,55	89,06	
		2014-2021	0,52	84,20	0,45	72,87	
		2014-2020	0,44	71,25	0,42	68,01	
		2014-2019	0,44	71,25	0,40	64,77	
		2014-2018	0,37	59,91	0,36	58,29	
		2014-2017	0,37	59,91	0,35	56,67	
		2014-2016	0,32	51,82			
		2014-2015	0,08	12,95			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	19 560 000,00	104,01	17 826 526,04	94,79	18 805 934,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	19 560 000,00	104,01	17 826 526,04	94,79	18 805 934,00

Prioritārā joma 3A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)		2014-2024	1,84	124,24	1,02	68,87	1,48
		2014-2023	1,82	122,89	1,00	67,52	
		2014-2022	0,85	57,39	0,71	47,94	
		2014-2021	0,75	50,64	0,71	47,94	
		2014-2020	0,71	47,94	0,71	47,94	
		2014-2019	0,64	43,21	0,64	43,21	
		2014-2018	0,43	29,03	0,43	29,03	
		2014-2017	0,28	18,91	0,26	17,56	
		2014-2016	0,17	11,48	0,08	5,40	
		2014-2015	0,04	2,70			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	139 753 362,04	131,45	80 057 095,63	75,30	106 318 764,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	1 909 994,77	120,26	705 978,33	44,45	1 588 223,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	141 663 356,81	131,28	80 763 073,96	74,85	107 906 987,00

Prioritārā joma 3B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)		2014-2024			5,63	92,06	6,12
		2014-2023			5,63	92,06	
		2014-2022			5,63	92,06	
		2014-2021			5,38	87,97	
		2014-2020			4,83	78,98	
		2014-2019			4,09	66,88	
		2014-2018			3,40	55,59	
		2014-2017			2,82	46,11	
		2014-2016			1,63	26,65	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 147 758,74	104,68	4 919 988,05	100,05	4 917 393,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	54 892 809,55	100,62	54 793 064,66	100,44	54 554 834,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	60 040 568,29	100,96	59 713 052,71	100,40	59 472 227,00

Prioritāte P4						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2024			1,54	88,99	1,73
	2014-2023			1,51	87,25	
	2014-2022			1,42	82,05	
	2014-2021			1,42	82,05	
	2014-2020			1,32	76,27	
	2014-2019			1,28	73,96	
	2014-2018			1,20	69,34	
	2014-2017			1,11	64,14	
	2014-2016			1,02	58,94	
	2014-2015			0,99	57,21	
T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2024			26,64	93,83	28,39
	2014-2023			26,64	93,83	
	2014-2022			21,81	76,82	
	2014-2021			21,45	75,55	
	2014-2020			21,64	76,22	
	2014-2019			20,23	71,25	
	2014-2018			19,73	69,49	
	2014-2017			19,10	67,27	
	2014-2016			16,01	56,39	
	2014-2015			12,32	43,39	
T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2024			26,64	93,83	28,39
	2014-2023			26,64	93,83	
	2014-2022			21,81	76,82	
	2014-2021			21,45	75,55	

		2014-2020			21,64	76,22	
		2014-2019			20,23	71,25	
		2014-2018			19,73	69,49	
		2014-2017			19,10	67,27	
		2014-2016			16,01	56,39	
		2014-2015			12,45	43,85	
T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)		2014-2024			22,56	96,49	23,38
		2014-2023			22,56	96,49	
		2014-2022			18,72	80,06	
		2014-2021			17,43	74,55	
		2014-2020			17,22	73,65	
		2014-2019			15,97	68,30	
		2014-2018			15,83	67,70	
		2014-2017			15,81	67,62	
		2014-2016			13,60	58,17	
		2014-2015			11,40	48,76	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 954 119,40	74,57	5 761 899,20	72,16	7 984 435,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	7 423 867,46	101,54	5 297 147,18	72,45	7 311 632,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	7 434 303,59	121,07	6 105 291,97	99,43	6 140 333,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	112 170 100,22	106,98	108 383 227,12	103,37	104 851 619,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	276 112 255,53	112,67	245 656 289,67	100,24	245 057 725,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	46 822 290,22	83,32	40 694 096,87	72,41	56 198 264,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	331 928 360,57	128,09	259 776 838,85	100,25	259 137 447,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	787 845 296,99	114,73	671 674 790,86	97,81	686 681 455,00

Prioritārā joma 5B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)		2014-2024	67 176 731,00	95,25	41 353 743,22	58,64	70 525 800,00
		2014-2023	61 089 100,06	86,62	30 754 114,31	43,61	
		2014-2022	50 375 795,90	71,43	27 081 093,61	38,40	
		2014-2021	33 240 913,55	47,13	24 284 342,65	34,43	
		2014-2020	32 688 116,85	46,35	20 146 238,20	28,57	
		2014-2019	25 933 599,44	36,77	16 757 495,06	23,76	
		2014-2018	20 370 311,12	28,88	11 391 301,60	16,15	
		2014-2017	14 312 787,80	20,29	9 176 892,16	13,01	
		2014-2016	10 259 014,31	14,55	3 188 608,53	4,52	
		2014-2015	5 574 287,82	7,90	384 042,11	0,54	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	31 562 218,02	111,88	18 818 818,84	66,71	28 210 347,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	31 562 218,02	111,88	18 818 818,84	66,71	28 210 347,00

Prioritārā joma 5C							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)		2014-2024	10 554 262,00	26,39	4 751 577,84	11,88	40 000 000,00
		2014-2023	9 111 959,11	22,78	2 306 716,06	5,77	
		2014-2022	2 683 827,05	6,71	914 017,10	2,29	
		2014-2021	655 036,00	1,64	516 011,29	1,29	
		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 119 165,13	31,99	3 841 542,79	24,01	16 000 000,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 119 165,13	31,99	3 841 542,79	24,01	16 000 000,00

Prioritārā joma 5D							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)		2014-2024			10,69	95,73	11,17
		2014-2023			8,66	77,55	
		2014-2022			7,18	64,30	
		2014-2021			4,66	41,73	
		2014-2020			4,09	36,63	
		2014-2019			2,76	24,72	
		2014-2018			0,67	6,00	
		2014-2017			0,24	2,15	
		2014-2016			0,06	0,54	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	117 308 841,95	95,45	95 488 312,99	77,69	122 903 327,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	117 308 841,95	95,45	95 488 312,99	77,69	122 903 327,00

Prioritārā joma 5E							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)		2014-2024			1,87	99,62	1,88
		2014-2023			1,79	95,36	
		2014-2022			1,56	83,10	
		2014-2021			1,37	72,98	
		2014-2020			1,31	69,79	
		2014-2019			1,11	59,13	
		2014-2018			0,87	46,35	
		2014-2017			0,55	29,30	
		2014-2016			0,11	5,86	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	40 996 799,75	110,56	36 209 790,29	97,65	37 080 220,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	40 996 799,75	110,56	36 209 790,29	97,65	37 080 220,00

Prioritārā joma 6A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)		2014-2024			1 871,71	187,17	1 000,00
		2014-2023			1 482,01	148,20	
		2014-2022			920,78	92,08	
		2014-2021			920,78	92,08	
		2014-2020			590,49	59,05	
		2014-2019			75,00	7,50	
		2014-2018			34,00	3,40	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	48 718 745,35	129,25	30 959 144,55	82,13	37 693 565,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	48 718 745,35	129,25	30 959 144,55	82,13	37 693 565,00

Prioritārā joma 6B						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecinīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	2014-2024			1 543,18	192,90	800,00
	2014-2023			986,60	123,33	
	2014-2022			511,90	63,99	
	2014-2021			234,40	29,30	
	2014-2020			119,42	14,93	
	2014-2019			109,80	13,73	
	2014-2018			105,00	13,13	
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					
T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	2014-2024			3,59	181,46	1,98
	2014-2023			3,59	181,46	
	2014-2022			3,59	181,46	
	2014-2021			3,57	180,45	
	2014-2020			3,43	173,37	
	2014-2019			2,51	126,87	
	2014-2018			1,35	68,24	
	2014-2017			0,69	34,88	
	2014-2016			0,53	26,79	
	2014-2015					
T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	2014-2024			94,31	100,00	94,31
	2014-2023			94,31	100,00	
	2014-2022			94,31	100,00	
	2014-2021			94,31	100,00	

		2014-2020			94,31	100,00	
		2014-2019			94,31	100,00	
		2014-2018			94,31	100,00	
		2014-2017			94,31	100,00	
		2014-2016			94,31	100,00	
		2014-2015			94,31	100,00	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	125 224 234,98	101,32	123 594 677,36	100,00	123 594 696,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	113 293 912,97	111,57	97 497 916,38	96,01	101 546 609,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	238 518 147,95	105,94	221 092 593,74	98,20	225 141 305,00

1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk – LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus, no kuriem 2014. gadā tika uzsākta tikai atbalsta pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā, izņemot atbalsta pasākumu M16 ”Sadarbība”, kura pirmā kārtā tika izsludināta 2017. gadā. 2020. gadā pēc grozījumiem LAP iekļauts vēl viens jauns apakšpasākums M2.3 “Atbalsts konsultantu apmācībai”. 2021. gadā LAP tika ieviests jauns atbalsta veids - finanšu instrumenti lauksaimniecības un lauku attīstības jomā pasākuma M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumos M4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībām” un M4.2 “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādei”, kā arī apakšpasākumā M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā “. Ziņojumā sniegtā informācija par LAP īstenošanas progresu vērtēta pret 2024. gadā spēkā esošo LAP 13.1 redakciju, kuru Eiropas Komisija (turpmāk - EK) apstiprināja 2024. gada 13. martā un kurā ar LAP 10.2 redakciju iekļauts arī LAP pārejas perioda finansējums 2021.-2022. gadam (468,14 milj. EUR), tai skaitā arī daļa no Eiropas Savienības Atveseļošanās instrumenta (turpmāk - ESAI) finansējuma 84,09 milj. EUR apmērā. ESAI finansējuma, apguve ziņojumā ir atspoguļota atsevišķi. Līdz 2024. gada beigām atbalsta saņēmējiem ir izmaksāts publiskais finansējums un EK nodeklarēts 1 907,0 milj. EUR apmērā jeb 94,2% no periodā pieejamā finansējuma, t.sk. ESAI finansējums 66,8 milj. EUR.

Projektveidīgie pasākumi

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2024. gada beigām izsludinātas 136 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas. 2024. gadā tika izsludinātas 5 kārtas.

Tāpat 2024. gadā pasākumā M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” turpinājās 2023. gadā noslēgtais līgums par mācību organizēšanu un īstenošanu profesionālās izglītības un prasmju apguves apakšpasākuma ietvaros. Savukārt 1.2. “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem” 2024. gadā turpinājās 2022. gadā noslēgtie 19 līgumi ar atklātā konkursa uzvarētājiem par demonstrējumu nodrošināšanai augkopības nozarē, kā arī 2023. gada sākumā noslēgto 11 līgumu izpilde par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē. 1.3. “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem” 2024. gadā tika uzsākta 2023. gadā noslēgtā līguma izpilde par pakalpojuma sniegšanu saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšanā.

2024. gadā pasākumā M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” turpinājās 2023. gadā noslēgto līgumu izpilde par individuālu konsultāciju nodrošināšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē. 2024. gadā noslēdzās līguma izpilde par konsultantu apmācības nodrošināšanu.

Kopumā izsludinātajās projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās no plānošanas perioda sākuma iesniegti 84 818 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 2 086,5 milj. EUR, no tiem līdz 2024. gada beigām apstiprināti 67 186 projekti ar publisko finansējumu 1 528,9 milj. EUR apmērā. No apstiprinātajiem projektiem līdz 2024. gada beigām atsaukti vai saistības pārtrauktas 5 243 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 260,7 milj. EUR (ieskaitot arī korekcijas apstiprināto projektu pieteikumus), tātad uz atskaites perioda beigām jau ir īstenoti un vēl tiek īstenoti kopumā 61 943 projekti ar kopējo publisko finansējumu 1 268,2 milj. EUR jeb 98,0% no kopējā projektveidīgo pasākumu finansējuma (skat.1.attēlu).

M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M01 “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi”, nosaka Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 705 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi””.

2024. gadā tika veikti normatīvā akta grozījumi, lai atsaucēs uz Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (ES) Nr. 1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam aizstātu ar atsaucēm uz Komisijas 2023. gada 13. decembra Regulu (ES) 2023/2831 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam.

1.1. apakšpasākumā “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi”

2024. gadā turpinājās 2023. gadā noslēgtais līgums par mācību organizēšanu un īstenošanu profesionālās izglītības un prasmju apguves apakšpasākuma ietvaros. Līguma izpildītājs - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte – apakšuzņēmējs) (līgumcena 5,1 milj. EUR).

Un 2024. gadā noslēdzās 2023. gada sākumā nozares nevalstisko organizāciju noslēgto līgumu izpilde.

Kopumā 2024. gadā apakšpasākuma ietvaros apmācīta 8 041 persona, mācību dalībnieku skaitu sadalījumā pa mācību blokiem 2024. gadā skatīt 1. tabulā.

Mācību bloks	Mācību dalībnieku skaits
Lauksaimniecība	6 838
Pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktus) ražošana	163
Mežsaimniecība	1 040
KOPĀ	8 041

1.tabula. Mācību dalībnieku skaits pa mācību blokiem, 2024. gads

Avots: LAD

No perioda sākuma kopumā apmācīti 32 930 mācību dalībnieki jeb 131,7 % no plānotā apmācāmo skaita. Lielākoties - 65,1 % gadījumu – lauksaimniecības, pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktu) ražošanas, mežsaimniecības nozarē iesaistītās personas piedalījušās mācībās par tēmām, kas attiecas uz mērķa virzienu 2A (konkurētspēja). Taču ir bijusi arī interese (34,9 %) par profesionālās izglītības un prasmju apguvi jomā, kas attiecas uz prioritāro virzienu 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem 91,7% dalībnieku ir apmācīti par tēmām lauksaimniecības jomā un 8,3% - par tēmām mežsaimniecības jomā.

1.2.apakšpasākumā “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem”

2024. gadā turpinājās 2022. gadā noslēgtie 19 līgumi ar atklātā konkursa uzvarētājiem par demonstrējumu nodrošināšanai augkopības nozarē. Pakalpojuma sniedzēji - APP “Agroresursu un ekonomikas institūts”, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte. Līgumu kopējais publiskais finansējums ir 832,47 tūkst. EUR. Nodrošināta demonstrējuma ierīkošana un īstenošana.

Tāpat tika turpināta 2023. gada sākumā noslēgto 11 līgumu izpilde par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē. Publiskā iepirkuma (atklāta konkursa) uzvarētājs, līguma izpildītājs - SIA “Latvijas

Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līguma kopējais publiskais finansējums ir 439,31 tūkst. EUR.

1.3.apakšpasākumā “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem”

2024. gadā turpinājās 2023. gadā noslēgtā līguma izpilde par pakalpojuma sniegšanu. Saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšanu nodrošināja SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumcena 1,25 milj. EUR.

Kopumā 2024. gadā apakšpasākuma ietvaros apmeklējumos piedalījušies 1156 cilvēki.

M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”, nosaka Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 695 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai””.

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultantu apmācībai” nosaka Ministru kabineta 10.11.2020. noteikumi Nr. 672 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultantu apmācībai””.

2.1.apakšpasākums “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”

2024. gadā tika turpināta līguma izpilde par individuālu konsultāciju sniegšanas nodrošināšanu par mežsaimniecības jautājumiem. Pakalpojuma sniedzējs – mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība (turpmāk – MPKS) “Mežsaimnieks” (apakšuzņēmējs – MPKS “Mūsu mežs”, Jānis Saulītis). Līguma kopējā publiskā finansējuma summa ir 500 tūkst. EUR.

Tāpat turpinājās 2023. gadā noslēgtā līguma izpilde par individuālu konsultāciju nodrošināšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumcena ir 4,25 milj. EUR.

Kopumā 2024. gadā apakšpasākuma ietvaros tika sniegtas 7 376 konsultācijas, kuras saņēmušas 2 886 personas, kas iesaistītas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē (skatīt 2. tabulu).

Konsultāciju bloks	Konsultāciju saņēmēju skaits	Konsultāciju skaits
Lauksaimniecība	2 195	5 275
Mežsaimniecība	691	2 101
KOPĀ	2 886	7 376

2. tabula. Konsultāciju saņēmēju un sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju blokiem, 2024. gads

Avots: LAD

Kā redzams 2. tabulā, ir vērojama tendence, ka viens konsultāciju saņēmējs saņem vairākas konsultācijas.

No perioda sākuma kopumā konsultācijas saņēmušas 52 464 personas, kas jau pārsniedz LAP prognozēto vērtību “konsultēto atbalsta saņēmēju skaitu 10 500 piecas reizes.

Noslēdzās 2021. gada sākumā noslēgtā līguma par konsultāciju nodrošināšanu uzņēmuma izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai (“inkubācija”) ar SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” izpilde. Līgumcena 1,0 milj. EUR. 2024. gadā vairāku gadu sadarbības līgumi par konsultāciju pakalpojumu saņemšanu bija 99 gala labuma guvējiem.

Daudz gadu līguma ietvaros tika sniegtas 451 konsultācija (skatīt 3. tabulu).

Konsultāciju joma	Konsultāciju skaits
Augkopība	83
Lopkopība	44
Mežsaimniecība	0
Grāmatvedība, finanšu analīze	55
Ekonomika, vadībzinības	269
KOPĀ	451

3. tabula. Sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju jomām vairāku gadu sadarbības līguma ietvaros, 2024. gads

Avots: LAD

Dalījumā pa mērķa virzieniem lielākā daļa (62,7%) konsultāciju saņēmēju ir pieprasījuši konsultācijas par jautājumiem, kas atbilst prioritārajam virzienam 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem 64,4 % personas ir saņēmušas konsultācijas par lauksaimniecības jautājumiem un 35,6% - par mežsaimniecības jautājumiem. Attiecīgi 37,3% konsultāciju saņēmēju ir izmantojuši iespēju konsultēties par mērķa virziena 2A (konkurētspēja) jautājumiem.

2.3.apakšpasākums “Atbalsts konsultantu apmācībai”

2024. gadā noslēdzās līguma izpilde par konsultantu apmācības nodrošināšanu. 2021. gadā noslēgtā līguma izpildītājs – SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumcena – 250,0 tūkst. EUR.

Kopumā 2024. gadā apakšpasākuma ietvaros mācībās piedalījušies 69 konsultanti, personu skaitu sadalījumā pa mācību jomām 2024. gadā skatīt 4. tabulā.

Mācību joma	Apmācīto konsultantu skaits
Augkopība	39
Lopkopība	9
Ekonomika	14
Mežsaimniecība	7
KOPĀ	69

4. tabula. Apmācīto konsultantu skaits pa mācību jomām, 2024. gads

Avots: LAD

Kā redzams 4.tabulā, 2024. gadā 69,6 % no apmācītajiem konsultantiem savas zināšanas pilnveidoja par lauksaimniecības nozares jautājumiem, 20,3% papildināja zināšanas par ekonomikas jomas jautājumiem un 10,1% cēla savu kapacitāti, lai uzlabotu konsultāciju pakalpojuma kvalitāti mežsaimniecības jomā.

M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, nosaka MK 30.09.2014. noteikumi Nr. 600 “Kārtība, kādā piešķir valsts un ES atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam “Ieguldījumi materiālajos aktīvos”” (turpmāk – MK noteikumi Nr.600),

MK 03.02.2015. noteikumi Nr. 59 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība investīciju veicināšanai lauksaimniecībā” un

MK 30.11.2021. noteikumi Nr. 776 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība atklātu projektu konkursa veidā pasākumā “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” 2014.– 2020. g. plānošanas perioda pārejas laikā 2021. un 2022. gadā” (turpmāk – MK noteikumi Nr.776).

2024. gadā tika veikti grozījumi MK noteikumos Nr. 776, nosakot projektu īstenošanas uzsākšanas un dokumentu iesniegšanas termiņus projektiem, kuru attiecināmo izmaksu summa pārsniedz piecus miljonus euro, kā arī ar mērķi samazināt administratīvo slogu atbalsta pretendentiem, paredzot, ka projektu uzraudzībā nepieciešamo informāciju Lauku atbalsta dienests (turpmāk – LAD) iegūst no valsts pārvaldes datubāzēm, nevis to katru gadu pieprasa no atbalsta saņēmējiem. Tāpat precizēta komercdarbības atbalsta atgūšanas kārtība.

Tika veikti arī grozījumi MK noteikumos Nr. 600, ar mērķi samazināt administratīvo slogu atbalsta pretendentiem, paredzot, ka LAD projekta uzraudzības periodā izmantos valsts pārvaldes iestāžu rīcībā esošo informāciju par saimnieciskajiem rādītājiem, nevis pieprasot to no atbalsta saņēmējiem.

2024. g. tika izsludinātas 3 projektu pieteikumu iesniegšanas kārtas pasākuma M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” ietvaros 4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”.

Finansējums projektu pieteikumu iesniegšanas kārtās (2024.g.) **4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”** tika piešķirts ievērojot reģionalizācijas principu – starp LAD reģionālajām pārvaldēm, ka arī ņemot vērā vienotam platību maksājumam deklarētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības atbilstoši saimniecību grupu sadalījumam pēc to kopēja apgrozījuma: 4 000 – 70 000 EUR – mazo saimniecību grupa; 70 001 – 350 000 EUR – vidējo saimniecību grupa; vairāk nekā 350 000 EUR – lielo saimniecību grupa, vidējai un lielai saimniecību grupai atbalstot ieguldījumus, kas saistīti ar vides un klimata mērķiem.

No valsts finansējuma virssaistību līdzekļiem sākot no 2023. g. 1. septembra līdz 2024. g. 1. martam bija izsludināta projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā pasākumā “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” apakšpasākumos 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”, lai novērstu 2023. g. 7. augustā radušos laikapstākļu postījumus lauksaimniecības ražošanas vai lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu ēkām vai būvēm, kur kopējais kārtā izsludinātais finansējums 4,0 milj. EUR.

Izvērtējot pieteikto projektu iesniegumus:

- **4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”** kopā 2024. g. izsludinātas divas kārtas (12. un 13. kārtā), kurās tika iesniegti 539 projekti no kuriem apstiprināti 429 atbilstoši projekti ar kopējo publisko finansējumu 21,0 milj. EUR apmērā;
- **4.2. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”** 2024. g. izsludināta viena kārtas (12. kārtā), kurā iesniegti 19 projekti, no kuriem apstiprināti 15 atbilstoši projekti ar kopējo publisko finansējumu 2,9 milj. EUR;

4.1. apakšp. izsludinātajās divās kārtās (12. un 13. kārtā) visvairāk apstiprināto projektu bija:

- laukkopības sektorā –244 projekti ar publisko finansējumu 12,8 milj. EUR;
- nobarojamo liellopu sektorā –70 projekti ar publisko finansējumu 1,9 milj. EUR;
- piena lopkopības sektorā –49 projekti ar publisko finansējumu 3,6 milj. EUR;
- jaukti (laukkopības / lopkopības) sektorā –45 projekti ar publisko finansējumu 2,0 milj. EUR;
- citos sektoros –21 projekti ar publisko finansējumu 0,5 milj. EUR.

Latvijā tieši laukkopības un piena lopkopība ir galvenie lauksaimniecības sektori, kuros katrā no izsludinātajām kārtām ir arī vislielākais projektu iesniegumu skaits.

Visvairāk investīcijas pamatlīdzekļu iegādē 2024. g. tika paredzētas:

- mēslošanas un augu aizsardzības tehnikas iegādei – 148 projekti (6,4 milj. EUR);
- augsnes apstrādes tehnikas un iekārtu iegādei – 146 projekti (3,1 milj. EUR);
- sējas un stādāmās tehnikas iegādei – 93 projekti (4,5 milj. EUR);
- lopbarības sagatavošanas tehnikas iegādei – 80 projekti (1,4 milj. EUR);
- precīzās tehnoloģijas – 63 projekti (0,6 milj. EUR);
- fermu aprīkojuma un iekārtu iegādei – 50 projekti (2,6 milj. EUR);
- kravu transportēšanas tehnika – 35 projekti (0,5 milj. EUR);
- saules paneļi – 32 projekti (0,5 milj. EUR);
- kravu celšanas un kraušanas tehnika – 12 projekti (0,5 milj. EUR);
- lauksaimniecības produkcijas pirmapstrādes un uzglabāšanas tehnika – 7 projekti (0,2 milj. EUR);
- ražas novākšanas tehnikas iegādei – 2 projekti (18,6 tūkst. EUR);
- cits – 292 projekti (0,7 milj. EUR).

4.2. apakšpasākumā 2024. g. izsludinātajā kārtā visvairāk apstiprināto projektu bija:

- piena pārstrādes nozarē –6 projekti (publiskais finansējums 1,35 milj. EUR);
- graudu pārstrādes nozarē –3 projekti (publiskais finansējums 0,1 milj. EUR);
- gaļas pārstrādes nozarē –3 projekti (publiskais finansējums 0,1 milj. EUR);
- dārzeņu pārstrādes nozarē –1 projekts (publiskais finansējums 0,3 milj. EUR);
- augļu pārstrādes nozarē – 1 projekts (publiskais finansējums 0,04 milj. EUR);
- citas iepriekš neminētās pārstrādes nozarēs –1 projekts (publiskais finansējums 1,1 milj. EUR).

4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”

2024. gadā tika pabeigta iesākto projektu realizācija un izmaksāts finansējums 1,5 milj. EUR apjomā. Apakšpasākums ir noslēdzies un turpmāk līdzīgi pasākumi tiek atbilstīgi intervences LA 4.3 ietvaros saskaņā

ar Latvijas KLP stratēģisko plānu 2023.–2027. gadam.

Kopumā 2014. – 2020. g. plānošanas periodā uz 2024. g. beigām ir izmaksāts publiskais finansējums 79,4 milj. EUR apmērā jeb 93,6% no paredzētā. No perioda sākuma pasākumā M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” līdz 2024. g. beigām kopumā ir iesniegti 28 811 projektu iesniegumi (t.sk. projekti, kas finansēti no valsts papildus finansējuma) ar kopējo publisko finansējumu 1 326,1 milj. EUR, no kuriem apstiprināti 21 954 projekti (t.sk. multiprojekti, kuros pieteikumi ir iesniegti 2 vai 3 apakšpasākumos vienlaicīgi, un attiecīgi apakšpasākumos šādi iesniegumi tiek uzskaitīti atsevišķi, un 11 925 projektiem tika piešķirts atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai) šādos apakšpasākumos:

- **4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”** apstiprināti 8 737 projekti ar publisko finansējumu 597,4 milj. EUR apmērā;
- **4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”** apstiprināti 449 projekti ar publisko finansējumu 150,6 milj. EUR apmērā;
- **4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”** apstiprināts **891** projekts, kuros bija paredzēta gan meliorācijas sistēmu pārbūve, gan meliorācijas sistēmas atjaunošana, ar publisko finansējumu 95,3 milj. EUR apmērā.

Atbalsta pretendentiem šī LAP M04 pasākuma ietvaros ir iespēja pretendēt arī uz valsts finansējumu atbalstam kredītprocentu daļējai dzēšanai, ja tie kvalificējas kā atbalsta saņēmēji, pretendējot uz atbalstu pasākuma **M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”** **4.1. apakšpasākumā** un **4.2. apakšpasākumā**. Uz atbalstu kredītprocentu daļējai dzēšanai no plānošanas perioda sākuma ir iesniegti **13 828** iesniegumi un apstiprināti **11 925** iesniegumi šādos apakšpasākumos:

- **4.1. apakšp.** 13 573 iesniegumi 46,4 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 11 744 iesniegumi 39,2 milj. EUR apmērā;
- **4.2. apakšp.** 255 iesniegumi 3,2 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 151 iesniegumi 2,0 milj. EUR apmērā.

Izvērtējot no perioda sākuma līdz 2024. g. beigām īstenotos un daļēji īstenotos projektus pasākumā M04, secināms, ka to ieguldījums mērķu sasniegšanā ir šāds:

- **2A** (ekonomisko rādītāju palielinājums, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana, ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā) ir īstenoti vai daļēji īstenoti projekti, kuru kopējais publiskais finansējums ir **510,7 milj. EUR** jeb **92,2%** no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums un FI), kā arī **3,2 milj. EUR** jeb **49,3%** no plānotā Eiropas Savienības Atvērēšanas instrumenta (turpmāk - **ESAI**) finansējuma. Virzība uz mērķa virzienu 2A ir ļoti sekmīga.
- **3A** (papildu vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem) ieguldījumu dod **4.2. apakšpasākumā** īstenotie vai daļēji īstenotie projekti ar publisko finansējumu **80,1 milj. EUR** jeb **75,3%** no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums un FI). Virzība uz mērķa virzienu 3A ir apmierinoša.
- **5B** (energoefektivitātes palielināšana) **4.1. un 4.2. apakšpasākumos** īstenoti vai daļēji īstenoti projekti ar publisko finansējumu **18,9 milj. EUR** jeb **66,7%** no paredzētā, t.sk. **2,3 milj. EUR** jeb **91,0%** no plānotā ESAI finansējuma. Virzība uz mērķa virzienu 5B ir sekmīga.
- **5D** (ieviestas tehnoloģijas SEG un/vai amonjaka emisiju samazinājumam) ieguldījumu dod **4.1. un 4.2. apakšpasākumos** īstenotie vai daļēji īstenotie projekti, kuru publiskais finansējums ir **95,5 milj. EUR** jeb **77,7%** no mērķa virzienā plānotā, t.sk. **16,3 milj. EUR** jeb **64,2%** no plānotā ESAI finansējuma. Virzība uz mērķa virzienu 5D ir apmierinoša.

- **5C** (sekmēt atjaunojamo energoresursu izmantošanu) ieguldījumu dod **4.1. un 4.2. apakšpasākumā** īstenotie vai daļēji īstenotie projekti, kuru publiskais finansējums ir **2,2 milj. EUR** jeb **13,9%** no plānotā, **ESAI** finansējums apskatāmajā periodā netika plānots.

Jāņem vērā, ka 2023. un 2024. gadā tika izsludinātas projektu pieņemšanas kārtas, kurās tika paredzēts ieguldījums tieši prioritātē P5 (mērķa virzienos 5B, 5C un 5D), un liela daļa šajās kārtās apstiprinātie projekti vēl ir īstenošanā.

M05 “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”

Atbalsta saņemšanas nosacījumus pasākumam M05 nosaka MK 14.07.2015. noteikumi Nr. 401 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana””.

2023. un 2024. gadā. pasākumā vairs netika izsludinātas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, viss finansējums ir apgūts un pasākums ir noslēdzies

No perioda sākuma līdz 2024. g. beigām tika iesniegti 152 projektu iesniegumi, apstiprināti 131, bet īstenoti 116 projekti par kopējo summu 4,9 milj. EUR, tajā skaitā 70 projekti cūkkopības nozarē par 3,07 milj. EUR un 46 – putnkopības nozarē par 1,75 milj. EUR. Unikālo klientu skaits ir 83, kas ir 83,0% no LAP plānotajiem 100 atbalsta saņēmējiem

M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”

6.1. apakšpasākums “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu apakšpasākumam 6.1 “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” nosaka MK 16.06.2015. noteikumi Nr. 323 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai””. 2023. un 2024. gadā netika izsludinātas jaunas iesniegumu pieteikšanās kārtas, apakšpasākums ir noslēdzies ar sešām kārtām. Projekti tiek veiksmīgi īstenoti no iepriekšējām kārtām, un kopumā visās sešās projektu iesniegšanas kārtās tika apstiprināti 489 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 19,6 milj. EUR (100,4% no pasākumā pieejamā finansējuma - 18,8 milj. EUR), bet daļēji vai pilnīgi īstenoti ir 479 projekti (93,0% no plānotā) ar kopējo publisko finansējumu 17,8 milj. EUR jeb 94,8% no apakšpasākumā pieejamā. No iepriekš minētā varam secināt, ka šī apakšpasākuma ieviešana ir bijusi veiksmīga, jo lielākā daļa to jauno lauksaimnieku, kuri varēja pretendēt uz atbalstu šajā pasākumā, šo iespēju ir izmantojuši un iznākuma rādītāji pārsniedz 90% līmeni no LAP plānotā.

6.3. apakšpasākums “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu apakšpasākumam 6.3 “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” nosaka MK 09.06.2015. noteikumi Nr. 292 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības””.

2024. g. netika izsludināta jauna iesniegumu pieteikšanās kārtā. Apakšpasākums ir noslēdzies ar astoņām kārtām. Projekti tiek veiksmīgi īstenoti no iepriekšējām kārtām un kopumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 3 687 projekti (ar publisko finansējumu 53,7 milj. EUR) un līdz pārskata perioda beigām daļēji vai pilnīgi īstenoti 3 646 projekti (93,4% no plānotā) 50,3 milj. EUR apmērā, t.sk. no Eiropas Atveseļošanās instrumenta (ESAI) daļēji vai pilnīgi īstenoti 669 projekti 8,0 milj. EUR apmērā. Tai skaitā ir

ietverti arī līdz 2020. g. beigām īstenotie 137 projekti no iepriekšējā plānošanas perioda ar kopējo izmaksāto publisko finansējumu 327,0 tūkst. EUR (pārejošo saistību ietvaros).

6.4. apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu apakšpasākumam 6.4, nosaka MK 24.05.2016. noteikumi Nr. 320 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā””

Atbalsts izsludinātajās projektu pieteikumu kārtās tika paredzēts visām trijām apakšpasākuma aktivitātēm - ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai, ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošanai, kā arī tūrisma aktivitāšu veicināšanai. Pasākuma īstenošanai visā LAP plānošanas periodā kopumā tika paredzēts publiskais finansējums 37,7 milj. EUR apmērā, tai skaitā finanšu instrumentu veidā 9,0 milj. EUR, bet no ESAI finansējuma 5,0 milj. EUR.

2024.g. minētajā apakšpasākuma ietvaros tika izsludinātas divas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas. Viena no tām bija paredzēta veterināro pakalpojumu sniedzējiem ar kopējo publisko finansējumu 1, 4 milj. EUR, savukārt otra, meža kooperatīvajām sabiedrībām ieguldījumiem pamatlīdzekļu iegādē ar kopējo publisko finansējumu 1, 5 milj. EUR.

Kopumā visā periodā (no 2016. g. līdz 2024. g. beigām), 6.4. apakšpasākuma ietvaros tika izsludinātas septiņas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas kurās kopumā tika saņemti 949 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 53,2 milj. EUR un apstiprināts 558 projektu iesniegumi (ieskaitot Finanšu instrumentu – FI, 76 projekti no ESAI finansējuma) ar kopējo publisko finansējumu 44,2 milj. EUR, bet īstenoti vai daļēji īstenoti 657 projekti 545 atbalsta saņēmējiem (ieskaitot 188 ar FI un 55 no ESAI finansējuma) projekti ar kopējo finansējumu 31,0 milj. EUR apmērā jeb 82,1% (t.sk. FI 6,6 milj. EUR un ESAI 3,6 milj. EUR jeb 71,1%) no plānotā.

Veicot ieguldījumus ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanā un attīstībā, galvenās projektos atbalstītās darbības nozares ir mežizstrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, koksnes, koka izstrādājumu ražošana, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana, automobiļu apkope un remonts, mēbeļu un gatavo metālizstrādājumu ražošana. Tūrisma pakalpojumu sniedzēji tūrisma aktivitāšu veicināšanas projektu ietvaros paredzējuši attīstīt viesu izmitināšanu, sporta nodarbtības, izklaides un atpūtas darbības.

Apakšpasākumā viena no paredzētā rādītāja - atbalsta saņēmēju skaits, kas saņem atbalstu uzņēmējdarbības attīstīšanai - ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām lauku apvidos uz 2024. g. beigām vērtība bija sasniegta 106,9% apmērā pilnībā vai daļēji projektus (ieskaitot FI) īstenojuši 545 atbalsta saņēmēji no plānotajiem 510, tostarp 55 atbalsta saņēmēji projekta īstenošanai saņēmuši ESAI finansējumu, kas ir 72,4% no plānotiem 76. Savukārt otrs rādītājs – radīto darba vietu skaits īstenotajos jeb daļēji īstenotajos projektos uz 2024. g. vērtība bija pārsniegta 1,9 reizes, jo no jauna tika radītas 1 872 darba vietas (LAP paredzētas 1000 jaunradītas darba vietas), tostarp 500 pilna laika darba vietas sievietēm. Apstiprinātajos ESAI projektos plānots radīt 114 darba vietas, kas ir 1,8 reizes vairāk par LAP plānotajām 64.

M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam M07, nosaka MK 18.08.2015. noteikumi Nr. 475 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku

apvidos” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”.

2022.g. noslēdzās projektu īstenošana un pasākums ir pilnībā īstenots. 2024.g. izdevumi nav veikti. No perioda sākuma līdz 2024. gada beigām pilnībā īstenoti ir 363 projekti par 123,6 milj. EUR jeb 100% no plānotā. Pilnībā vai daļēji īstenotajos projektos sakārtoti pašvaldību grants ceļi 1 559 km garumā, kas pārsniedz LAP paredzētos 840 km (185,7%), jo sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas. Tomēr, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas bija zemākas, līdz ar to pašvaldības varēja atļauties sakārtot vairāk ceļu km.

Arī pasākuma rādītājs “Iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem” uz pārskata perioda beigām ir izpildīts par 181,5% (36 744 iedzīvotāji) no paredzētā iznākuma rādītāja.**M08**

„Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”

Kārtību, kādā tiek piešķirts ES un valsts atbalsts pasākumam M08 nosaka MK 04.08.2015. noteikumi Nr.455 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un ES atbalstu pasākuma “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā” īstenošanai”.

8.1 apakšpasākums „Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un kopšana” 2024. g. netika izsludinātas jaunas projektu pieņemšanas kārtas, bet turpinājās iesākto projektu īstenošana. Kopumā periodā meža ieaudzēšanai un papildināšanai, apstiprināti 2 492 projekti 8,7 milj. EUR apmērā (ieaudzēšana un papildināšana) 6 575 ha platībā.

Apakšpasākumā līdz pārskata perioda beigām izmaksāts finansējums 6,6 milj. EUR apmērā (94,2% no paredzētā) 6 335 ha mežaudžu ierīkošanai (126,7% no plānotā), kā arī to kopšanai.

8.3/8.4 apakšpasākums “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi” un “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana”

8.3. apakšpasākumā Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi, aktivitātē “Meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošana un uzlabošana” 2024. g. netika izsludinātas jaunas projektu pieņemšanas kārtas. Kopumā 8.3 apakšpasākumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 12 projekti par kopējo publisko finansējumu 6,1 milj. EUR apmērā.

8.4. aktivitātē “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana” 2024. g. netika izsludinātas jaunas projektu pieņemšanas kārtas, bet turpinājās iesākto projektu īstenošana. Kopumā no plānošanas perioda sākuma apstiprināts finansējums 298 projektos 1,3 milj. EUR apmērā jeb 2 711 ha platībā.

Kopā visā apakšpasākumā līdz 2024. g. beigām 2 atbalsta pretendentiem (66,7% no plānotā atbalsta pretendentu skaita - 3) izmaksāts finansējums 6,1 milj. EUR apmērā jeb 99,4% no plānotā.

8.5 apakšpasākumā “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”

2024. g. netika izsludinātas jaunas projektu pieņemšanas kārtas, bet turpinājās iesākto projektu īstenošana. Kopumā periodā, apstiprināti 14 936 projekti ar publisko finansējumu 32,3 milj. EUR jaunaudžu kopšanai un mazvērtīgu mežaudžu nomaiņai 94 904 ha platībā, bet izmaksāts finansējums 29,6 milj. EUR (98,5% no paredzētā) 14 328 projektiem (116,5% no paredzētā) par 92 035 ha meža ha uzturēšanu, kas ir 93,2% no

LAP plānotā.

M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”

Atbalsta saņemšanas kārtību pasākumā M09 nosaka MK 03.02.2015. noteikumi Nr.60 “Kārtība, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam “Ražotāju grupu un organizāciju izveidei”” un kopš perioda sākuma 3 mežsaimniecības kooperatīvās sabiedrības ir pabeigušas LAD apstiprinātā pasākuma biznesa plāna izpildi. 2021.g. un 2022.g. noteikumos tika izdarīti grozījumi, lai varētu izsludināt jaunas pieteikšanās kārtas uz LAP pārejas perioda finansējumu 1,0 milj. EUR, kas tika paredzēts ar LAP grozījumiem (10.2 redakcija), kā arī tika precizēts, ka uz atbalstu varēs pretendēt tādas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, kuras atbilstības statusu pirmo reizi ieguva pēc 2019.g. 1.janvāra, kā arī, ka kooperatīvu apvienībām izveides atbalstu var piešķirt, ja tās darbojas konvencionālā piena vai graudu nozarē.

2024.g. savus biznesa plānus turpina īstenot septiņas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, kurus realizējot, katra kooperatīvā sabiedrība apņemas sasniegt konkrētus mērķus un kāpināt apgrozījumu un biedru skaitu. Divas no atbalstam apstiprinātajām kooperatīvajām sabiedrībām pārstāv liellopu audzēšanas nozari, divas augļu un ogu nozari, viena medus nozari un viena ir kooperatīvā sabiedrība, kas apvieno mājražotājus, kā arī viena ir kooperatīvu apvienība, kas apvieno citus konvencionālā piena kooperatīvus. Kā priekšapmaksas 2024.gadā izmaksāti 153 973 EUR, kā arī pamatsummas maksājums izmaksāts piecām kooperatīvajām sabiedrībām 97 170 EUR apjomā.

Kopš plānošanas perioda sākuma pasākumā izsludinātas piecas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, kā arī LAP 2007-2013 uzņemto saistību izpildei diviem atbalsta pretendentiem tika rezervēts finansējums 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā pasākumā ar pārejas perioda finansējumu paredzēts 1,6 milj. EUR), bet izmaksāts finansējums kopumā 706,0 tūkst. EUR apmērā (pamatsumma). Trīs meža kooperatīvajām sabiedrībām biznesa plāna īstenošanai laika posmā no 2015. g. līdz 2022. g. izmaksāti 526,2 tūkst. EUR. 2024.g. maksājumi šiem kooperatīviem nav veikti, šie trīs projekti ir pabeigti un ir uzsākta to uzraudzība. 2024.g. sešas kooperatīvās sabiedrības ir saņēmušas priekšapmaksas finansējumu, kuru EK nedeklarē un kopš projektu uzsākšanas (2021. un 2022.gadā) piecas kooperatīvās sabiedrības 2024.g. ir saņēmušas arī pamatsummas maksājumu. LAP pasākuma rādītājā “Atbalstīto darbību skaits (izveidoto grupu skaits)” prognozētā vērtība LAP ir 8 izveidotas kooperatīvās sabiedrības, tātad, ja vērtē jau realizētos projektus un pamatsummu 2024.g. saņēmušos projektus - izpilde ir 8 kooperatīvās sabiedrības jeb 100% (neietverot uzņemtās saistības no iepriekšējā perioda), bet, ja vērtē visus projektus (arī divus, kuri pamatsummas maksājumu nav saņēmuši) – tās ir 10 kooperatīvās sabiedrības, kas ir 125% no prognozētās mērķa vērtības.

Savukārt LAP pasākuma rādītājā “Saimniecību skaits, kas piedalās atbalstītajās ražotāju grupās” prognozētā vērtība LAP ir 1 235 saimniecības, tātad, ja vērtē realizētos projektus un piecus projektus, kuriem ir veikta pamatsummas izmaksa, izpilde 2024.g. ir 854 saimniecības jeb biedri, kas ir 69%, bet, ja vērtē arī visus uzsāktos projektus, biedru skaits 1. līmeņa kooperatīvām sabiedrībām kopā ir 894 biedri (766 īstenotajos projektos, 128 uzsāktajos projektos), bet pieskaitot 2. līmeņa kooperatīva (kooperatīvu apvienības) 2024.gadā sastāvā esošo kooperatīvu biedru skaitu, ar kuru apvienībai 2024.g. ir bijis apgrozījums - 586 biedrus – kopējais biedru skaits ir 1 480, kas ir 119,8% no LAP mērķa vērtības.

M16 “Sadarbība”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam M16 nosaka MK 25.04.2017. noteikumi Nr. 222 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība 16. pasākuma “Sadarbība” 16.1. apakšpasākumam “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai” un 16.2. apakšpasākumam “Atbalsts jaunu produktu, metožu,

procesu un tehnoloģiju izstrādei” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”.

16.1 apakšpasākums "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai"

Atbalsts šajā apakšpasākumā ir paredzēts Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk – EIP) darba grupām (apvieno lauksaimniekus, mežsaimniekus, lauksaimniecības produktu pārstrādātājus, lauksaimniecības, mežsaimniecības vai lauksaimniecības produktu pārstrādes nozares nevalstisko organizāciju vai kooperatīvu pārstāvjus, konsultantus, pētniekus, tai skaitā studentus, vai citas jaunradē ieinteresētās puses), kas izstrādā nacionāli nozīmīgu, uz jaunradi vērstu EIP projekta ideju saistītu ar lauksaimniecību, mežsaimniecību vai lauksaimniecības produktu pārstrādi. EIP darba grupu projektu idejas ir inovatīvas, risina nozarē aktuālas nepieciešamības un paredz nozīmīgu, būtisku ieguvumu nozarei. Ieinteresētās puses ir izrādījušas lielu atsaucību, un kopš apakšpasākuma īstenošanas uzsākšanas ir apstiprināti 59 projekti ar publisko finansējumu 23,4 milj. EUR apmērā.

2024. g. netika izsludinātas jaunas iesniegumu pieteikšanās kārtas. Apakšpasākums ir veiksmīgi noslēdzies ar piecām kārtām. Kopumā apakšpasākumā līdz atskaites perioda beigām pilnīgi īstenoti vai daļēji realizēti ir visi 59 apstiprinātie projekti 17,5 milj. EUR apmērā jeb 80,8% no apakšpasākumā paredzētā. Varam secināt, ka šī apakšpasākuma ieviešana līdz pārskata perioda beigām ir bijusi veiksmīga.

16.2 apakšpasākums "Atbalsts jaunu produktu metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.2 “Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei” tika izsludinātas četras projektu pieņemšanas kārtas, un ir apstiprināti 66 projekti par kopējo publisko finansējumu 5,2 milj. EUR. Šobrīd īstenoti vai daļēji īstenoti ir 63 projekti, kuriem kopumā izmaksāts publiskais finansējums 4,4 milj. EUR apmērā jeb 91,1% no plānotā finansējuma. 16.2. apakšpasākuma ietvaros liela daļa no projektiem ir saistīti ar dažādu lauksaimniecības produktu audzēšanu un zemes ielabošanas veidiem, kā arī projektu iesniegumu tēmas ir saistītas ar augļkopības nozares attīstīšanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, tai skaitā ievērojamā daļā apstiprinātajos projektos paredzētas videi draudzīgas (bioloģiskas un integrētas) inovatīvas metodes, tehnoloģijas, kā arī lauksaimniecības un pārstrādes produktu ražošana. Apakšpasākums ir veiksmīgi noslēdzies ar četrām kārtām. Kopumā 16.2. apakšpasākumā projektus ir īstenojušas vai vēl īsteno 63 darba grupas jeb 126,0% no sākotnēji plānotā skaita -50.

16.3 apakšpasākums "Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.3. apakšpasākumā “Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai” tika izsludinātas divas projektu pieņemšanas kārtas un ir apstiprināti 16 projekti par kopējo publisko finansējumu 1,2 milj. EUR. Projektu īstenošanas procesā tika lauzi trīs līgumi par summu 76,8 tūkst. EUR. Uz pārskata perioda beigām pilnīgi vai daļēji īstenoti 14, kuriem kopējais izmaksāts publiskais finansējums 1,0 milj. EUR apmērā. 16.3. apakšpasākumā lielākā daļa projektu ir saistīti ar lauku tūrisma pakalpojumu virzību un attīstīšanu tirgū (arī jaunu tirgu sasniegšana), jaunu nacionālās identitātes un nacionāla mēroga kulinārā tūrisma produktu popularizēšanu, kā arī lauku tūrisma (veiktas mārketinga aktivitātes) popularizēšanu. Apakšpasākums ir noslēdzies ar divām kārtām.

M17 “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija”

Kārtību, kādā piešķir valsts un ES atbalstu pasākumam M17, nosaka MK noteikumi Nr. 492 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.- 2020. gada

plānošanas periodā”.

2023. un 2024. gadā LAP 2014-2020 ietvaros pasākumā M17 vairs netika izsludināta iesniegumu iesniegšanas kārtas, kā arī netika veiktas izmaksas, jo viss pieejamais publiskais finansējums bija izmantots periodā līdz 2022. gadam. Pārskata perioda astoņos gados (2015. - 2022. gads) pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums 4 616 saimniecībām (92,3% no plānotā skaita) 54,8 milj. EUR apmērā jeb 100,4% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma. Trūkstošā atbalsta summa pretendentiem izmaksāta no LAP pasākumiem paredzētā virssaistību finansējuma apjoma, samazinot apakšpasākuma 4.1.”Atbalsts lauku saimniecībām” virssaistību piešķirumu.

No 2023. g. atbalstu Riska pārvaldības instrumentiem piešķir Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam intervences LA17 “Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija” ietvaros.

M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība)”

Kārtību, kādā tiek administrēts valsts un ES atbalsts pasākumā M19 nosaka:

- MK 13.10.2015. noteikumi Nr. 590 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju””;
- MK 10.03.2015. noteikumi Nr.125 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr.125);
- MK 03.05.2017. noteikumi Nr. 238 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība vietējām rīcības grupām starpteritoriālai un starpvalstu sadarbībai”.
- MK 18.01.2022. noteikumi Nr. 52 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo rīcības grupu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam īstenošanas pārejas laikā”;
- MK 16.08.2022. noteikumi Nr. 509 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2023.–2027. gadam sagatavošanai un īstenošanai”;

19.1. apakšpasākums “Sagatavošanās atbalsts”

Plānošanas periodā apakšpasākuma 19.1 ir izmaksāts viss paredzētais atbalsts 861,9 tūkst. EUR apmērā.

19.2. apakšpasākums “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju”

2024. gadā jaunas projektu iesniegumu kārtas netika sludinātas, tika apstiprināti 2023. gada beigās iesniegtie projekti ar publisko finansējumu 1,2 milj. EUR jeb 1,5 % no 19.2. apakšpasākumam “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” paredzētā publiskā finansējuma, savukārt izmaksātais publiskais finansējums ir 5,9 milj. EUR jeb 7,2% no šim apakšpasākumam paredzētā publiskā finansējuma.

Visā periodā līdz 2024. gada beigām pilnībā vai daļēji realizēti 4 805 projekti par 79,6 milj. EUR jeb 97,0% no plānotā. 1A mērķa virzienā (inovāciju atbalsts) – 390 projekti (par kopējo publisko finansējumu 7,8 milj. EUR), 3A mērķa virzienā (lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības un tirdzniecības veicināšana) – 161 projekti ar kopējo publisko finansējumu 2,6 milj. EUR, 6A mērķa virzienā (uzņēmējdarbības veicināšana lauku teritorijās) ieguldījumu devuši 1 659 projekti ar kopējo publisko finansējumu 30,9 milj. EUR un visvairāk – 2 595 projekti (ar kopējo publisko finansējumu 38,3 milj. EUR) - 6B mērķa virzienā (vietējās attīstības sekmēšana lauku teritorijās).

No pilnībā vai daļēji īstenotajiem projektiem 2 316 (48,2%) ir mazo un vidējo uzņēmumu īstenoti projekti, 1

375 – NVO (28,6%), 1 111 (23,1%) - valsts un pašvaldību iestāšu un 3 (0,1%) citu atbalsta pretendentu īstenoti projekti.

3A mērķa virzienā realizēti projekti, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi (t.sk. bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrādi). Ieguldījumi veikti, piemēram, tādās saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā maizes un konditorejas produktu ražošana, augļu un dārzeņu pārstrāde, gaļas pārstrāde, siera un saldējuma ražošana, vīna darītavas un alus ražotnes attīstība u.c.

6A mērķa virzienā projekti īstenoti tādās jomās kā tūrisms un tūrisma pakalpojumi, amatniecība, koku izstrādājumu ražošana, mēbeļu ražošana un restaurācija, ēdināšanas pakalpojumi, tirdzniecības vietas, sporta nodarbību, izklaides un atpūtas darbības, veterinārie pakalpojumi, autoservisa pakalpojumi, foto pakalpojumi, šūšanas pakalpojumi u.c. Realizēti arī vietējo pašvaldību kopprojekti ar uzņēmējiem, kuros vietējā pašvaldība savā īpašumā ir izveidojusi infrastruktūru uzņēmējiem saimnieciskās darbības veikšanai.

6B mērķa virzienā realizēti galvenokārt sabiedriskā labuma projekti, kuros tiek sakārtota teritorija pakalpojumu sniegšanai, t.sk., dabas un kultūras objekti, un tiek dažādotas sabiedriskās aktivitātes. Projekti īstenoti tādās jomās kā sporta, izklaides un atpūtas darbības, sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšana, apdzīvotās vietās publiskās ārtelpas labiekārtošana un teritorijas funkciju uzlabošana (piemēram, ielu apgaismojums, autobusa pieturas, videonovērošana u.c.), kā arī kultūras (t.sk. kultūras centri, muzeji, baznīcas, kultūrvēsturiskās vietas) un dabas objektu sakārtošana u.c. kopumā no izveidotajiem/uzlabotajiem pakalpojumiem un infrastruktūras labumu gūs 938 089 iedzīvotāju.

Projekta ietvaros plānotās darba vietas ir jārada ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas. Līdz 2024. gada beigām īstenoto projektu ietvaros radītas 1 543 darba vietas, kas pārsniedz LAP plānoto mērķa vērtību – 800, t.i. 192,9 % no paredzētā mērķa rādītāja “T23 - atbalstīto projektu radītās darbvieta (LEADER) (6B)” vērtības, 644 no tām radītas sievietēm.

19.3.apakšpasākums “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība”

Līdz 2024. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenots 51 sadarbības projekts, no tiem 30 starpvalstu sadarbības projekti un 26 ir starpteritoriālās sadarbības projekti ar kopējo publisko finansējumu 3,7 milj. EUR jeb 95,7% no kopējā 19.3. “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” pieejamā publiskā finansējuma. Tajos iesaistījušās visas 35 VRG, t.sk. 30 VRG piedalās starpvalstu sadarbības projektos un 35 VRG – starpteritoriālās sadarbības projektos.

VRG lielāka interese ir par starpvalstu sadarbības projektu īstenošanu. Galvenokārt, sadarbība ir izveidojusies ar VRG no Igaunijas un Somijas. Kā sadarbības partneri piedalās arī VRG no Lietuvas, Portugāles, Slovēnijas, Lielbritānijas, Zviedrijas, Īrijas, Grieķijas, Spānijas, Polijas, Vācijas, Horvātijas, Itālijas, Francijas, Rumānijas un arī no Moldovas, Gruzijas un Meksikas. 14 starpvalstu sadarbības projektos Latvijas VRG veic projekta koordinators pienākumus.

Visi pilnībā vai daļēji īstenotie starpvalstu un starpteritoriālās sadarbības projekti dod ieguldījumu 6B mērķa virzienā un sekmē kāda no VRG SVVA stratēģijā noteiktā mērķa sasniegšanu. Galvenās tēmas sadarbības projektos ir vienotas vietējās identitātes radīšana, tūrisms, mājražošana, bioekonomika, dabas un kultūras mantojums, tradīciju iedzīvināšana mūsdienās, amatniecība, viedie ciemi.

Visas 35 VRG saņem atbalstu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai ***19.4. apakšpasākumā “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana”***. Tā kā ELFLA ir noteikts kā vadošais fonds, sešas multifondu VRG piešķirto atbalstu izmanto arī darbībām, kas saistītas ar Rīcības

programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam atbalstu.

Visā periodā līdz 2024. gada beigām apakšpasākumā izmaksāts publiskais finansējums 13,4 milj. EUR apmērā, kas ir 90,3% no 19.4. apakšpasākumam “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana” plānotā publiskā finansējuma.

Lielāko piešķirtā atbalsta daļu VRG ir novirzījušas darbības nodrošināšanai. Aktivitātei “VRG darbības nodrošināšana” izmaksāts publiskais finansējums 12,7 milj. EUR apmērā (95,0% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma) un aktivitātei “Aktivizēšana” – 674,7 tūkst. EUR apmērā (5,0% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma).

2024. gada sākumā 33 VRG uzsāka īstenot jaunās vietējās attīstības stratēģijas 2023.-2027. gadam un atbalstu darbības nodrošināšanai, vietējās attīstības stratēģijas iedzīvināšanas pārvaldībai, uzraudzībai un novērtēšanai saņēma Kopējās lauksaimniecības stratēģiskā plāna 2023.-2027. gada intervences “Darbību īstenošana saskaņā ar vietējās attīstības stratēģiju, tostarp sadarbības aktivitātes un to sagatavošanu” vai Programmas zivsaimniecības attīstībai 2021.-2027. gadam ietvaros, ņemot vērā, ka Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds ir noteikts kā galvenais fonds.

M20 “Tehniskā palīdzība”

Pasākuma mērķis ir atbalstīt efektīvu un atbilstošu LAP sagatavošanu, pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī informācijas, saziņas, tīklu (Valsts lauku tīkla – VLT un kopš 2023. g. sākuma Valsts Kopējās lauksaimniecības politikas tīkla - VKLPT) uzturēšanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas pasākumus, lai sasniegtu plānotos rezultātus.

Saskaņā ar MK 30.09.2014. noteikumu Nr. 599 26. punktu Tehniskās palīdzības atbalsta saņēmēji ir Zemkopības ministrija (turpmāk - ZM) un LAD.

No plānošanas perioda sākuma līdz 2024. g. beigām pasākuma “Tehniskā palīdzība” ietvaros kopumā tika iesniegti un apstiprināti 36 ZM un LAD projektu iesniegumi par pasākumā paredzētajām darbībām, t.sk. 10 projekti pārejas periodam no 2021. līdz 2024. g. un 1 projekts 2023. gadā

Projektu ietvaros tiek sniegts atbalsts atbildīgajām institūcijām LAP ieviešanai un pasākumu administrēšanai, tāpat tiek nodrošināta VKLPT aktivitāšu īstenošana un informācijas un publicitātes pasākumi atbalsta saņēmējiem un plašākai sabiedrībai par LAP sniegto ieguldījumu lauku attīstībā un atbalsta saņēmēju labo pieredzi un praksi, kā arī tiek veikti izvērtējumi LAP nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas ietvaros tās īstenošanas uzlabošanas nolūkā, tiek nodrošināta LAP Uzraudzības komitejas darbība u.c. ar LAP efektīvu ieviešanu un pārvaldību saistītas darbības.

Tā kā esošais plānošanas periods tuvojas nobeigumam, pasākuma ietvaros tiek nodrošināta situācijas analīze un izvērtējumi, atbalstīta tematisko darba grupu (nodrošinot plašu ieinteresēto personu un organizāciju pārstāvju piedalīšanos) norise, kā arī citi pasākumi Kopējās lauksaimniecības politikas (turpmāk – KLP) Stratēģiskā plāna īstenošanai jaunajā plānošanas periodā 2023.-2027. gadā.

Ar LAP grozījumiem LAP 10.2 versijā pasākumā tika piešķirts papildus finansējums pārejas periodam no 2021. līdz 2024. gadam 39,1 milj. EUR apmērā, tai skaitā 4,2 milj. EUR no ESAI finansējuma. 2024.g. pasākumā veiktas izmaksas no ESAI finansējuma 2 777 306 EUR apmērā.

Līdz 2024. g. beigām pasākumā kopumā ir izmaksāts finansējums 96,4 milj. EUR apmērā jeb 98,2% no plānošanas periodā (kopā ar pārejas periodu) plānotā publiskā finansējuma apjoma, tai skaitā 2024. g. – 10,3

milj. EUR. Vislielākais finansējums no plānošanas perioda sākuma 63,8% apmērā ir izmantots LAP ieviešanas un pasākumu administrēšanas nodrošināšanai, t.sk. atalgojumam, telpu uzturēšanai, nodarbināto apmācībām, tehniskajam nodrošinājumam administrēšanā iesaistītajiem darbiniekiem, dažādu forumu un tematisko grupu organizatorisko izdevumu segšanai. Otra finansiāli apjomīgākā pozīcija ir atbalsts VKLPT darbības nodrošināšanai – 26,1% no kopējiem pasākuma “Tehniskā palīdzība” izdevumiem, savukārt novērtēšanai tika atvēlēti 1,7% no izmaksātā finansējuma.

20.1.apakšpasākumā “Atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valstu lauku tīklus jeb VLT/VKLPT)” laika periodam no 2021. g. līdz 2024. g. tika iesniegti un apstiprināti 10 projektu iesniegumi. 2024. g. tika turpināta pārejas perioda (2021.-2024. gads) projektu realizācija. Kopā 2024. g. izmaksāts atbalsts 7,1 milj. EUR apmērā. No plānošanas perioda sākuma līdz atskaites perioda beigām šajā apakšpasākumā tika izmaksāts finansējums EUR 66,2 milj. EUR apmērā jeb 91,1% no plānošanas periodā plānotā finansējuma apjoma.

20.2.apakšpasākumā “Atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT/VKLPT izveidei un darbībai” laika periodam no 2021. g. līdz 2024. g. beigām tika iesniegts un apstiprināts viens projekta iesniegums par kopējo publisko finansējumu 10,8 milj. EUR un 2024. g. tika turpināta šī projekta īstenošana, izmaksājot 3,1 milj. EUR. No perioda sākuma apstiprināto 3 projektu ietvaros kopā izmaksāti 30,1 milj. EUR jeb 95,4% no plānotā finansējuma šajā apakšpasākumā. Apakšpasākuma ietvaros atbalsts tiek paredzēts VLT/VKLPT sekretariāta darbības nodrošināšanai un VLT/VKLPT darba plānā paredzēto aktivitāšu īstenošanai visā Latvijas teritorijā, tai skaitā, īstenojot informēšanas pasākumus pēc iespējas tuvāk interesentu dzīvesvietai. Arī 2024. g. aktivitāšu norisei plaši tika izmantoti dažādi tiešsaistes un video formāta risinājumi.

Informācija par finanšu instrumentu ieviešanu

Kārtību, kādā tiek administrēts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā nosaka:

- MK 23.11.2021. noteikumi Nr. 769 “Valsts un ES atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai finanšu instrumentu veidā”;
- MK 24.07.2018. noteikumi Nr. 446 “Noteikumi par lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmu”;
- MK 08.01.2019. noteikumi Nr. 9 “Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas noteikumi”.

2024.g. 6. martā tika apstiprināta A/S “Attīstības finanšu institūcija “Altum”” (turpmāk – Altum) precizētā finanšu instrumentu investīciju stratēģija un ieviešanas plāns, paredzot ELFLA finansējumu 25,0 milj. EUR apmērā izmantot finanšu instrumentu ieviešanai.

Pamatojoties Altum finanšu instrumentu investīciju stratēģiju un ieviešanas plānu, 2024. g. 18. aprīlī tika parakstītas vienošanās par grozījumiem finansēšanas nolīgumā starp LAD un Altum par finanšu instrumentu īstenošanu un finanšu instrumentu ieviešana tika turpināta, sadalot finansējumu šādi:

o 24,0 milj. EUR lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmas finansēšanai, no tiem:

- M4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" – 15,5 milj. EUR;
- M4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” – 0,5 milj. EUR;
- M6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” – 9,0

milj. EUR.

o 1,0 milj. EUR lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas finansēšanai, no tiem:

- M4.1. "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" – 0,8 milj. EUR;
- M4.2. "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" – 0,2 milj. EUR.

Kopš 2022.g., kad tika uzsākta faktiskā finanšu instrumentu ieviešana, tika veikti avansa maksājumi Altum 21,0 milj. EUR apmērā finanšu instrumentu ieviešanai. Līdz 2024. g. beigām ieviešot finanšu instrumentus Altum veica maksājumus gala saņēmējiem, par kopējo publisko finansējumu 18,95 milj. EUR apmērā, kas ir 90,2% no sākotnēji piešķirta avansa maksājuma. Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programmas ietvaros tika izsniegti 508 aizdevumi, un piešķirtas astoņas garantijas izmantojot ELFLA finanšu līdzekļus.

o 4.1. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās" apstiprināti 319 projekti aizdevumu programmā, ar ieguldījumu mērķa virzienā 2A (ekonomisko rādītāju palielinājums, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana, ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā) ir veikti maksājumi galasaņēmējiem finanšu instrumentos, kuru kopējais publiskais finansējums 10,3 milj. EUR apmērā, jeb 70,1% no aizdevumu programmai plānotā finansējuma. Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā graudaugu u.c. lauksaimniecības kultūru audzēšana, jauktas saimniecības attīstība un liellopu audzēšana. Apakšpasākuma ietvaros tika apstiprināti arī septiņi projekti lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas ietvaros 470 892 EUR apmērā, jeb 58,9% no garantiju programmai plānotā finansējuma;

o 4.2. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" apstiprināti deviņi projekti, ar ieguldījumu mērķa virzienā 3A (papildu vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem), kur kopējais publiskais finansējums veidoja 110 875 EUR, jeb 37,0% no aizdevumu programmai plānotā finansējuma. Ieguldījumi tika paredzēti augļu un dārzeņu pārstrādei un konservēšanai, piena pārstrādei un siera ražošanai, alus ražošanai kā arī citas pārtikas produkcijas ražošanai. Kā arī apakšpasākumā tika apstiprināts viens projekts lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programmas ietvaros 20 000 EUR apmērā, jeb 10,0% no garantiju programmai plānotā finansējuma;

o 6.4. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā" apstiprināti 188 projekti ar ieguldījumu mērķa virzienā 6A (uzņēmējdarbības veicināšana lauku teritorijās) ir veikti maksājumi galasaņēmējiem finanšu instrumentos ar kopējo publisko finansējumu 6,55 milj. EUR, jeb 72,8% no aizdevumu programmai plānotā finansējuma. Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā izmitināšana viesu namos, izklaides un atpūtas pakalpojumu nodrošināšana, veterināro pakalpojumu sniegšana, automobiļu apkopes un remonta pakalpojumu nodrošināšana, mežkopībai un citām mežsaimniecības darbībām, mežizstrādei, kā arī namdaru un galdniecības izstrādājumu ražotnes attīstība.

Informējam, ka LAP gada īstenošanas ziņojuma par 2024. gadu 10. sadaļā attiecībā uz finanšu instrumentu (FI) īstenošanu ir veikti precizējumi, lai korekti atspoguļotu FI ar gala saņēmējiem noslēgto līgumu summas un attiecīgi izmaksāto finansējumu, kā arī citu informāciju atbilstoši noslēgtajam nolīgumam starp LAD un A/S Attīstības finanšu institūcija "Altum" kā finansējuma saņēmēju.

Platībatkarīgie atbalsta pasākumi lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai (M10, M11, M12,

M13)

2024. gadā, tāpat kā iepriekšējā gadā, varēja pieteikties uz atbalstu tikai M12 "Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi" pasākuma apakšpasākumā 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" (NIM).

Uzsākoties jaunajai Kopējās lauksaimniecības politikas daudzgadu finanšu shēmai 2023.–2027. gadam, daļa no agrovīdes pasākumiem tika izbeigti, piemēram, M10.1.4. Rugāju lauks ziemas periodā, bet vairums turpināti sākot jau ar 2023. pieteikumu gadu – pielāgojot spēkā esošās saistības jaunajiem nosacījumiem vai pārtraucot tās, saskaņā ar regulas Nr. 1305/2013 48. pantu, piemēram: M10.1.1. Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos pielāgot interencei LA10.5. Zālāju biotopu apsaimniekošana; M10.1.2. Vides saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā pielāgot interencei LA10.2. Vidi saudzējošā dārzkopība; M10.1.4. Saudzējoša vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei pielāgot interencei LA10.4. Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām; M11. Bioloģiskā lauksaimniecība pielāgot interencei LA11. Bioloģiskā lauksaimniecība.

Informācija par LAP platībatkarīgo pasākumu iesniegumu skaitu un apstiprinātajām platībām 2023. gadā ir atspoguļota 5.tabulā.

<i>Pasākuma kods LAP pasākums</i>		<i>Iesniegumu skaits</i>	<i>Apstiprinātie ha</i>	<i>Iesniegumu skaits</i>	<i>Apstiprinātie ha</i>
		<i>2023.gadā</i>		<i>2024.gadā*</i>	
10	Agrovīde	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
M10	10.1.1. Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	10.1.2. Vides saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	10.1.3. Rugāju lauks ziemas periodā	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	10.1.4. Saudzējoša vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
M11	11 Bioloģiskā lauksaimniecība	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A

	11.1.	Pāreja uz bioloģisko lauksaimniecību	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	11.2.	Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
M12	12.2.	Kompensācijas maksājums par NATURA2000 mežu teritorijām	3 334	51 006	3 349	50 837
	13	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
M13	13.2.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.3.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ietekmē specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A

* provizorisks dati par 2024.gadu var mainīties, jo notiek pieteikumu administrēšana (pēc 26.03.2025.)

5. tabula Informācija par LAP 2014-2020 (2021-2022) platībatkarīgajiem pasākumu iesniegumiem

Avots: LAD

Apakšpasākumā 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" paredzēts maksāt kompensāciju ne tikai par atbalsttiesīgajām platībām Natura 2000 tīklā, bet arī par citām norobežotām dabas aizsardzības teritorijām ar vides radītiem ierobežojumiem ārpus Natura 2000 platībām, saskaņā ar Regulas 1305/2013 30 (6).panta b) apakšpunktu.

Atbilstoši MK 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" attiecīgas kategorijas ĪADT tiek noteikti dažādas stingrības saimnieciskās darbības ierobežojumi, tai skaitā mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi. Saimnieciskās darbības ierobežojumus var noteikt arī, apstiprinot konkrētu ĪADT individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kas paredz ĪADT daļījumu funkcionālajās zonās.

Būtiskākie saimnieciskās darbības ierobežojumi ĪADT noteikti mežsaimnieciskai darbībai. Privātā īpašumā (fiziskās personas, fiziskām personām piederoši uzņēmumi, juridiskas personas) ĪADT atrodas 73 895 ha meža zemes, kurai noteikti dažādi mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi.

Privātīpašumā esošo platību sadalījums par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu veidiem norādīts 6. tabulā.

	Fiziska persona	Fiziskai personai piederošs uzņēmums	Juridiska persona	Kopā, ha
Aizliegta mežsaimnieciskā darbība	6 450	72	4 133	10 655

Aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte	8 104	127	4 036	12 267
Aizliegta galvenā cirte	4 182	48	2 053	6 283
Aizliegta kailcirte	32 453	171	12 066	44 689

6. tabula Platības ĪADT ar mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem privātpersonu īpašumā, ha, 2024. gads

Avots: Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aprēķini, pēc Valsts meža dienesta datiem

No privātpašumā esošās platības ĪADT 38 023 ha mežaudzes ir sasniegušas galvenās cirtes vecumu un šo audžu tīrā tagadnes vērtība ir 490 951 433 euro. Galvenās cirtes vecumu sasniegušo audžu sadalījums pa mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu veidiem parādīts 7. tabulā.

	Fiziska persona	Fiziskai personai piederošs uzņēmums	Juridiska persona	Kopā, ha
Aizliegta mežsaimnieciskā darbība	4 085	44	2 355	6 483
Aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte	4 294	41	2 144	6 480
Aizliegta galvenā cirte	1 011	2	355	1 368
Aizliegta kailcirte	17 625	69	5 999	23 693

7. tabula. Platības ĪADT ar mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem privātpersonu īpašumā, tikai audzes galvenās cirtes vecumā, ha, 2024. gads

Avots: Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes aprēķini, pēc Valsts meža dienesta datiem

LAP mērķis uz 2025. gadu ir sasniegt apmaksātus 60 000 hektārus. 2024. gadā apakšpasākuma 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" ietvaros atbalstam pieteicās 3 349 pretendenti, deklarējot 50 837 ha lielu meža zemes platību jeb 84,7% no plānotā mērķa.

LAP 2014-2020 prioritāšu un mērķa virzienu progress 2024. gadā

LAP ieviešana tika uzsākta tikai 2015. g., daļai pasākumu 2017. g. tika izsludinātas tikai pirmās projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas (piemēram, pasākumam M16), turklāt vairākos pasākumos projektu īstenošana paredzēta no diviem līdz pat četriem gadiem. Ar LAP 10.2 grozījumiem tika piedalīts klāt papildus finansējums pārejas periodam no 2021. līdz 2022. g., kur izmaksas var veikt vadoties pēc N+3 principa līdz pat 2025. g., tādējādi, lai sākot ar 2021. g. apgūtu klāt piedalīto pārejas perioda finansējumu, lielākajai daļai rādītāju izpildes progress ir apmierinošs un pat augsts, bet daļa rādītāju jau ir sasniegta vai pat pārsniegta. Tikai atsevišķu iznākuma rādītāju izpilde vēl joprojām ir salīdzinoši zema.

P1 - Veicināt zināšanu pārnesi lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02 un M16.

Izpildes progress mērķa rādītājam **T1 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem"**, uz 2024. g. beigām ir 80,98%

no plānotās vērtības jeb 2,36. 2024. g. rādītāja izpilde ir palielinājusies - par 19,6 procentpunktiem, salīdzinot ar 2023. g. beigām. Vēl joprojām salīdzinoši zemā izpildes vērtība šim rādītājam ir skaidrojama ar to, ka pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, turklāt 1.2 apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" līgumi ar pakalpojumu sniedzējiem tika noslēgti tikai 2018. un daļa arī 2019. g., bet apakšpasākumā 1.3 "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" līgums ar pakalpojuma sniedzēju tika noslēgts tikai 2018. gada oktobrī, savukārt pasākuma M16 īstenošana uzsākta 2017. gadā.. Visu šo atbalsta pasākumu īstenošana turpināsies līdz 2025. gada beigām, kad arī tiek plānota mērķa rādītāja vērtības sekmīga sasniegšana, turklāt pasākumos M02 un M16 apstiprinātā finansējuma apjoms ir pat lielāks kā pieejamais finansējums.

Savukārt mērķa rādītāja **T2 "Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u.c.)"** plānotā vērtība jau ir ievērojami pārsniegta – tā ir 136 jeb 143,2% no plānotās vērtības, jo bija liela interese par pasākumā M16 "Sadarbība" atbalstītajām aktivitātēm.

Arī mērķa rādītāja **T3 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits"** plānotā vērtība jau ir krietni pārsniegta - 131,7% no plānotās vērtības jeb 32 930 apmācīto dalībnieku.

1A – sekmēt inovācijas, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku teritorijās

Līdz pārskata perioda beigām sekmīgi noris M01, M02 un M16 pasākumu īstenošana, neskatoties uz to, ka šo pasākumu īstenošana tika uzsākta salīdzinoši vēlu. Realizējot publisko iepirkumu procedūras, to rezultātā ir izvēlēti apmācību un konsultāciju pakalpojumu sniedzēji un noslēgti līgumi, kā arī tiek nodrošinātas mācības un konsultācijas vairākās lauksaimniecības un mežsaimniecības jomās, kā arī nodrošināta apakšpasākumu 1.2. "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" un 1.3. "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" īstenošana.

Aizkavēšanos pasākuma īstenošanā radīja publiskā iepirkuma procedūra - tā 2023. g. tika izsludināts publiskais iepirkums par mācību organizēšanu un īstenošanu profesionālās izglītības un prasmju apguves apakšpasākuma ietvaros, kas divas reizes iespējamā interešu konflikta dēļ tika izbeigts, tikai trešajā iepirkuma izsludināšanas reizē tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs un līgums tika noslēgts tikai 2023. g. beigās par līgumcenu 5,1 milj. EUR.

2023. g. tika izsludināts arī jauns publiskais iepirkums saimniecību un mežu apmeklējumu nodrošināšanai, kas tika izbeigts iespējamā interešu konflikta dēļ. Gada otrajā pusē publiskais iepirkums tika sludināts vēlreiz un tika izvēlēts pakalpojuma sniedzējs ar kuru gada nogalē tika noslēgts līgums par kopējo summu 1,25 milj. EUR apmērā, bet saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšana vēl netika uzsākta.

2024. gadā turpinājās 2022. gadā noslēgtie 19 līgumi ar atklātā konkursa uzvarētājiem par demonstrējumu nodrošināšanai augkopības nozarē, kā arī 2023. gada sākumā noslēgto 11 līgumu izpilde par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē.

Sekmīgi noris pasākuma M16 "Sadarbība" projektu īstenošana, iesniegumu pieņemšanas kārtas tā visos apakšpasākumos ir noslēgušās un kopā apstiprināto projektu finansējums pārsniedz pasākumā pieejamo publisko finansējumu 27,9 milj. EUR par 7,2%, pasākumā izmaksāti 82,3% no plānotā finansējuma jeb 22,9 milj. EUR.

Līdz 2024. g. beigām pasākumā M01 tika apstiprināts publiskais finansējums 18,3 milj. EUR apmērā, kas ir 85,5% no kopējā pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet realizēti projekti 17,7 milj. EUR apmērā jeb

82,5% no pasākumā pieejamā finansējuma.

Savukārt pasākumā M02 ir apstiprināts publiskais finansējums 11,5 milj. EUR apmērā jeb 110,0%, kas ir pat vairāk kā pasākumā pieejamais publiskais finansējums, bet izmaksātais ir 7,7 milj. EUR jeb 73,9% no pasākumā pieejamā finansējuma.

Pasākumi M01 un M02 tādējādi sniedz ieguldījumu zināšanu bāzes attīstībai lauku teritorijās un lauku uzņēmēju zināšanu un praktisko iemaņu paaugstināšanā.

1B - Stiprināt saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus

Pasākuma M16 īstenošana tika uzsākta 2017. g., un šajā mērķa virzienā sasniegtais iznākumu rādītājs M16 pasākumā atbalstītās sadarbības darbības ir 136, veidojot izpildes progresu 143,2% no plānotās vērtības. Mērķa sasniegšana ir vērtējama kā ļoti sekmīga, jo plānotā rādītāja vērtība jau ir ievērojami pārsniegta.

1C – rosināt mūžizglītību un apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs

Arī 2024. g. sekmīgi tika turpināta vairāku apmācības bloku īstenošana un līdz pārskata perioda beigām kopumā apmācīti 32 930 dalībnieki, kas ir jau 131,7% no plānotā apmācāmo skaita plānošanas periodā - mērķa rādītāja ***T3 “Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits”*** paredzētās vērtības. Tādēļ plānotā mērķa rādītāja vērtība ir sasniegta un pat pārsniegta.

P2 - Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M04, M06 un M16.

2A – uzlabot saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt to restrukturizāciju un modernizāciju, jo īpaši ar mērķi iesaistīt saimniecības tirgū un dažādot lauksaimniecisko darbību

Kopā no mērķa virzienā 2A plānotā publiskā finansējuma (650,6 milj. EUR) ir apstiprināti 110,0% jeb 715,5 milj. EUR, bet uz 2024. gada beigām izmaksāti 598,4 milj. EUR jeb 92,0% no pieejamā finansējuma.

Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo publisko finansējumu 12,3 milj. EUR jeb 92,0% no sākotnēji šim mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma apmēra, bet realizēti projekti par 11,9 milj. EUR, kas ir 88,7% no plānotā finansējuma, un salīdzinot ar 2023. gada beigām realizēto projektu finansējums ir pieaudzis ievērojami - par 20,0 procentpunktiem. Lielākā daļa šo projektu (par 8,1 milj. EUR) ir īstenoti apakšpasākuma 1.1. “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” ietvaros. Perioda sākumā, plānojot pasākuma M01 sadalījumu pa mērķa virzieniem, bija grūti prognozēt, kādas tēmas potenciālajiem gala labuma guvējiem interesēs visvairāk, un mērķa virzienam 2A tika paredzēti tikai 63% no pasākumam pieejamajiem finanšu līdzekļiem. Tomēr pasākuma īstenošanas gaitā tika konstatēts, ka mācību kursi, demonstrējumi un saimniecību un mežu apmeklējumi, kas vērsti uz konkurētspējas palielināšanu lauku uzņēmumos, ir izraisījuši lielāku interesi nekā tēmas par vides un klimata pārmaiņām. Tādēļ šajā pasākumā apstiprināto projektu finansējums 67,5% apmērā no kopējā M01 finansējuma dod ieguldījumu tieši mērķa virzienā 2A, un attiecīgi proporcionāli mazāk ieguldījumu P4. Tiek prognozēts, ka finansējuma sadalījuma proporcija šajā pasākumā starp 2A un P4 arī turpmāk atšķirsies no LAP plānotā.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu mērķa virziena 2A sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 3,9 milj. EUR apmērā (124,2% no mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma), bet uz atskaites brīdi tika

realizēti projekti tikai par 2,4 milj. EUR, kas ir 77,3% no plānotā. Vērojams straujš izpildes pieaugums 17,9 procentpunktu apmērā salīdzinot ar 2023. gada beigām. Tomēr vēl joprojām salīdzinoši zema izpildes progress ir skaidrojams ar to, ka konsultāciju sniegšana saskaņā ar publiskā iepirkuma rezultātā noslēgto līgumu ar izvēlēto pakalpojuma sniedzēju tika uzsākta tikai 2016. gada nogalē un maksājumi pakalpojuma sniedzējam tiek veikti ne biežāk kā reizi ceturksnī. Līdzīgi arī pasākumā M02, īstenojot noslēgtos līgumus par pakalpojumu sniegšanu, ir nedaudz mainījies plānotais finansējuma sadalījums starp 2A un P4, ņemot vērā konsultāciju saņēmēju faktiski izvēlētās konsultāciju jomas.

Pasākumā M16 ir apstiprināti projekti par 29,9 milj. EUR, - vairāk kā par visu pieejamā publiskā finansējuma summu (107,2%), bet pilnīgi vai daļēji īstenoti projekti 22,9 milj. EUR jeb 82,3% apmērā no plānotā. Pēdējā gada laikā vērojams straujš izpildes pieaugums par 18,8 procentpunktiem, ņemot vērā to, ka šī pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā.

Lielāko ieguldījumu mērķa virziena rezultātīvo rādītāju izpildē dod atbalsta pasākums M04. No plānošanas perioda sākuma M04 pasākumā kopā šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par 605,7 milj. EUR jeb 109,3% no pieejamā publiskā finansējuma, (ieskaitot arī projektus, kas finansēti no papildu valsts finansējuma un FI).

4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros līdz 2024. g. beigām:

apstiprināti kopumā projekta iesniegumi 6 651 saimniecībai (no tām “top-up” 2 249) par kopējo publisko finansējumu 510,4 milj. EUR (no tā “top-up” 29,7 milj. EUR) jeb 108,8% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma mērķa virzienā;

- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti 6 302 saimniecībām (106,1% no plānotās vērtības) par 431,3 milj. EUR, kas ir 91,9% no plānotā publiskā finansējuma apjoma šajā mērķa virzienā.

4.3. apakšpasākums “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” ir noslēdzies un tā ietvaros līdz 2024. g. beigām:

- apstiprināti projekta iesniegumi par 95,3 milj. EUR jeb 112,4% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;

īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti par 79,4 milj. EUR, kas ir 93,6% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma. Lauku saimniecību konkurētspējas palielināšanā ieguldījumu ir devis arī atbalsta pasākums M06, kur apakšpasākuma 6.3. “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” ietvaros (apakšpasākums ir noslēdzies) no perioda sākuma līdz 2024. gada beigām kopā apstiprināti 3 550 projekta iesniegumi par 53,6 milj. EUR jeb viss periodā pieejamais publiskais finansējums.

Šī apakšpasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013. atbalsta pasākuma “Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai” ietvaros uzņemtās saistības) – kopumā 137 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 327,4 tūkst. EUR, no kuriem visi projekti tika īstenoti jau 2017. gadā.

Apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir no diviem līdz četriem gadiem un kopumā īstenoti vai daļēji īstenoti ir 3 646 projekti (jeb 93,4% no plānotā skaita) ar kopējo publisko finansējumu 50,3 milj. EUR jeb 96,7% no plānotā publisko finansējuma apakšpasākuma ietvaros.

Mērķa rādītāja **T4 “LAP atbalstīto saimniecību ieguldījumiem pārstrukturēšanā un modernizācijā**

procentuālais daudzums no visām lauku saimniecībām” plānotā vērtība 7,12% ir jau pārsniegta – izpilde 7,75% (jeb 108,8% no plānotās rādītāja vērtības), un to veido apakšpasākuma 4.1. ietvaros projektus īstenojušās vai daļēji īstenojušās 6 302 lauku saimniecības. Jāņem vērā fakts, ka no šīm saimniecībām 2 249 saimniecības ir atbalstītas papildus jeb “top-up” atbalsts. (2021. gada ziņojumā bija tehniska kļūda – tika noziņoti vairāk atbalsta saņēmēji, pieskaitot klāt arī citus MV– 7 663, korektā vērtība ir 5 653 jeb 97,8% no plānotā. Tā rezultātā mērķa rādītāja T4 sasniegtā vērtība 2021.g. tabulā 1(b) ir uzrādīta 9,19 (jeb 132,59%), bet korektajai vērtībai ir jābūt 6,78 (jeb 97,82%), kas ir zemāka kā 2022.g. sasniegtā vērtība).

Līdz ar to ir secināms, ka kopumā virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir ļoti sekmīga – mērķa virziena 2A plānotais publiskais finansējums ir izmaksāts jau 92,0% apmērā. Lai gan dažos atbalsta pasākumos, kas dod ieguldījumu mērķa virzienā, iznākumu rādītāju izpilde šobrīd vēl ir vidēja, kas skaidrojams ar vēlo pasākumu īstenošanas uzsākšanu pēc perioda sākuma (M01, M02 un M16), to īstenošanas tendences liecina, ka līdz plānošanas perioda beigām plānotie rādītāji tiks izpildīti.

2B – atvieglot ienākšanu lauksaimniecības nozarē, it īpaši paaudžu maiņu

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 6.1. apakšpasākums “Atbalsts jauniešiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”, kurš jau ir noslēdzies un no perioda sākuma līdz 2024. gada beigām kopā apstiprināti 489 projekta iesniegumi par 19,6 milj. EUR jeb 104,0% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma. Ņemot vērā to, ka apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir divi vai vairāk gadu, daļēji īstenoti ir 479 projekti (93,0% no plānotā) par kopējo finansējumu 17,8 milj. EUR jeb 94,8% no pasākumā plānotā finansējuma. 6.1. apakšpasākums “Atbalsts jauniešiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” dod ieguldījumu mērķa rādītāja T5 **“Procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jauniešiem lauksaimniekiem”** mērķa sasniegšanā un uz atskaites perioda beigām tā vērtība bija 0,57 jeb 92,3% no plānotās rādītāja vērtības, ko veido 479 lauku saimniecības, kurās sniegts atbalsts gados jauniešiem lauksaimniekiem.

Sasniegtais rezultāts šajā mērķa virzienā ir uzskatāms par sekmīgu.

P3 - Veicināt pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M04, M05, M09 un M17.

3A – primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošana, tos labāk integrējot lauksaimniecības pārtikas aprītē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes, ražotāju grupas un organizācijas un starpnozaru organizācijas.

Kopā no mērķa virzienā 3A plānotā publiskā finansējuma (107,9 milj. EUR) ir apstiprināti 131,3% jeb 141,7 milj. EUR, bet uz 2024. gada beigām izmaksāti 80,8 milj. EUR jeb 74,9% no pieejamā finansējuma.

Vislielāko ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā dod atbalsta pasākuma M04 apakšpasākums 4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”, kurā no perioda sākuma līdz 2024. gada beigām (ieskaitot arī projektus, kas tiek finansēti no papildu valsts finansējuma):

- apstiprinājis 587 projektu iesniegumi par 139,3 milj. EUR (t.sk. 1,7 milj. EUR no “top-up” finansējuma) jeb 131,0%, no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti vai daļēji īstenoti 532 projekti (79,6% no plānotā) par kopējo publisko finansējumu 78,5

milj. EUR jeb 75,3% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma. Pēdējā gada laikā projektu finansējuma apguve ir palielinājusies par 11,4 procentpunktiem.

Otrs atbalsta pasākums, kas dod ieguldījumu mērķa virziena sasniegšanā, ir atbalsta pasākums M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”:

- atbalsta pasākuma ietvaros līdz 2024. gada beigām apstiprināti 12 projekta iesniegumi par 1,9 milj. EUR jeb 120,3% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Atbalsta pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums par 9 daļēji īstenotiem projektiem ar kopējo publisko finansējumu 706,0 tūkst. EUR.
- atbalsta pasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013. atbalsta pasākuma “Ražotāju grupas” ietvaros uzņemtās saistības) par 2 projektiem 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā ar pārejošajām saistībām izmaksātais finansējums ir 44,5% no pieejamā publiskā finansējuma).

Mērķa rādītāja **T6 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās”** sasniegtā vērtība ir 1,02% (sasniežamā vērtība 1,48%), ko veido atbalstītājās ražotāju grupās iesaistītās iesaistītās 854 saimniecības, un tas ir 69,15% no plānotās vērtības - 1 235 biedri. Plānošanas perioda sākumā nebija iespējams paredzēt, kāda veida jaunas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības – lauksaimniecības vai mežsaimniecības, pieteiksies atbalstam šajā pasākumā. Atbalstam plānošanas perioda sākumā pieteicās 3 jauni mežsaimniecības kooperatīvi, kuru biedri ir ietverti rādītāja vērtībā.

Savukārt 2022. gadā tika apstiprināti pieteikumi un biznesa plāni vēl 4 kooperatīvām sabiedrībām un 2023.gadā 7 kooperatīvās sabiedrības ir saņēmušas priekšapmaksas finansējumu, kuru EK nedeklarē, 2024. gadā 5 kooperatīvās sabiedrības ir saņēmušas pamatsummas maksājumu. Kopumā mērķa virziena 3A plānotais publiskais finansējums ir apstiprināts jau 130,8%, bet izmaksāts 74,9% apmērā, līdz ar to uz atskaites perioda beigām virzība uz sasniežamo mērķi ir vērtējama kā apmierinoša.

3B – Lauku saimniecību riska novēršanas un pārvaldības atbalsts

Kopā no mērķa virzienā 3B plānotā publiskā finansējuma (59,5 milj. EUR) uz 2024. gada beigām ir apstiprināti un izmaksāti 59,7 milj. EUR jeb viss pieejamais finansējums, jo abi atbalsta pasākumi M05 un M17 jau ir noslēgušies.

Atbalsta pasākuma M05 ietvaros abos apakšpasākumos no perioda sākuma līdz 2024. gada beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 87 atbalsta saņēmējiem par 5,1 milj. EUR jeb 104,7% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, bet projektus pilnīgi vai daļēji īstenojušas 83 saimniecības ar kopējo publisko finansējumu 4,9 milj. EUR, kas ir 100,1% no plānotā finansējuma.

Savukārt atbalsta pasākuma M17, kas dod ieguldījumu šajā mērķa virzienā, kopējais apstiprinātais publiskais finansējums no perioda sākuma līdz 2024. g. beigām bija 54,8 milj. EUR 4 616 atbalsta pretendentiem jeb viss pasākumam M17 plānotais publiskais finansējums, kas viss jau ir arī izmaksāts atbalsta pretendentiem. Pēdējos gados atbalsta pretendentu interese par šo pasākumu nelabvēlīgo klimatisko apstākļu ietekmē ir ievērojami augusi, un tā īstenošana norit ļoti sekmīgi.

Mērķa rādītāja **T7 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās”** sasniegtā vērtība ir 5,63% (sasniežamā vērtība 6,12%) jeb 92,1% no plānotās vērtības, ko veido 4 616 saimniecības, kas īstenojušas projektus abu iepriekš minēto mērķa virziena pasākumu ietvaros.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka rezultātā šajā mērķa virzienā ir ļoti sekmīgs.

P4 - Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

No prioritātē P4 kopā paredzētā publiskā finansējuma (686,7 milj. EUR) ir apstiprināti 114,7% jeb 787,8 milj. EUR, bet uz 2024. gada beigām izmaksāti jau 97,8% no pieejamā finansējuma jeb 671,7 milj. EUR.

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M08, M10, M11, M12 un M13. Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo finansējumu 6,0 milj. EUR jeb 74,6% no pieejamā finansējuma apjoma, bet realizēti projekti par 5,8 milj. EUR, kas ir 72,2% no pieejamā finansējuma. Pēdējā gada laikā vērojams straujš izpildes pieaugums par 22,1 procentpunktiem. Šie projekti ir īstenoti visu trīs pasākuma M01 "Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi" apakšpasākumu ietvaros. Kopumā par 4. prioritātei atbilstošām tēmām apmācīti 11 492 mācību dalībnieki jeb 139,3% no plānotā skaita.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu 4. prioritātes mērķu sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 7,6 milj. EUR apmērā (103,9% no plānotā finansējuma). Uz atskaites brīdi ir realizēti projekti par 5,3 milj. EUR, kas ir 72,4% no plānotā, kopumā sniedzot konsultācijas 32 905 atbalsta saņēmējiem (4,5 reizes vairāk kā bija sākumā plānots). Šo abu M01 un M02 pasākumu īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un tādēļ šo pasākumu finansējuma apguve vēl ir salīdzinoši zema 4. prioritātes mērķa sasniegšanai, bet virzība uz mērķi pēdējā gada laikā ir strauja (skat. arī skaidrojumu mērķa virzienā 2A).

4A – bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, atjaunošana un palielināšana, ietverot NATURA 2000 teritorijas, teritorijas ar dabas u.c. ierobežojumiem, bioloģiski vērtīgas lauksaimniecības sistēmas, un Eiropas nozīmes ainavu statusa saglabāšana.

Ieguldījums šajā mērķa virzienā tiek nodrošināts, īstenojot atbalsta pasākuma M10 10.1.1 aktivitāti "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" (tas pamatā sekmē direktīvas 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, vienlaikus nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos no lauksaimnieciskās darbības atkarīgos ES nozīmes daļēji dabīgos zālāju biotopos vai putnu dzīvotnēs (ES nozīmes zālāju biotops), kā arī nepieļauj tipiskās Latvijas lauku ainavas izzušanu), kā arī īstenojot 10.1.4. aktivitāti "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei".

Šī mērķa sasniegšanu veicina arī atbalsta pasākums M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība".

Nodrošinot nevienlīdzīgu klimatisko un dabas apstākļu izraisīto seku novēršanu lauksaimnieciskajā ražošanā, veicinot zemes apsaimniekošanu, savu ieguldījumu tipiskas Latvijas lauku ainavas saglabāšanā un tās bioloģiskajā daudzveidībā dod pasākums M13, īstenojot apakšpasākumu 13.2. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi" un apakšpasākumu 13.3. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi".

Savukārt pasākums M13 "Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi" 2024. gadā vairs netika īstenots, jo tas ir noslēdzies jau 2018. gadā. Kopumā līdz 2024. gada beigām tika atbalstīti 405 180 ha lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, jeb 96,5% no mērķa virzienā plānotajām lauksaimniecības zemju platībām – 420 000 ha.

Mērķa rādītājam **T9 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus"** sasniegtā vērtība ir 22,56% jeb 96,5% no plānotās vērtības 23,38%, ko veido iepriekš minētie šajā mērķa virzienā atbalstītie 405 180 ha.

Arī atbalsta pasākuma M12 apakšpasākums 12.2. “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” (NIM) veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un palielināšanu *Natura 2000* teritorijās un mikroliegumos meža zemēs, vienlaikus saglabājot tradicionālo Latvijas lauku ainavu. Šajā atbalsta pasākumā un līdz ar to arī mērķa virzienā visa periodā ir atbalstītas meža platības 53 230,7 ha (unikālie atbalstītie ha plānošanas periodā), kurās piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, un tas ir 89,0% no mērķa virzienā plānotās atbalstītās meža platības - 60 000 ha.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī pasākums 8.3/8.4 “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi”, kurā no perioda sākuma līdz 2024. gada beigām tika apstiprināti 308 projekti par kopējo publisko finansējumu 7,4 milj. EUR jeb 121,1% no apakšpasākumā plānotā finansējuma, bet īstenoti projekti par 4,6 milj. EUR jeb 76,0% no plānotā finansējuma. Savukārt preventīvām darbībām ir atbalstīti 2 saņēmēji jeb 66,7% no paredzētā.

Mērķa rādītāja **T8 “Procentuālais daudzums meža/citas kokaugiems klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus”**, sasniegtā vērtība no plānošanas perioda sākuma ir 1,54% jeb 88,99% (plānotā vērtība 1,73%). Tas sasniegts ar apakšpasākumā 12.2. atbalstītajiem 53 230,7 ha meža zemes.

4B – uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu.

4C – uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst augsnes eroziju.

Šo abu 4B un 4C mērķu sasniegšanu veicina atbalsta pasākuma M10 aktivitātes 10.1.2. “Vides saudzējošu metožu pielietošanai dārkopībā”, kas pamatā veicina apkārtējās vides saglabāšanu un uzlabošanu, pēc iespējas mazāk un kontrolēti izmantojot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu, un aktivitāte 10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā”, kas nodrošina lauksaimniecībā izmantojamās zemēs augsnes virskārtas aizsardzību pret augsnes degradācijas procesiem, saglabājot augsnēs organiskās vielas un samazinot barības vielu noteci.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī atbalsta pasākums M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”.

2024. gadā visi šie pasākumi jau bija noslēgušies un izmaksas netika veiktas. Līdz ar to līdz 2024. gada beigām katrā no šiem mērķa virzieniem tika atbalstīti 478 586 ha lauksaimniecības zemes (kopējā fiziskā platība telpā), kurā tiek gan uzlabota ūdens resursu apsaimniekošana, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu, gan arī tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu augsnes apsaimniekošanu un novērstu augsnes eroziju. Sasniegtais rādītājs ir 93,8% katrā no mērķa virzienā plānotajām atbalstītajām lauksaimniecības zemju platībām – 510 000 ha.

Abu mērķa rādītāju **T10 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus”** un **T12 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus”** sasniegtās vērtības bija 26,64% (kopējais periodā atbalstītais ha skaits, jeb 93,82% no plānotās vērtības), kas tika sasniegts, ar atbalstītajiem 478 586 ha lauksaimniecības zemes katrā no mērķa virzieniem.

Kopumā prioritātes P4 plānotais publiskais finansējums ir izmaksāts 97,8% apmērā, līdz ar to uz atskaides perioda beigām virzība uz sasniedzamo mērķi ir vērtējama kā ļoti sekmīga.

P5 - Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku

ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākums M04 un M08.

5B – palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē

Ieguldījumu mērķa virziena rezultātu sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2024. g. beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 139 projekti ar publisko finansējumu 31,6 milj. EUR apmērā jeb 111,9% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka 60,2% no šī apstiprinātā finansējuma veidoja 4.1.apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprinātie projekti. Savukārt līdz 2024. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoti tika 99 projekti jeb 82,5% no plānotā projektu skaita par 18,8 milj. EUR (66,7% no plānotā), un arī šajos projektos 74,1% publiskais finansējums tika izmaksāts 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros. Mērķa rādītāja **T15 “Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā”** izpildes vērtība ir 41,35 milj. EUR, kas no plānotās sasniedzamās vērtības 70,53 milj. EUR, nodrošina izpildes progresu uz atskaides perioda beigām 58,6% apmērā.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir apmierinoša, ņemot vērā to, ka ieguldījums šajā mērķa virzienā 5B tika pārsvarā tika veikts tikai pārejas periodā un to, ka projektu īstenošanas termiņi ir līdz diviem gadiem. Turklāt pēdējās izsludinātajās kārtās pasākumā M04 priekšroka saņemt atbalstu tika dota tikai tiem projektiem, kuros paredzēta energoefektīvu ēku būvniecība un atjaunošana un mērķa virzienā 5B jau apstiprināti projekti vairāk, kā tajā plānotais finansējums. Ievērojot pasākuma īstenošanas tendences varam prognozēt, ka līdz perioda beigām plānotā rādītāja vērtība tiks sasniegta.

5C - Sekmēt atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.

Ieguldījumu šajā mērķa virzienā paredzēts sniegt ar atbalsta pasākuma M04 apakšpasākumu 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”, paredzot mērķa sasniegšanai 16,0 milj. EUR no šī apakšpasākuma finanšu līdzekļiem. Lai gan 2023. un 2024. gadā ir bija vērojams progress šī mērķa sasniegšanā salīdzinoši ar visu plānošanas periodu, tomēr līdz 2024. gada beigām šī mērķa virzienā apstiprinātie projekti ir tikai par trešo daļu no plānotā finansējuma (32,0%), jo kopumā tika apstiprināti 136 projekti ar kopējo publiskā finansējuma apmēru 5,1 milj. EUR. Savukārt ir īstenoti 97 projekti par kopējo finansējumu 3,8 milj. EUR apmērā jeb 24,0% no plānotā. Jāatzīmē, ka 2024. gada laikā vērojams samērā straujš izpildes kāpums par 17,3 procentpunktiem. Arī mērķa rādītājam **T16 “Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā”** iznākuma progress ir tikai 4,75 milj. EUR jeb 11,9% no plānotā iznākuma rādītāja vērtības 40,0 milj. EUR. Ievērojot apakšpasākuma īstenošanas tendences, 2022., 2023. un 2024. gadā izsludinātajās kārtās pasākumā M04 priekšroka saņemt atbalstu tika dota projektiem, kuros paredzēti ieguldījumi atjaunojamo energoresursu izmantošanai saimniecībās un uzņēmumos, salīdzinot ar ieguldījumiem citos mērķa virzienos (konkurētspējas, energoefektivitātes palielināšanai u.c.), lai veicinātu 5C mērķa virzienā plānotā rādītāja vērtības sasniegšanu līdz perioda beigām.

5D – samazināt siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas no lauksaimniecības.

Ieguldījumu mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2024. g. beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 2 435 projekta iesniegumi par 117,3 milj. EUR j (salīdzinot uz 2023. gada beigām tikai par 97,0 milj. EUR) jeb 95,5% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma pasākumā šajā mērķa virzienā. Savukārt pilnībā vai daļēji īstenoti ir 2 166 projekti par kopējo publisko finansējumu 95,5 milj. EUR jeb 77,7% no mērķa virziena plānotā publiskā finansējuma. Papildus

tam jāmin, ka no īstenotajiem projektiem lielākā daļa jeb 2 163 projekti tika īstenoti 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros. Mērķa rādītāja **T17 “Procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas”** sasniegtā vērtība ir 10,7% jeb 50 749,36 LU vienības (sasniegtā vērtība 11,17% jeb 53 000 LU vienības), kas ir 95,7% no plānotā. Apstiprinātajos projektos tiek paredzētas investīcijas, kas aptvertu 52 097 LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas jeb 98,3% no plānotās mērķa vērtības.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība šajā mērķa virzienā uz sasniegtajiem rādītājiem ir sekmīga, ievērtējot to, ka pārejas periodā mērķa virzienā 5D tika piešķirts ievērojami lielāks finansējuma apjoms par jau esošo, kā arī pēdējo gadu laikā, un it īpaši 2023. un 2024. gadā, ir ievērojami pieaudzis gan apstiprināto, gan jau īstenotajiem projektiem izmaksātais publiskais finansējums, jo savlaicīgi tika veikti grozījumi pasākuma M04 nosacījumos, lai veicinātu investīciju ieguldīšanu siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas samazināšanas pasākumos.

5E – veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M08 “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”. Šī atbalsta pasākuma 8.1. apakšpasākuma “Meža ieaudzēšana un kopšana” un 8.5. apakšpasākuma “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai” ietvaros no perioda sākuma līdz 2024. gada beigām tika apstiprināti 16 526 projektu iesniegumi par 41,0 milj. EUR jeb 110,6% no mērķa virzienā paredzētā publiskā finansējuma. Savukārt līdz 2024. gada beigām ir pilnībā vai daļēji īstenoti 16 334 projekti par kopējo publisko finansējumu 36,2 milj. EUR jeb 97,7% no mērķa virziena plānotā finansējuma, ieaudzējot meža platības (6 335 ha), retinot vai nomainot mežaudzes 98 371 ha platībā.

Mērķa rādītāja **T19 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu”**, sasniegtā vērtība ir 1,87%, kas ir 99,6% no plānotās vērtības, ko veido atbalstītie 98 371 ha meža zemes. Lielāko ieguldījumu šī rādītāja izpildē dod apakšpasākums 8.5. “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”, kura ietvaros līdz pārskata perioda beigām ir izmaksāts publiskais finansējums 14 328 projektiem (116,5% no LAP paredzētā) par retināšanas vai mežaudžu nomaiņas darbībām 92 035 ha platībā jeb 93,2% no paredzētās platības.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniegtajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir uzskatāma par ļoti sekmīgu un interese no atbalsta pretendentiem par šiem pasākumiem bija liela. Kopumā jau ir īstenoti projekti 97,7% apmērā no pieejamā finansējuma, un arī 99,6% apmērā no plānotā atbalstīta meža zeme, kurā tiek piemēroti apsaimniekošanas līgumi, kas sekmē oglekļa piesaisti.

P6 - Veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M06, M07 un M19.

6A – veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu un darbavietu radīšanu.

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 apakšpasākums 6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”, kura īstenošana tika uzsākta 2016. gadā. Apakšpasākuma ietvaros līdz 2024. g. beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 558 atbalsta saņēmējiem ar kopējo publisko finansējumu 48,7 milj. EUR jeb 129,3% no mērķa virzienā pieejamā finansējuma (t.sk. arī FI finansējums). Pilnībā vai daļēji īstenoti ir 657 projekti 545 atbalsta saņēmējam

(106,9% no plānotā skaita) par 31,0 milj. EUR jeb 82,1% no pieejamā finansējuma. Projektu īstenošana daļēji aizkavējas, jo vienai daļai apstiprinātajos projektos paredzēti būvniecības darbi, kas paildina projektu īstenošanas laiku saistībā ar ekonomisko situāciju būvniecības nozarē (būvniecības izmaksu pieaugums, ierobežots pakalpojuma sniedzēju skaits un kvalificēta darba spēka trūkums).

Mērķa rādītājam **T20 “Atbalstīto projektu radītās darbvietas”** izpildes progress pārskata periodā ir 1 871,71 radītā darba vieta, kas ir 187,2% no paredzētā rādītāja (1000 darba vietas).

6B Sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos.

Kopā no mērķa virzienā 6B plānotā publiskā finansējuma (225,1 milj. EUR) ir apstiprināti 105,9% jeb 238,5 milj. EUR, bet uz 2024. gada beigām izmaksāti 221,1 milj. EUR jeb 98,2% no pieejamā finansējuma.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā nodrošina atbalsta pasākums M19. Plānošanas periodā atbalstu SVVA stratēģijas īstenošanai ir saņēmušas 35 VRG plānoto 32 VRG vietā, un iznākuma rādītājs ir izpildīts par 109%. Savukārt VRG darbības teritorijas aptvertais iedzīvotāju skaits ir 964 909 (100% no plānotā), kas aptver LAP definēto lauku teritoriju, kā arī ietver pilsētas ar iedzīvotāju skaitu līdz 15 tūkstošiem. Kopumā pasākumā M19 finansējums līdz atskaites perioda beigām izmaksāts 97,5 milj. EUR apmērā jeb 96,0% no LAP paredzētā, bet uzņemtas saistības par 113,3 milj. EUR jeb 111,6% no plānotā finansējuma.

Šajā pasākumā 19.1. apakšpasākumā “Sagatavošanās atbalsts” uz 2024. g. beigām ir izmaksāti 861,9 tūkst. EUR jeb viss apakšpasākumā paredzētais finansējums, tai skaitā pārējas periodā paredzētais atbalsts vietējām rīcības grupām sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģijas 2023.-2027. gadam sagatavošanai.

19.2 apakšpasākumā “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju” līdz 2024. g. beigām kopumā ir atbalstīts 4 891 projekts par 94,2 milj. EUR, kas ir jau 114,9% no apakšpasākuma ietvaros pieejamā publiskā finansējuma. Savukārt pilnībā vai daļēji ir īstenoti projekti ar kopējo publisko finansējumu 79,6 milj. EUR jeb 97,0% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

19.3. apakšpasākuma “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” īstenošana tika uzsākta tikai 2017. g., bet līdz 2024. gada beigām ir sasniegts ievērojams progress, jo apakšpasākumā ir apstiprināts viss pieejamais publiskais finansējums 4,4 milj. EUR jeb 115,1% no plānotā. Savukārt īstenoto projektu finansējums šajā apakšpasākumā ir 3,7 milj. EUR jeb 95,7% no apakšpasākumā pieejamā.

19.4. apakšpasākumā “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana” uzņemtas saistības līdz 2024. gada beigām bija 13,7 milj. EUR jeb 92,9% no plānotā finansējuma, bet pilnīgi vai daļēji ir īstenoti projekti par 13,4 milj. EUR, kas ir 90,3% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Arī atbalsta pasākums M07 dod ieguldījumu šī mērķa virziena rezultātu sasniegšanā. Pārējas periodā šim pasākumam papildus finansējums netika paredzēts, tādēļ no perioda sākuma līdz 2022. g. beigām ir jau apstiprināts viss pasākumā pieejamais publiskais finansējums 125,2 milj. EUR apmērā (101,2% no plānotā) 364 projekta iesniegumiem. Atbalsta pasākuma īstenošana tika uzsākta 2016. g. un visi projekti jau ir īstenoti par visu pieejamo publisko finansējumu 123,6 milj. EUR apmērā.

Mērķa rādītāja **T21 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas”** sasniegtā vērtība ir 94,3%, kas ir 100% no plānotās rādītāja vērtības.

Mērķa rādītāja **T22 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras”** sasniegtā vērtība uz atskaites perioda beigām bija 3,59% (sasniedzamā vērtība 1,98%), kas ir 181,46% no plānotās rādītāja vērtības un kuru veido 36 744 iedzīvotāji, kuri gūst

labumu no uzlabotās infrastruktūras - lauku ceļiem.

Pasākuma M07 īstenošanas rezultātā (pasākums jau sekmīgi noslēdzies) labumu no uzlabotās infrastruktūras ir guvuši vairāk iedzīvotāju kā plānots, jo par pieejamo finansējumu pašvaldības varēja atļauties sakārtot vairāk ceļu km (1 559 km), kas jau uz atskaides perioda beigām pārsniedz LAP paredzētos 840 km. Sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas, bet, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas pārsvarā bija zemākas.

Savukārt mērķa rādītājam **T23 "Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER)"** uz pārskata perioda beigām izpildes vērtība ir igandrīz divas reizes pārsniegta – 192,9% no plānotās vērtības (800) jeb 1543 projektu īstenošanas gaitā radītās darba vietas. Straujais rādītāja izpildes progress pēdējos gados izskaidrojams ar to, ka atbalsta saņēmēji atskaitās par izveidotajām darba vietām tikai sākot ar otro gadu pēc projektu īstenošanas.

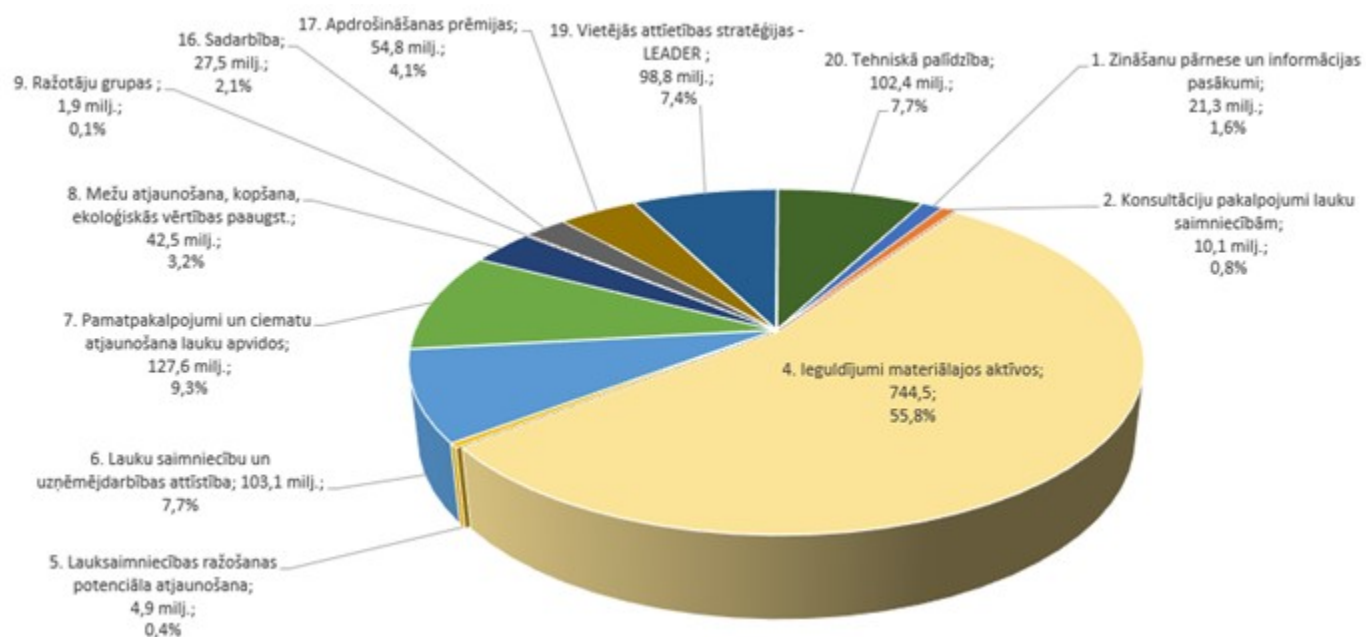
Kopumā mērķa virziena 6B publiskais finansējums ir apstiprināts 105,9%, bet izmaksāts jau 98,2% apmērā no plānotā, kā arī visi mērķa rādītāji, kas attiecas uz mērķa virzienu 6B ir vai nu sasniegti, vai arī ievērojami pārsniegti, līdz ar to uz atskaides perioda beigām virzība uz sasniedzamo mērķi ir vērtējama kā ļoti sekmīga.

Kopējie secinājumi:

Apskatot un analizējot visu LAP prioritāšu rezultatīvo rādītāju virzību uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem 2025. g. mērķiem, varam secināt, ka visveiksmīgāk notiek virzība uz prioritāšu P4 (kopējais publiskais finansējums izmaksāts 98,02% apmērā, bet lauksaimniecības un meža zeme, kurā tiek īstenoti apsaimniekošanas līgumi, kas veicina vides mērķu sasniegšanu ir atbalstīta 104,8% no plānotā), P2 (kopējie publiskie izdevumi izmaksāti 97,84%, bet LAP ietvaros atbalstīto saimniecību skaits ir 90,98% no izvirzītajiem mērķiem) un P6 (kopējie publiskie izdevumi apgūti 96,38%, VRG aptvertie iedzīvotāji 100%, bet lauku teritorijās sakārtoti ceļu garums 185,6% no plānotā).

Savukārt ne tik veiksmīga gadu pirms perioda beigām ir virzība uz P3 un P5 izvirzītajiem mērķiem. Tā P3 uz 2024.gada beigām ir izmaksāts finansējums 88,73% no LAP paredzētā, bet projektu skaits, kuros paredzētas investīcijas lauksaimniecības produktu pārstrādē un mārketingā 85,7% no plānotā. Prioritātē P5 kopējie publiskie izdevumi izmaksāti tikai 77,01% apmērā, savukārt pārējie rādītāji šajā prioritātē jau ir pārsniegti - meža zeme, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti/uzglabāšanu ir atbalstīta jau 126,71% apmērā, arī projektu skaits energoefektivitātes jomā un atjaunojamās enerģijas ražošanā ir 137,68% no paredzētā, tāpat projekti meža ekosistēmas noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanā ir īstenoti jau 115,76% no plānotā.

Kopumā LAP īstenošana uz 2024. g. beigām noris ļoti sekmīgi, un vairākas mērķa vērtības ir jau sasniegtas un pat pārsniegtas, un jau uz pārskata perioda beigām LAP visās prioritātēs darbības rezultātu satvara rādītāju izpilde atbilst sekmīgai programmas mērķu sasniegšanai.

1.attēls. 2014.-2024. gadā apstiprinātais (īstenoto un īstenošanā esošo projektu) finansējums LAP sadalījumā pa projektveidīgajiem pasākumiem. ZM pēc LAD datiem

Komentāri attiecībā uz brīdinājumiem par iznākuma O. rādītājiem

Attiecībā uz brīdinājumiem ar kodu 290, paskaidrojam, ka gada īstenošanas ziņojumā par 2023. gadu (turpmāk - GĪZ2023) tika neprecīzi savādāta informācija:

- 1) tika pieskaitīti arī pieteikumi un finansējums par finanšu instrumentu (FI), kas bija jāievada atsevišķās rindās, tādēļ ir izveidojusies situācija, ka gada īstenošanas ziņojumā par 2024. gadu dažu iznākuma rādītāju vērtības (kuras ir korektas) ir mazākas kā 2023. gadā. Īstenotajām Korektajām īstenotajām vērtībām GĪZ2023 ir jābūt šādām:

Rādītājs	Kods	Dimensija	Korektā vērtība GĪZ2023
O3	TABLE_B1_O3_M04_D103_P2_2A	grants	19 225,00
O4	TABLE_B1_O4_M04_D103_P2_2A un TABLE_B1_O4_M04_M04.1_P2_2A	grants	6 299
O1	TABLE_B1_O1_M06_D117_P6_6A	kopējais publiskā sektora izdevumi grantu pasākumiem	22 016 489,48
O1	TABLE_B1_O1_M06_D117	kopējais publiskā sektora izdevumi grantu pasākumiem	89 597 556,96
O4	TABLE_B1_O4_M06_M06.4_P6_6A	realizētā vērtība	339
O1	TABLE_B1_O1_M06_M06.4_P6_6A	realizētā vērtība	22 016 489,48
O3	TABLE_B1_O3_M04_M04.1_P2_2A	realizētā vērtība	18 405
O1	TABLE_B1_O1_M06_M06.4	realizētā vērtība	22 016 489,48
O4	TABLE_B1_O4_M06_M06.4	realizētā vērtība	339
O4	TABLE_B1_O4_M06_P6_6A	realizētā vērtība	467
O3	TABLE_B1_O3_M06_D115_P6_6A	grantu pasākumi	418
O4	TABLE_B1_O4_M06_D103_P6_6A	grants	339
O4	TABLE_B1_O4_M06_D103	grants	4448

- 2) savukārt daļa iznākuma rādītāju vērtības GĪZ2023 ir savādātas neprecīzi un korektajām īstenotajām vērtībām GĪZ2023 ir jābūt šādām:

Rādītājs	Kods	Dimensija	Korektā vērtība GĪZ2023
O16	TABLE_B1_O16_M16_D016_D042_D101	partneru skaits EIP grupās, zinātniskās institūcijas	Precizēta informācija par partneru veidu
O1	TABLE_C2_3_O1_M06_M06.1_M06.2_M06.3_M06.4_D006 (SFC kļūda AIR2023)	>=5 ha to < 10 ha	7 150 920,37
O16	TABLE_B1_O16_M16_D016_D042_D092	partneru skaits EIP grupās, konsultanti	Precizēta informācija par partneru veidu
O4	TABLE_C2_1_O4_M04_M04.1_D049_P2_2A	citi (ne fiziskas personas)	3 486
O4	TABLE_C2_1_O4_M04_M04.1_D065_P2_2A	kopā	4 054
O1	TABLE_B1_O1_M04_D209_P3_3A	kopējais publiskā sektora izdevumi FI	92 874,00
O3	TABLE_C2_2_O3_M06_M06.1_M06.2_M06.3_M06.4_D020_D212	raudzētāji/FI atbalstīto darbību skaits	1
O4	TABLE_B1_O4_M06	realizētā vērtība	4 576
O3	TABLE_B1_O3_M06_P6_6A	realizētā vērtība	555

Komentāri attiecībā uz brīdinājumiem par iznākuma O. rādītājiem.

1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starpposma mērķiem, balstoties uz F tabulu

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2017, 2018

1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]

Diemžēl 2024. gads nesniedza Latvijas lauksaimniecības nozarei tik nepieciešamo atgūšanos un situācijas uzlabošanos, jo 2024. gads lauksaimniecības un pārtikas nozarē raksturojās ar vairāku apstākļu kopumu, kas ir radījis nelabvēlīgus apstākļus un ietekmējis lauksaimniecības un pārtikas produktu ražošanas nozares uzņēmumu ekonomisko dzīvotspēju. Jāņem arī vērā, ka Krievijas īstenotais karš Ukrainā joprojām būtiski un tieši ietekmē lauksaimniecības un pārtikas ražošanas uzņēmumus Latvijā, pakļaujot tos ilgstošas krīzes spiedienam, pasliktinot lauksaimnieku finansiālo situāciju un rentabilitāti.

2024. gadā Latvija piedzīvoja nelabvēlīgus un ekstremālus laikapstākļus, kas būtiski ietekmēja vairākas lauksaimniecības nozares, kā arī atsevišķas nozares piedzīvoja un turpina saskarties ar tirgus norišu izraisītiem ekonomiskiem izaicinājumiem, piemēram, ražošanas resursu augstās cenas. Augstās ražošanas izmaksas un globālie piegāžu ķēžu pārrāvumi turpina ietekmēt vietējo tirgu, radot spiedienu uz lauksaimniekiem.

2024. gada 28. - 29. jūlijā Latvijā bija vētra, kas atnesa spēcīgas lietusskābes un vēja brāzmas, nodarot postījumus vairākos Latvijas reģionos un iznīcinot ievērojamu daļu lauksaimniecības kultūraugu. Vētra un spēcīgas lietusskābes nopietni skārušas graudaugu un eļļas augu audzētājus, kā arī augļu un dārzeņu audzētājus, tostarp kartupeļu audzētājus. Kopumā tika skarti 15 876,8 ha lauksaimniecības kultūru.

Būtiskus zaudējumus Latvijas lauksaimniekiem radīja arī 2024. gada maijā piedzīvotās salnas, īpaši naktī uz 2024. gada 9. maiju, kad būtiski cieta toreiz ziedošie augļu koki un ogulāju krūmi. Kopumā tika skarti 1 524 ha platības, no kurām visvairāk cieta upenes (729 ha), ābeles (266 ha) un smiltsērķšķi (167 ha).

Šie apstākļi kopumā samazināja ražu un kvalitāti, palielināja ražošanas izmaksas un radīja finansiālus zaudējumus lauksaimniekiem.

Zemkopības ministrijas veiktā analīze liecina, ka 2024. gadā Latvijas lauksaimniecības nozaru saražotais apjoms vai izlaides vērtība faktiskajās cenās kopumā ir ir mēreni palielinājusies - salīdzinājumā ar 2023. gadu izlaide palielinājās par 7 % (no 1 874 milj. eiro 2023. gadā uz 2006 milj. eiro 2024. gadā). Tomēr vielaikus daļai no lauksaimniecības nozarēm ir bijis izlaides vērtības samazinājums: rapsim – par 9%; dārzeņiem – par 4%; kartupeļiem – par 1%; augļiem un ogām – par 4%; cūkkopības nozarē – par 9%; olu ražošanas nozarē – par 10%; aitu un kazu ražošanas nozarē – par 10%; liellopu nozarē – par 1%.

Pēc faktiski nepārtrauktā pieauguma 2021. – 2022. gadā, ražošanas resursu, izejvielu un pakalpojumu cenas 2023. un 2024. gadā mazliet pazeminājās, tomēr saglabājoties joprojām ļoti augstā līmenī un joprojām apgrūtinot lauksaimnieku ekonomisko situāciju. Saskaņā ar Zemkopības ministrijas veikto analīzi, kas balstīta uz AREI datiem, 2024. gadā Latvijā vairāku būtisko ražošanas resursu cenas joprojām bija augstākas nekā 3 gadu (2021.-2023.) vidējais līmeni - augu aizsardzības līdzekļiem par 20%, sēklām – par 9%, dīzeļdegvielai – par 2%. Pārējiem ražošanas resursiem bija novērojama cenu samazināšanās: minerālmēsliem par 9%, lopbarībai par 8% un elektrībai par 21%.

Tajā pašā laikā vēl viena kara Ukrainā iezīme, kas lielākā mērā skar Ukrainas tuvākās kaimiņvalstis un tirdzniecības partnerus, ir pieaugošais Ukrainas imports, ko veicinājuši Eiropas Komisijas kopš 2022. gada Ukrainai piešķirtie tirdzniecības atvieglojumi.

Piena nozare:

Piena nozarē 2024. gadā svaigpiena iepirkuma cena saglabājās izteikti stabila (vidēji 39 EUR/100 kg līmenī) pirmajos 9 mēnešos, bet gada pēdējā ceturksnī cena piedzīvoja visai būtisku pieaugumu, tomēr pieauguma

temps 2024. gada decembrī cena bija pieaugusi par 21,6% salīdzinājumā ar septembri. Ņemot vērā, ka ražošanas izmaksu līmenis joprojām saglabājās ļoti augsts, cenas kāpumam bija pozitīva ietekme. Svaigpiena vidējā iepirkuma cena 2024. gadā bija 40,7 EUR/100 kg, kas bija par 14,4% vairāk nekā 2023.gadā.

2024. gadā piena un piena produktu eksporta vērtība salīdzinājumā ar 2023. gadu palielinājās, pieaugot par 13,5%. Tomēr 2022. gada rekorda vērtība netika sasniegta. 2023. gadā eksportēto piena un piena produktu vērtība sasniedza 406,2 milj. EUR.

2024. gadā Latvijā saražots 963 tūkst. tonnu piena jeb par 0,3% mazāk nekā 2023. gadā. Piena iepirkums 2024. gadā sasniedza 834 tūkst. tonnu, kas bija par 0,6% vairāk nekā 2023. gadā.

Cūkgaļas nozare:

Cūkgaļas nozarei 2024. gads cenu ziņā bijis krasi atšķirīgs pusgadu griezumā. Gada pirmajā pusgadā cena E klases liemeņiem pakāpeniski pieauga, jūlijā sasniedzot 220,90 EUR/100 savukārt turpmākajos mēnešos cena atkal pazeminājās, visstraujāko kritumu piedzīvojot 2025. gada februārī (180,50 EUR/100kg) Kopumā no janvāra līdz jūnijam cena pieauga par 7,5%, bet cena decembrī jau bija par 12,9% zemāka nekā jūnijā un par 6,4% zemāka nekā 2024. gada janvārī.

Cūkgaļas ražošanas apjomi 2024. gadā Latvijā palielinājās par 3,6% salīdzinājumā ar 2023. gadu. Savukārt cūkgaļas nozares (t.sk. dzīvu cūku) eksports 2024. gadā ir pieaudzis vien par 0,1% (vērtības izteiksmē), tostarp dzīvu cūku eksporta vērtība ir samazinājusies par 13,9%, bet cūkgaļas eksports audzis par 14,7%. kas zināmā mērā sasaistās ar gaļas ražošanas kāpumu..

Arī cūkaudzētājiem 2024. gadā darbību apgrūtināja augstās ražošanas resursu cenas, atstājot negatīvu ietekmi uz lauksaimnieku finaisālo situāciju.

Putnkopības nozare:

Arī mājputnu nozares uzņēmumi 2024. gadā joprojām izjuta augsto ražošanas resursu cenu negatīvo ietekmi.

Mājputnu gaļas ražošana 2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu samazinājās par 0,3%, bet eksports (vērtības izteiksmē) pieauga par 14,7%.

Olu ražošana 2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu palielinājās par 0,8%, bet eksports (vērtības izteiksmē) samazinājās par 13,5%.

Liellopu gaļas nozare:

2024. gadā bija vērojams cenu pieaugums liellopu gaļas tirgū, tas ir izskaidrojams ar to, ka piedāvājums kļuva ierobežotāks, bet pieprasījums saglabājās stabils. Cenas Eiropas valstīs palielinājās 2024.gada beigās, un pie tā vainojama infekciozā katarālā drudža jeb zilās mēles slimība, kuras dēļ notika dzīvnieku izkaušana, līdz ar to arī dzīvnieku piedāvājuma samazināšanās. 2024.gada griezumā, salīdzinot ar 2023. gadu, liellopu gaļas (A kategorija, bulļu liemeņi) vidējā iepirkuma cena Latvijā bija par 14% augstāka.

Liellopu gaļas ražošana 2024. gadā salīdzinājumā ar 2023. gadu samazinājās par 6,3%. Negatīvo ietekmi uz ražošanas izmaksām atstāja lopbarības augstās cenas.

Liellopu gaļas eksports vērtības izteiksmē 2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, samazinājās par 4,6 %,.

importā arī samazinājums par 14,6%.

Graudkopības nozare:

Graudkopības nozare ir viena no tā nozarēm, kuru 2024. gadā ietekmēja tirgus ekonomiskie apstākļi, jo graudu cenu lejupejošā tendence vienlaikus ar augstām ražošanas izmaksām un neskaidru nākotni attiecībā uz minerālmēslojuma pieejamību radīja būtiskus izaicinājumus nozarē strādājošiem.

2024. gadā kopumā graudu nozarē veidojās nelabvēlīga situācija, jo nozīmīgāko ražošanas izejvielu cenas samazinās daudz mazākā apmērā (minerālmēslojums) vai pat palielinājās (augu aizsardzības līdzekļi, dīzeļdegviela) salīdzinājumā ar pakāpenisku graudu cenu samazināšanos. 2024. gadā minerālmēslojuma cenas Latvijā salīdzinājumā ar rekordaugsto līmeni 2022. gadā samazinājās (par 34%), bet tās joprojām bija vidēji par 46% augstākas nekā 2021. gadā. 2024. gadā salīdzinājumā ar 2021. gadu (periods pirms kara Ukrainā) minerālmēslojuma cenas palielinājušās par 46% savukārt pārtikas kviešu cenas samazinājušās par 8%.

CSP dati liecina, ka 2024. gadā graudiem kopumā ir kopražas palielinājums - graudu kopražs bija par 16% augstāks nekā 2023. gadā. Ziemas kviešiem kopražas palielinājums 15% apmērā, rudziem 12%, vasaras kviešiem 16%, vasaras miežiem 4%, auzām 31%, griķiem 29%. Savukārt rapšiem bija kopražas samazinājums - rapšu kopražs bija par 29% zemāks nekā 2023. gadā (ziemas rapsism samazinājums par 36%).

Saskaņā ar Eurostat datiem, graudaugi 2024. gadā bija otra nozīmīgākā produktu grupa Latvijas pārtikas, zivsaimniecības un lauksaimniecības produktu eksportā, sasniedzot 705 milj. EUR kopējo vērtību jeb 15,9% no kopējās pārtikas, zivsaimniecības un lauksaimniecības produktu eksporta vērtības. 2024. gadā graudaugu eksporta vērtība ir samazinājusies par 4,6 % jeb 34 milj. EUR, salīdzinot ar 2023. gadu.

Attēls. Cenu izmaiņas (indekss) pārtikas kviešiem un minerālmēsliem piecu gadu laikā (2020=100)

1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās

Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. panta "Programmu saturs" 3. punktā, 96. panta "Mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punkta e) apakšpunktā, 111. panta "Īstenošanas ziņojumi attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punktā, 4. punkta d) apakšpunktā un I pielikuma 7.3 sadaļā "Galveno programmu ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās", šī programma sniedz ieguldījumu makroreģionālajās un/vai jūras baseina stratēģijās:

Stratēģija Baltijas jūras reģionam (turpmāk – Stratēģija) ir viena no tām ES iniciatīvām, kuru izstrādāšanā Latvija ir iesaistījusies kopš idejas rašanās brīža. Stratēģijai tika izvirzīti trīs pamatmērķi: "Glābt jūru", "Apvienot reģionu" un "Celt labklājību". Stratēģijas īstenošana balstās uz Rīcības plānu, kurš tiek regulāri atjaunots.

LAP atbalsts sniedz ieguldījumu divu Stratēģijas mērķu sasniegšanā – "Glābt jūru" un "Celt labklājību".

Kā vieni no prioritārajiem pasākumiem, kas tiek īstenoti LAP 4. prioritātes ietvaros, ir M10 „Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”, atbalstot bioloģiskās lauksaimniecības un integrētās dārzkopības attīstību, kas būtiski samazina ķīmisko vielu slodzi vidē, salīdzinot ar intensīvo lauksaimniecību, kā arī uzturot rugāju lauku ziemas periodā, tā kopumā veicinot intensīvās lauksaimniecības radītā piesārņojuma samazināšanu īpaši jutīgajā teritorijā un līdztekus mazinot piesārņojuma nonākšanu jūrā no pielietotajiem minerālmēsliem, organiskajiem mēsliem un augu aizsardzības līdzekļiem. Atbalsts agrovides pasākumiem turpina arī ekstensīvu bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu, palielinot augu barības vielu saturu augsnē un mazinot erozijas ietekmi, tādējādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, klimata pārmaiņu samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu.

Savukārt labklājības celšanu Baltijas jūras reģionā veicina tādi LAP pasākumi kā M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”, M16 “Sadarbība”, atbalsta pasākumi M19 LEADER pieejas ietvaros u.c.

Stratēģijas mērķu “Celt labklājību” un “Glābt jūru” sasniegšanu nodrošina arī LAP pasākums M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” un pasākums M02 “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”. Šo pasākumu ietvaros iegūtās zināšanas nodrošina lauku uzņēmumu darbības efektivitātes celšanu un dažādošanu, tā sekmējot labklājības pieaugumu lauku teritorijās. Kā viens no mērķiem ir arī uzlabot zināšanas vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā, kas pastarpināti veicina laba jūras vides stāvokļa saglabāšanu.

Tādējādi, izmantojot jau esošos pasākumus LAP ietvaros, netieši tiek īstenota arī Stratēģija, kuras īstenošanai atsevišķi finanšu resursi nav pieejami, tomēr pasākumu līmenī dažādu ES programmu un finansējuma instrumentu ietvaros ir iespējams saņemt nozīmīgu atbalstu un tā sniegt ieguldījumu Stratēģijas mērķu īstenošanā.

- ☒ ES stratēģija Baltijas jūras reģionam (EUSBSR)
- ☐ ES stratēģija Donavas reģionam (EUSDR)
- ☐ ES stratēģija Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR)
- ☐ ES stratēģija Alpu reģionam (EUSALP)
- ☐ Atlantijas jūras baseina stratēģija (ATLSBS)

1.f1) EUSBSR

Mērķis(-i), politikas joma(-as) un horizontālās darbība(-as), uz ko attiecas programma:

	Mērķi
☒	1 - glābt jūru
☐	2 - nodrošināt reģiona pieejamību
☒	3 - palielināt labklājību
	Politikas jomas
☒	4.1 - Bioekonomika
☐	4.2 - Kultūra
☐	4.3 - Izglītība
☐	4.4 - Enerģētika
☐	4.5 - Apdraudējumi
☐	4.6 - Veselība
☒	4.7 - Inovācija
☒	4.8 - Barības vielas
☐	4.9 - Drošs
☐	4.10 - Drošs
☐	4.11 - Kuģis
☒	4.12 - Tūrisms
☐	4.13 - Transports
	Horizontālās rīcības
☐	5.1 - Spēja
☒	5.2 - Klimats
☐	5.3 - Kaimiņi

☐	5.4 - Teritoriālā plānošana
--------------------------	-----------------------------

Darbības vai mehānismi, kas izmantoti, lai programmu labāk saistītu ar EUSBSR

A. Vai programmas uzraudzības komitejā piedalās makroreģionālie koordinatori (galvenokārt valsts koordinatori, politikas jomas koordinatori, horizontālo pasākumu koordinatori vai vadības komiteju/koordinācijas grupu locekļi)?

Jā ☐ Nē ☒

B. Vai atlases kritērijos ir piešķirti papildu punkti īpašiem pasākumiem, kas atbalsta EUSBSR?

Jā ☐ Nē ☒

C. Vai programma ieguldījusi EUSBSR ES fondus?

Jā ☐ Nē ☒

Vai jūsu programma turpmāk plāno ieguldīt EUSBSR? Paskaidrojiet (1 konkrēts teikums)

Ar LAP īstenošanu arī turpmāk plānots sekmēt EUSBSR īstenošanu atbilstoši mērķiem un politikas jomām, kas norādītas f) sadaļā ietvertajā tabulā.

D. Iegūtie rezultāti saistībā ar EUSBSR (nepiemēro 2016. gadam)

Neattiecas

E. Vai programma pievēršas EUSBSR apakšmērķiem (kas atbilst konkrētiem mērķiem un rādītājiem), kā tas norādīts "EUSBSR rīcības plānā"? (Norādiet mērķi un rādītāju)

Neattiecas

1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)

Neattiecas

2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS.

2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.

Pārskata gadā nav bijusi nepieciešamība veikt izmaiņas novērtēšanas plānā.

2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu).

LAP nepārtrauktās novērtēšanas sistēma sastāv no sekojošām sadaļām, un pastāvīgi tiek veikti darbi to ieviešanai:

- Datu uzkrāšana un apstrāde. Tiek risināti novērtēšanas procesa metodoloģiskie jautājumi, pilnveidojot intervences loģiku pasākumu griezumā no datu uzkrāšanu, iesaiste gatavojot informāciju nākamajam programmēšanas periodam.

Lai kopīgi izprastu un nodrošinātu, ka ir pieejami kvalitatīvi, rādītāju aprēķināšanai nepieciešamie, dati, tika organizētas tikšanās starp novērtētājiem un ZM, LAD, LLKC, Valsts KLP Tīkla un Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes pārstāvjiem.

- Tematisko novērtējumu, kas izriet no aktuālām lauku attīstības vajadzībām, izstrāde. Pārskata gadā tika veikts izvērtējums par LAP investīciju atbalsta pasākuma M04 devumu mērķu sasniegšanā, kā arī tika aktualizēts bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins no 2015. līdz 2023. gadam.

2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu).

Novērtēšanas vajadzībām tiek uzturēta nepieciešamo rādītāju sistēma, pastāvīgi atjaunojot un uzkrājot aktualizētus datus no dažādu institūciju datubāzēm. Pamatā novērtēšanai tiek izmantoti atbalsta pieteikumu dati no LAD, Lursoft, statistikas dati no Lauku saimniecību datu uzskaites tīkla (SUDAT), CSP, Farm Accountancy Data network (FADN), EUROSTAT u.c.

Novērtētāji aktīvi piedalās visos Eiropas Kopējās lauksaimniecības politikas novērtēšanas palīdzības dienesta rīkotajos labas prakses darba semināros gan prezentējot savu pieredzi tematiskajos novērtējumos, gan diskutējot ar citiem, semināru dalībniekiem. Pārskata gadā labas prakses semināri tika organizēti tā, lai saturiski palīdzētu nodrošināt LAP paveiktā (ex post) izvērtējumu un KLP Stratēģiskā plāna izvērtēšanu.

2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē.

Izdevējs/redaktors	AREI - Agroresursu un ekonomikas institūts
Autors(-i)	A.Vēveris, L.Aļeksējeva, J.Hāzners, L.Žihare, L.Ieviņa, P.Lakovskis, E.Benga.
Nosaukums	LAP 2014-2020 (2022) investīciju atbalsta pasākuma M04 devums mērķu sasniegšanā
Kopsavilkums	Pētījumā izvērtēts atbalsta devums no pasākuma M04. Balstoties uz LAD un SUDAT datiem veikts rezultātu un ietekmes rādītāju aprēķins, ieguldījums mērķu sasniegšanā.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Atskaite_LAP_investicijas_M04_2024.pdf

Izdevējs/redaktors	AREI - Agroresursu un ekonomikas institūts
Autors(-i)	A.Vēveris, E. Benga
Nosaukums	Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins
Kopsavilkums	Novērtējumā aktualizēta datu analīze par bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas fizisko apjomu, cenu un vērtības līmeni, kā arī dinamiku atsevišķiem produktiem un to grupām par 2023. gadu.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Biodati_2024.pdf

2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.

Īsi izklāstiet 2020. gadā pabeigto novērtējumu konstatējumus sadalījumā pa KLP mērķiem (vai attiecīgā gadījumā — LAP prioritātēm).

Aprakstiet pozitīvās vai negatīvās sekas/ietekmi (ietverot pierādījumus, kas to pamato). Neaizmirstiet norādīt konstatējumu avotu.

Pārskata gadā veikti novērtējumi saistībā ar konkurētspēju.

- **Novērtējuma par LAP investīciju atbalsta pasākuma M04 ieguldījumu mērķu sasniegšanā** mērķis bija programmas ietvaros realizētā investīciju pasākuma M04 “Ieguldījumi fiziskajos aktīvos” efektivitātes un lietderības novērtējums, ņemot vērā izvirzītos mērķus un sasniegtos rezultātus. Novērtējums ir nozīmīgs, jo M04 pasākums ir finansiāli visietilpīgākais un skar daudzus programmas mērķus (gan ekonomiskos, gan vides un klimatiskos) un tam ir vairāki apakšpasākumi, tādēļ tas ir īpaši noderīgs turpmākās atbalsta politikas veidošanai.

Novērtējumā secināts, ka atbalstu saņēmušas visu specializāciju saimniecības visos reģionos. Specializāciju dalījumā proporcionāli vairāk ir atbalstīta ganāmo mājlopu audzēšana, piena lopkopība un ilggadīgo kultūru audzēšana, bet reģionāli – saimniecības Kurzemes un Zemgales reģionos. Lai atbalsts būtu mērķētāks tieši tajās teritorijās, kur nozarei ir lielāka sociālekonomiskā ietekme, būtu lietderīgi izmantot novērtējumā piedāvātos klāsterus atbalsta nosacījumu definēšanā.

Atbalstam ir bijis nozīmīgs efekts gan uz lauksaimniecības, gan pārstrādes sektora konkurētspēju. Atbalsts sekmējis aptuveni pusi no kopējā ienākumu un darba ražīguma kāpuma programmas darbības periodā Latvijā. Uz katru ieguldīto eiro lielāka atdeve bijusi mazo saimniecību grupā, taču ņemot vērā atbalsta sadalījumu, konkurētspēja straujāk cēlusies lielo saimniecību grupā. Atbalsts pārstrādei sekmējis vietējo izejvielu izmantošanu pārstrādes sektorā, tādējādi radot papildu pievienoto vērtību lauksaimniecības produkcijai.

Savukārt atbalsts infrastruktūras attīstībai devis būtisku ieguldījumu meliorācijas sistēmu atjaunošanai, kas uzlabojis meliorācijas sistēmu darbību 18% no LIZ platības un 9% no valsts mežu platības.

Pārstrādes sektorā līdzšinējais atbalsts ir maz sekmējis neliela apjoma, vietējas pārstrādes attīstību, kas būtu svarīga galvenokārt no vietējās attīstības viedokļa, īpaši teritorijās, kur trūkst pārstrādes uzņēmumu. Saglabājas zems pārstrādes uzņēmumu skaits Latgalē, lai arī lauku saimniecību reģionā ir daudz, kas liecina par neizmantotu potenciālu pievienotās vērtības radīšanā.

Ieteikumi

Ieteicams turpināt finansējuma sadalījumu aploksnēs investīciju atbalstam, taču uzlabot atbalsta mērķēšanu, galvenokārt to novirzot tām grupām (teritorijas, lielums, specializācija), kurās primāri nepieciešams atbalstīt konkurētspēju:

- Lielums - saimniecības ar SI vai neto apgrozījumu mazāku par 100 tūkst. EUR;
- Teritorijas – tās, kurās ir nozīmīgs primāro nozaru īpatsvars ekonomikā;
- Specializācijas attīstībā būtiski veicināt diferenciaciju, izvairoties no kādas specializācijas dominances, kā arī ņemt vērā pētījumu rezultātus par nozaru ieguldījumu Latvijas ekonomikā, t.sk. pievienotajā vērtībā. Tas

ietver atbalsta lopkopībai prioritizāciju, īpaši salīdzinot ar atbalstu laukkopībai.

Mazajām saimniecībām ar SI vai apgrozījumu līdz 15 tūkst. EUR piemērotāka ir atbalsta forma, kurā atbalsts tiek sniegts granta veidā. Šo saimniecību atbalstu būtu ieteicams saglabāt atsevišķās intervencēs ar tām piemērotiem atbalsta instrumentiem.

Ar mērķi integrēt primāros ražotājus lauksaimniecības pārtikas aprītē, atvieglot nosacījumus pieteikties maziem ražotājiem (ar apgrozījumu līdz 2 milj. EUR) pārstrādes projektiem, īpaši atbalstot kooperācijas formas vairāku nelielu primāru ražotāju produkcijas pārstrādei.

Ieviest un turpināt pilnveidot intervences, kuras saistītas ar Latvijai nozīmīgiem emisiju veidiem un var dot nozīmīgu ieguldījumu lauksaimniecības sektora emisiju samazinājumā, kā metāns no zarnu fermentācijas, tiešās emisijas no minerālmēsliu izmantošanas, emisijas no organisko augšņu apsaimniekošanas.

- ***Novērtējumā par bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķinu*** apkopoti dati par bioloģiskās produkcijas ražošanu un veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķina aktualizācija par laika posmu no 2015. līdz 2023. gadam.

2023. gads bija izteikti nelabvēlīgs visā lauksaimniecības nozarē kopumā, bet bioloģisko saimniecību rādītāji ir samazinājušies arī salīdzinot pret konvencionālo lauksaimniecību, īpaši lopkopības nozarē. Tā kopējais bioloģisko produktu ražošanas apjoms 2023. gadā salīdzinot pret 2022. gadu ir par 3,5% zemāks nekā visā lauksaimniecības nozarē kopā. Arī cenu samazinājums ir par 8,6% lielāks kā vidēji lauksaimniecībā.

2023. gadā gan augkopības, gan lopkopības produkcijas apjoms vidēji visās bioloģiskajās saimniecībās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājies par 13%. It īpaši samazinājies saražotā piena apjoms - par 15%, bet medus par 34%.

Jau ilgstoši samazinās bioloģiskā piena īpatsvars kopējā izslaukumā, kas ir galvenā tirgus prece bioloģiskajā lauksaimniecībā (37% no pārdotās bioloģiskās produkcijas vērtības veido govju piens), un kopš 2020. gada strauji krīt bioloģiskā medus ražošana un īpatsvars kopējā medus produkcijā. Bioloģiski saražoto produktu īpatsvars laika posmā no 2019. līdz 2023. gadam saglabājas stabili mazs gaļai, kviešiem un dārzeņiem, bet salīdzinoši augsts - virs 20% tas ir tikai auzām, augļiem un ogām.

Arī salīdzinot bioloģisko saimniecību produkcijas vidējo cenas pārsniegumu pret vidējo produkta cenu lauksaimniecībā kopumā vērojams, ka būtiska cenas starpība ir tikai atsevišķiem produktiem, kā pākšaugiem, dārzeņiem un kartupeļiem, bet lielākajai daļai produkcijas tā ir par ~10% augstāka. Pēdējos gados vērojama tendence, ka vairākiem bioloģiskajiem produktiem (pienam, liellopu un aitas gaļai) tā pat ir zemāka kā konvencionālajiem produktiem.

Ieteikumi

Padziļināti vērtēt iemeslus bioloģiskās preču produkcijas apjomu un cenu stagnācijai (iekšējie, ārējie faktori), kā arī ierosinājums veikt plašāku pētījumu par KLP SP 2023-2027 atbalsta politikas ietekmi uz bioloģiskās lauksaimniecības attīstību.

2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsaucas uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

Datums/laikposms	06/12/2024
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Konference “Vesela saimniecība = vesela augsne, ganāmpulks un finanses”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC)
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par summārā risku indeksa izveidi un iespējamo investīciju riska fonda iespējām
Mērķauditorijas veids	Lauksaimnieki, pētnieki, politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	100
URL	https://new.llkc.lv/lv/nozares/ekonomika/starpnozaru-konference-vesela-saimnieciba-vesela-augsne-ganampulks-un-finanses

Datums/laikposms	15/05/2024
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	LBTU starptautiskā konference “Research for rural development”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (LBTU)
Izmantotie	Prezentācija "Impact Evaluation of the Rural Development Programme support to

informācijas kanāli/ formāts	Small Farms with Regression Discontinuity Design"
Mērķauditorijas veids	Pētnieki, politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	150
URL	https://rrd.lbtu.lv/sites/default/files/proceedings/files/LBTU_LatviaResRuralDev_30th_2024-124-129.pdf

Datums/laikp osms	15/03/2024
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Latvijas universitātes (LU) 82. starptautiskā zinātniskā konference
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Latvijas universitāte (LU)
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Ziņojums “Vai KLP veicina ūdens kvalitāti virszemes ūdensobjektos?”
Mērķauditorijas veids	Pētnieki, politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	200

URL	https://dspace.lu.lv/dspace/bitstream/handle/7/65546/Tezu_krajums_LU_82_konf_2024_Udenu_vides_petijumi_aizsardziba_Final.pdf
------------	---

Datums/laikposms	25/09/2024
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Projekts “Lauku konsultantu loma ES integrācijas veicināšanā Ukrainā”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC)
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par ES fondēto programmu ieviešanas ciklu un datu nozīmību
Mērķauditorijas veids	Politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	50
URL	https://new.llkc.lv/lv/nozares/projekti/starptautiska-konference-lauku-attistiba-ukraina-cels-uz-ilgtspējīgu-integrāciju-un https://new.llkc.lv/lv/nozares/projekti/starptautiska-konference-lauku-attistiba-ukraina-cels-uz-ilgtspējīgu-integrāciju-un

Datums/laikposms	26/08/2024 - 30/08/2024
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Starptautiska zinātniskā konference “14th European Conference on Ecological Restoration”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Tartu universitāte, Igaunija
Izmantotie informācijas kanāli/	Ziņojums “Grassland management under CAP: a case study of Latvia”

formāts	
Mērķauditorijas veids	Pētnieki, politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	100
URL	https://sere2024.org/

Datums/laikposms	23/02/2024
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Latvijas universitātes 82. starptautiskā zinātniskā konference
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Latvijas Universitāte (LU)
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija “Aizsargājamo zālāju biotopu stāvokļa izmaiņas divu KLP periodu laikā”
Mērķauditorijas veids	Pētnieki, politikas plānotāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	200
URL	https://conferences.lu.lv/event/432/attachments/442/1392/Tezu_krajums_LU82.pdf

2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsaucas uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)	Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķinā apkopoti dati par bioloģiskās produkcijas ražošanu, veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķina aktualizācija 2015. - 2023.gadu
Īstenotie turpmākie pasākumi	KLP Stratēģiskajā plānā 2023.-2027. gadam, plānojot jaunās aktivitātes nākamajā plānošanas periodā, bioloģiskās lauksaimniecības kontekstā tiks salāgots produkcijas pieprasījums ar ražošanas apjomiem, mērķtiecīgi virzot atbalstu ne tikai augkopības sektoram – saņemot atbalstu par sertificēto bioloģiskās lauksaimniecības zemes platību, atkarībā no kultūraugu grupas veida, bet arī par izaudzētajiem dzīvniekiem, īpaši piena liellopiem. Atsevišķs atbalsts paredzēts arī biškopības jomai, kas stimulēs ražot bioloģiskās lauksaimniecības biškopības produktus, kā arī nodrošinās papildus barības bāzi savvaļas apputeksnētājiem.
Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde

Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)	Novērtējuma par LAP investīciju atbalsta pasākuma M04 ieguldījumu mērķu sasniegšanā galvenie secinājumi ir turpināt finansējuma sadalījumu aploksnēs investīciju atbalstam, uzlabojot atbalsta mērķēšanu, kā arī to novirzot tām grupām, kurās primāri nepieciešams atbalstīt konkurētspēju.
Īstenotie turpmākie pasākumi	Izstrādājot investīciju atbalsta pasākumus jaunajā plānošanas periodā, lai mērķtiecīgāk novirzītu atbalstu dažādu vajadzību risināšanai, kā, piemēram, līdzsvarot ienākumus saimniecību lieluma grupās, saglabājot stabilu atbalstu mazajām saimniecībām, kā arī nodrošināt līdzsvarotus ienākumus starp reģioniem, ņemot vērā ierobežojošos ienākumu gūšanas veidus, tāpat samazināt emisijas no lopkopības un augkopības, veicinot emisiju mazinošo praksi īstenošanu, atbalstīt klimata pārmaiņu pielāgošanās pasākumu īstenošanu, KLP SP ietvaros tika paredzētas vairākas atsevišķas investīciju intervences ar mērķtiecīgu atbalstu atkarībā no ieguldījuma rakstura, vienlaicīgi saglabājot šajās intervencēs reģionalizācijas principu. Mazajām saimniecībām ar SI vai apgrozījumu līdz 15 tūkst. EUR ir paredzēta atsevišķa intervence ar atbalstu dotāciju veidā, piemērojot paaugstinātu atbalsta intensitāti.

Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde
--	----------------

3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI

3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti

2014-2020 plānošanas periodā, kā arī pārejas periodā 2021.-2022. gadam ir saglabāta ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas darbības pēctecība, kā tas bija iepriekšējā plānošanas periodā, un šīs sistēmas ietvaros pēc nepieciešamības ir aktualizēti LAP kvalitatīvai un efektīvai ieviešanai nepieciešamie:

- iekšējie normatīvie akti, kas nosaka atbildīgo iestāžu pienākumus, atbildību, funkciju un uzdevumu nošķiršanu, kā arī noteikumus, kārtības, kādā tiek veikta ELFLA atbalsta piešķiršana, administrēšana, uzraudzība un ELFLA pārvaldība, kontrole un īstenošanas uzraudzība;
- iekšējie normatīvie akti un dokumenti efektīvai projekta iesniegumu administrēšanai, kontrolei un uzraudzībai (administrēšanas procedūras, metodiskie norādījumi, vadlīnijas u.tml.).

Saskaņā ar iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, arī 2024. gadā ir aktualizēti un pārskatīti risku reģistri, nodrošinot priekšnosacījumus efektīvai krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai un apkarošanai.

Lai nodrošinātu e-pārvaldību LAP ietvaros, pārskata periodā turpināts darbs pie vienotās informācijas sistēmas atbalsta pasākumu administrēšanai – Lauku attīstības programmas informācijas sistēmas (LAPSA) ieviešana un pilnveidošana, Elektroniskās pieteikšanās sistēmas (EPS) attīstīšana/pilnveidošana, Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) papildināšana, kartogrāfiskā materiāla digitalizācija lauku līmenī (izmantojot aplikāciju VECTORIZER) un pilnveidota esošā funkcionalitāte ērtākai datu apstrādei.

Papildus jau iepriekš minētajam, lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu LAP ieviešanu un uzraudzību:

- sekmīgi nodrošināta vadošās iestādes komitejas darbība, kuras uzdevums ir veikt vadošās iestādes funkciju ieviešanas efektivitātes uzraudzību, t.sk. nodrošinot sadarbību ar ELFLA Kompetento iestādi, Maksājumu aģentūru;
- nodrošināta Uzraudzības komitejas darbība, kura darbojas atbilstoši tās apstiprinātam reglamentam un Regulas Nr. 1303/2013 47., 48. un 49. panta, kā arī Regulas Nr. 1305/2013 72. un 74. panta nosacījumiem;
- ZM speciālisti regulāri sekojuši līdzi darba dokumentiem un piedalījušies Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gadam uzraudzības komitejā un apakškomitejās.

Lai nodrošinātu tehniskās palīdzības atbalsta pieejamību arī 2024. gadā un sekmīgi turpinātu atbalsta administrēšanu un pārvaldību, ievērojot paredzēto pārejas periodu laika posmā no 2021. līdz 2024. gadam, 2024. gadā ir notikušas pasākuma „Tehniskā palīdzība” līdzekļu piešķiršanas komisijas sēdes un tika pieņemti vairāki lēmumu rakstiskās procedūras veidā saistībā ar LAP tehniskās palīdzības administrēšanu.

Vienlaikus, lai nodrošinātu atbalsta papildinātību un demarkāciju ZM speciālisti aktīvi iesaistījušies un komentējuši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošās iestādes sagatavotos plānošanas dokumentu projektus Eiropas Savienības atbalstam plānošanas periodā 2021.-2027. gadam.

LAP uzraudzības nolūkā 2024. gadā tika noorganizēta viena uzraudzības komitejas sēde 2024. gada 14.jūnijā, kurā tika apstiprināts LAP gada īstenošanas ziņojums par 2023. gadu, kā arī sagatavota viena lēmumu pieņemšana rakstiskās procedūras veidā 2023. gada 105. janvārī saistībā ar LAP grozījumu apstiprināšanu. Detalizēta informācija par uzraudzības komitejas lēmumiem atrodama ZM tīmekļa vietnes sadaļā: <https://www.zm.gov.lv/lv/lauku-attistibas-programmas-uzraudzibas-komitejas-lemumi-0>

Sadarbībā ar sociālo un sadarbības partneru ierosinājumiem, konstatējot un izvērtējot LAP īstenošanas gaitā radušās vajadzības 2024. gadā tika sagatavoti un Eiropas Komisijai (EK) iesniegti divpadsmitie grozījumi LAP, kuru galvenais mērķis bija finansējuma pārdale starp LAP pasākumiem. Grozījumi tika iesniegti 2024. gada 29.janvārī (gala redakcija pēc EK komentāriem nosūtīta 2024. gada 12.februārī) (skat. 8. tabulu), kurus EK apstiprināja 2024. gada 13. martā (LAP 13.1. redakcija).

<i>LAP sadaļa/</i>	<i>Galveno grozījuma būtība</i>
<i>horizontālais pasākums</i>	Finansējuma pārdale <i>no pasākumiem, kuru īstenošana LAP ietvaros ir noslēgusies, palielinot finansējuma piešķirumu pasākuma M4 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" īstenošanai:</i> ▪ M01 "Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi" – 939 tūkst. EUR; ▪ M05 "Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana" – 82,6 tūkst. EUR; ▪ M6.3. "Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības" – 5,7 milj.EUR; ▪ M08 "Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā" – 643,0 tūkst. EUR; ▪ M10 Agrovide un klimats – 1,6 milj. EUR; ▪ M11 Bioloģiskā lauksaimniecība – 2,2 milj. EUR; ▪ M13 Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi, kura īstenošana noslēgusies 2019.gadā – 129,7 tūkst. EUR; ▪ M16 Sadarbība –1,5 milj.EUR.
Finansējuma pārdale	Kā arī pasākuma M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos" ietvaros no mērķa virziena 5B energoefektivitāte uz 5D emisiju samazināšana lauksaimniecībā – 27 milj.EUR.
Finanšu instrumenti	Paredzēta finansējuma samazinājums Finanšu instrumentiem par 5,0 milj. EUR, to novirzot atbalstam procentu likmes subsīdijām, kā arī veikta iekšēja pārdale starp garantiju un aizdevumu programmu.

8. tabula. LAP 12. grozījumu galvenā būtība.

Avots: ZM

2024. gada beigās tika uzsākts darbs pie trīspadsmitajiem LAP grozījumiem, kuru pirmā versija EK tika iesniegta 2025. gada 14.aprīlī, un kurus EK apstiprināja 2025. gada 15. maijā (LAP 14.1. redakcija).

Secinājumi un problēmas, izvērtējot LAP atbalsta pasākumu ieviešanu pārskata periodā

Investīciju projektu pasākumu administrēšanas problēmas (neietverot LEADER – ELFLA 2014-2020 pasākumu M19 "Atbalsts LEADER vietējai attīstībai"):

- Pielāgošanās attālinātā darba specifikai, kas radās COVID-19 ierobežojumu dēļ un jaunu

administrēšanas risku identificēšana, vadība.

- Nekvalitatīvi sagatavoti projektu pieteikumi un biznesa plāni.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (kārtās iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);
- grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes;
- atbalsta pretendents neatbilst pasākumu nosacījumiem;
- pieteikts lielāks atbalsts nekā pienākas vienam atbalsta saņēmējam;
- nav veiktas atbilstošas iepirkuma procedūras;
- nesamērīgas investīcijas pret saimniecības resursiem.

Galvenie projektu veida pasākumu līgumu laušanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas finansējums projekta realizācijai;
- COVID-19 un kara Ukraina izraisītā ietekme uz saimniecību ekonomisko situāciju;
- būvniecības izmaksu palielinājums atbilstoši tirgus situācijai.

LAD veiktie risinājumi un uzlabojumi:

- LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (turpmāk - EPS) ir iesniegti ~100% projektu pieteikumu. EPS sistēmā iestrādātas dažādas loģiskās kontroles, brīdinājumi klientam un automātiska datu ielāde no LAD un ārējām datu bāzēm, samazinot kļūdīšanos atbalsta pretendenta aizpildot pieteikumu;
- LAD organizē tiešsaistes seminārus (vebinārus) potenciālajiem atbalsta pretendentiem, kā arī regulāri piedalās citu institūciju organizētos semināros, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par pasākumu prasībām. Informācija par tiem sniegta arī sociālo tīklu kontos mērķgrupai, kas ir aktīvi to lietotāji;
- LAD organizē individuālas tikšanās – pārrunas ar atbalsta saņēmējiem tiešsaistē, lai labāk izprastu klientu sarežģītās situācijas un operatīvāk varētu pieņemt attiecīgo lēmumus.
- LAD mājas lapā (www.lad.gov.lv) regulāri tiek papildinātas vadlīnijas un rokasgrāmatas atbalsta pretendentiem;
- Papildinātas un pilnveidotas vairākas atbalsta pretendentu rokasgrāmatas;

Pasākumā 4.1 “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” izstrādāts Tehnikas un iekārtu katalogs, pārejot uz ekspertu novērtējumu par tehnika un iekārtu tirgus cenām, tādā veidā samazinot atbalsta pretendentu administratīvo slogu projekta iepirkumu dokumentācijas sagatavošanā, samazinot kļūdu rašanās iespējas iepirkuma procesā, kā arī atvieglojot LAD kontroles funkciju.

Pasākuma kods - nosaukums	Pārbaude projektu vērtēšanas laikā (K1)	Pārbaude projekta īstenošanas laikā (K2)	Pārbaude uz vietas (K3)	Pēc maksājumu pārbaude (K4)	Kopā
A001 - Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi		15	3		18
A002 - Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi		1	2		3

A004 - Ieguldījumi materiālajos aktīvos	25	900	35	204	1 164
A005 - Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana			1	1	2
A006 - Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība		77	36	9	122
A007 - Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos					
A008 - Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā		2	50		52
A009 - Ražotāju grupu un organizāciju izveide		1			1
A016 - Sadarbība		17	5		22
A017 - Riska pārvaldība			5		5
A019 - Sabiedrības virzīta vietējā attīstība	13	460	30	195	698
A020 - Tehniskā palīdzība		6	1	3	10
S0INV – Atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai			24		24
Kopā	38	1 479	192	412	2 121

9.tabula Informācija par 2024. gadā veiktajām pārbaudēm projektu veida pasākumiem projektu īstenošanas vietās

Avots: LAD

“Pārbaude projektu vērtēšanas laikā” (K1) – tiek veikta pirms lēmuma pieņemšanas par projekta apstiprināšanu, pamatojoties uz riska analīzi.

“Pārbaude projekta īstenošanas laikā” (K2) – tiek veikta pēc maksājuma pieprasījuma saņemšanas, kā arī nepieciešamības gadījumā, ja, izvērtējot iesniegtos dokumentus, saskata risku par projekta īstenošanu vai negūst pārliecību par informācijas patiesumu, vai precizitāti.

“Pārbaude uz vietas” (K3) – tiek veikta pēc gala maksājuma pieprasījuma saņemšanas, kā padziļinātā pārbaude. Kā arī pie citiem iesniegtajiem maksājuma pieprasījumiem, ja projektiem ir ilgs īstenošanas laiks. Tās tiek veiktas uz riska analīzes un nejausās atlases pamata.

“Pēcmaksājumu pārbaude” (K4) – tiek veikta pēc gala maksājuma veikšanas projekta uzraudzības perioda laikā. Tās tiek veiktas uz riska analīzes un nejaušās atlases pamata.

2024. gadā kopā ir veiktas 2 121 pārbaudes, tai skaitā, klātienē pie atbalsta saņēmējiem 1 586 pārbaudes un izmantojot attālinātas kontroles principu – 535 pārbaudes.

Veikto pārbažu rezultātā ir konstatētas 103 atkāpes (62 “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, 23 “Pārbaudēs uz vietas” un 18 “Pēcmaksājumu pārbaudēs”), savukārt negatīvi pārbaudes rezultāti bijuši 26 gadījumos (9 “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, 1 “Pārbaudēs uz vietas” un 16 “Pēcmaksājumu pārbaudēs”).

Būtiskākās konstatētās atkāpes un neatbilstības “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā” (K2), “Pārbaudēs uz vietas” (K3) un “Pēcmaksājumu pārbaudēs” (K4):

- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi neatbilst projektā norādītajai tehniskajai specifikācijai un/vai būvniecības darbi nav veikti kā projektā/būvprojektā paredzēts;
- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi nav uzstādīti, nav darba kārtībā vai netiek izmantoti plānotajiem mērķiem;
- uzraudzības laikā projektā iegādātās investīcijas netiek izmantotas atbilstoši projekta mērķim vai plānotajā apjomā, investīcijas neatrodas projekta īstenošanas vietā, netiek sasniegti projekta mērķi vai ir pārtraukta saimnieciskā darbība;
- netiek ievērotas publicitātes prasības vai tās ir ievērotas nepilnīgi.

Lielākās administrēšanas problēmas 2024. gadā, ar ko saskārās LAD saistībā ar LAP 2014-2020 LEADER projektu veida pasākumu ieviešanu:

- Iesniegto projektu pieteikumu skaits pasākumā “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju” ir 28 projekti. Pieteikumu skaits ir mazs, jo projektu kārtas sludināja tikai tās Vietējās rīcības grupas (turpmāk - VRG), kurām bija perioda finansējuma atlikums. Daudzas VRG jau uzsāka jaunā 2023-2027 plānošanas perioda īstenošanu.
- 2024.gads bija projektu uzraudzības gads 885 projektu pieteikumiem, kad atbalsta saņēmējiem bija jāatskaitās par plānoto rādītāju izpildi attiecībā par 2023.gadu. Būtiskākās problēmas ir saistītas ar projektu ietvaros nerādītajām darba vietām. Atbalsta pretendenti darba vietu, kā sasniedzamo rādītāju izvēlējas, jo pie projektu vērtēšanas no VRG puses tika piešķirti papildus punkti. Atbalsta saņēmēji pamatā lūdza veikt izmaiņas sākotnēji plānotajos rādītājos attiekties no projekta ietvaros jaunradītās darba vietas, jo to nav iespējams nodrošināt (valsts nodokļu politika, konkurence, pakalpojuma izmaksas u.c.).
- Visām VRG ir apgūts darbības nodrošināšanai piešķirtais 2014-2020 perioda finansējums un pabeigta 2014-2020 perioda stratēģiju īstenošana.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- noteikumiem un pasākuma mērķim neatbilstošas iegādes un īstenojamās aktivitātes;
- nekvalitatīvi sagatavoti projektu iesniegumi;
- neatbilstības pamatnosacījumiem (neto apgrozījums pārsniedz EUR 150 000)
- nav resursu projekta realizācijai, finanšu plānā nav iekļauti visi nepieciešamie izdevumi;
- ar projektā plānotām iegādēm netiek sasniegti projekta mērķis;
- projekts nepierāda ekonomisko dzīvotspēju ar finanšu plūsmu.

Galvenie projektu līgumu laušanas iemesli:

- Nevar iesniegt būvniecības dokumentus noteiktajos termiņos;;
- Nevar izpildīt būvvaldes nosacījumus attiecībā uz būvniecības procesiem (nevar nodot ēku ekspluatācijā, jo nav finanšu resursu lai pabeigtu visus darbus);
- Neatbilstošs teritoriālais plānojums projekta ieceres īstenošanai;
- Atbalsta pretendents tiek atteikts bankas finansējums projekta realizēšanai;
- Atbalsta saņēmēji trešajā/ceturtajā uzraudzības gadā nevēlas vairs turpināt projekta īstenošanu (mainīta dzīvesvieta, business nav vairs rentabls);
- Pēc projekta īstenošanas pilnvērtīgi tā arī netiek uzsākta saimnieciskā darbība;

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar LEADER pieejas /SVVA īstenošanu:

- katra atskaite par rādītāju izpildi tiek vērtēta ņemot vērā atbalsta saņēmēja individuālo situāciju. VRG tiek skaidroti finanšu korekcijas piemērošanas nosacījumi attiecībā uz rādītāju neizpildi, un izstrādājot 2023-2027 perioda projektu vērtēšanas kritērijus nepiešķirt papildus punktus vērtēšanas kritērijos par jaunradītām pilna laika darba vietām, kuru izpildi projektu uzraudzības laikā atbalsta saņēmēji nespēj nodrošināt.
- LAD aktīvi piedalās Latvijas lauku foruma, VRG un citu organizāciju rīkotajos pasākumos. Rādām un stāstam praktiskus piemērus no projektiem gan par finanšu korekcijas apmēriem, gan par lietām ko VRG skaidrot semināros potenciālajiem projektu iesniedzējiem. Tiek gatavoti dažādi skaidrojoši materiāli, kas palīdz atbalsta pretendentiem izprast atbalsta saņemšanas nosacījumus, kā arī regulāri ir tikšanās ar VRG kurās tiek pārrunāti problēmjautājumi. 2024. gadā 31 VRG no 33 jau izsludināja projektu kārtas intervences darbībā “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”. Salīdzinot ar 2014-2022 plānošanas periodu interese no projektu iesniedzējiem ir ievērojami mazāka. Tas lielā mērā ir saistīts ar atbalsta intensitātēm, kas šobrīd ir ievērojami mazākas (bija 70%, šobrīd pamata ir 40% ar iespēju palielināt maksimums līdz 65%).

Lielākās administrēšanas problēmas, ar ko LAD saskāries saistībā ar LAP platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

Pie atbalsta saņēmējiem 2024. gadā ir veiktas 169 pārbaudes pasākumā “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām (NIM).

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

- turpinājām platību maksājumu iesniegumu pieņemšanu organizēta arī telefoniski. Lauksaimniekiem tika organizēti vairāki vebināri, lai skaidrotu izmaiņas un galvenos pieteikšanās nosacījumus, kā arī LAD darbinieki aktīvi piedalījās citu institūciju (LLKC) organizētajos vebināros lauksaimniekiem;
- lauksaimniekiem bija būtiski ieguvumi, piesakoties platību maksājumiem elektroniski. Viens no tiem – iespēja saņemt maksājumus ātrāk. Būtiski, ka EPS kļūdas bija iespējams novērst jau pieteikuma iesniegšanas brīdī;
- uzlaboti, optimizēti un ātrāk izstrādāti atbalsta pasākumu administrēšanai nepieciešamie dokumenti (procedūras, instrukcijas, iesniegumu veidlapas u.c.);
- EPS sistēmā uzturēta funkcionalitāte ar informācijas ikonām „i”, kurās lauksaimnieks var iegūt plašāku informāciju par interesējošo atbalsta veidu;
- lai samazinātu kļūdīšanās iespējas piesakot vairākus atbalsta veidus vienlaicīgi EPS tiek uzturēts algoritms, kas lauksaimniekiem pateica priekšā LAP atbalsta pasākumu pieteikšanas iespējas;
- platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā tiek monitorēta situācija un klientiem atgādināts

par nepieteiktiem LAP atbalsta pasākumiem par kuriem klientiem ir aktīvas saistības;

- lai atvieglotu un paātrinātu administrēšanas procesu tiek uzturēta automātiskā labojumu akceptēšana – klientu iesūtītie labojumi, kas iesniegti līdz 15.06. sistēmā tika akceptēti bez administratora iesaistīšanas;
- tiek uzturēta saistību veidošanas funkcionalitāte LAP atbalsta pasākumiem;
- darbs pie Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmas t.sk. Elektroniskās pieteikšanās sistēmas attīstības, papildināšanas un pilnveidošanas, pēc iespējas vairāk iestrādājot loģiskās kontroles un pārbaudes, lai pretendents pieļautu pēc iespējas mazāk kļūdu.

3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR) ¹, vērtība aprēķināta automātiski

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA + ESAI]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma ²	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā) ³
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 446 177 995,00	39,13	38,01

¹ Vienkāršoto izmaksu risinājumi ir paredzēti kā vienības izmaksas/ vienotas likmes/ vienreizēji maksājumi saskaņā ar KNR 67. panta 5. punktu, tostarp ELFLA īpašas metodes saskaņā ar minētā punkta e) apakšpunktu, piemēram, uzņēmējdarbības sākšanas vienreizējie maksājumi, vienotas likmes maksājumi ražotāju organizācijām un platībatkarīgās un ar dzīvniekiem saistītas vienības izmaksas.

² Aprēķina automātiski no programmas versiju pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

³ Aprēķina automātiski no izdevumu deklarācijas pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR), pamatojoties uz specifiskiem, sīki izstrādātiem dalībvalstu datiem [pēc izvēles]

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA + ESAI]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā)
Kopā KNR 67. panta 1. punkta b), c), d) apakšpunkts + 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 446 177 995,00		
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 446 177 995,00		

E-pārvalde saņēmējiem [pēc izvēles]

	[%] ELFLA + ESAI finansējums	[%] attiecīgās darbības
Atbalsta pieteikums		
Maksājuma pieprasījumi		
Kontrole un noteikumu izpilde		
Uzraudzība un ziņošana VI/MA		

Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus [pēc izvēles]

[Dienas] Attiecīgos gadījumos, dalībvalstu maksājumu termiņš saņēmējiem	[Dienas] Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus	Piezīmes

4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS

4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu

4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)

Ievērojot Regulas Nr.2021/2115 126. pantu, Ministru kabineta 2023. gada 31. janvāra noteikumu Nr.50 12. punktā noteikts, ka kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīkla sekretariāta pienākumus pilda un darbību īstenošanu nodrošina sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" (LLKC), ar kuru ZM ik gadu slēdz līgumus. Arī 2024. gadā noslēgti 2 līgumi starp ZM un LLKC (no pasākuma "Tehniskā palīdzība" finansējuma pārejas periodam). Pamatojoties uz tiem LLKC turpināja pildīt VKLPT sekretariāta funkcijas un īstenoja VKLPT darba plāna aktivitātes.

Efektīvai informācijas apmaiņai un ikgadējā darba plāna pasākumu īstenošanai reģionos VKLPT darbību nodrošina VKLPT sekretariāts ar centrālo biroju un 26 reģionālās struktūrvienības visā Latvijā. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību pēc iespējas tuvāk lauku teritoriju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām, gandrīz visos Latvijas novados darbojas VKLPT novadu lauku attīstības speciālisti, kas administratīvi piesaistīti VLT 26 reģionālajām struktūrvienībām.

4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu

2024. gadā VKLPT Sekretariāta darbības ietvaros VKLPT tīmekļa vietnē www.laukutikls.lv tika ievietoti dažādi raksti un papildināta informācija par notikumiem un aktualitātēm lauku attīstības jomā. Tīmekļa vietnē regulāri tiek papildināts notikumu kalendārs ar aktuālajiem notikumiem pašvaldībās un VRG, kā arī tiek ievietoti materiāli par notikumiem, saistītiem ar lauku attīstību.

Gada laikā VKLPT sekretariāta darbības ietvaros rīkotas vairākas diskusijas un darba grupas par lauku attīstībai būtiskiem jautājumiem, nozares politiku, labajiem projektu piemēriem un kooperāciju, kā arī vietējiem iepirkumiem.

Tāpat VKLPT pārstāvji piedalījušies dažādos starptautiskos pasākumos, kā arī vairākos citu dalībvalstu rīkotos pasākumos (semināros un konferencēs) lauku attīstības jomā par lauku teritoriju ilgtspējīgu attīstību, uzņēmējdarbību laukos, inovācijām un zinātni (t.sk., sociālajām inovācijām), jaunatni un darbu ar jauniešiem laukos u.c.

VKLPT Rīcības programmas 2023. – 2027.gadam darba plāna 2024. gadam ietvaros tika noorganizēti 179 informatīvi izglītojošie semināri. Pasākumi tika organizēti visās reģionālajās nodaļās, un galvenās semināru tēmas bija par:

- uzņēmējdarbības uzsākšanu un ražošanas efektivitātes celšanu;
- ES un Valsts likumdošanas izmaiņām, kas attiecas uz lauksaimniecību un mežu apsaimniekošanu;
- LAP aktualitātēm un pasākumiem;
- finansējuma piesaistes iespējām lauku iedzīvotājiem;
- LEADER pieejas pasākumu īstenošanu.

VKLPT aktivitātes „Informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem” mērķis ir skolēnu informētības un intereses līmeņa celšana par dažādām uzņēmējdarbības attīstības iespējām lauku teritorijās, par lauksaimniecības izglītības piedāvājuma dažādību, par procesiem dabā, par lauksaimniecības dažādību un nākotnes perspektīvām, ka arī veidot skolēnu un pirmsskolas izglītojamo auditorijai izpratni par nozaru darbību, īpatnībām un tradīcijām. 2024. gadā pasākuma ietvaros LLKC konsultanti apmeklēja izglītības iestādes un iepazīstināja skolēnus ar uzņēmējdarbības iespējām laukos, t.sk. lauksaimniecības nozarēm, informēja par izglītības iestādēm un tajās esošajām ar lauksaimniecību saistītajām programmām. Mežsaimniecības nozares popularizēšanas ietvaros 2024. gadā kopā ar Meža konsultāciju pakalpojumu centru (turpmāk – MKPC) klātienē notikušas 81 nodarbības/pasākumi visā Latvijā, tajos piedalījušies 2 233 dalībnieki (skolēni). Visus izglītojošos pasākumus un nodarbības īstenoja MKPC nodaļu darbinieki – meža gidi dažādos Latvijas reģionos, pārsvarā lauku skolās.

2024. gadā Lauku attīstības nodaļa sadarbībā ar Valsts zivsaimniecības sadarbības tīkla (turpmāk - ZST) sekretariātu un MKPC jau septīto gadu īstenoja interaktīvu akciju skolēniem “Šodien laukos”. Konkurss norisinās sociālajos tīklos, “Šodien Laukos” oficiālajos facebook.com un instagram.com kontos, kā arī iesaistot citus digitālus rīkus – e-pasta mārketingu un LLKC sociālo tīklu un mediju kanālus. Konkursa mērķis ir ar sociālo tīklu starpniecību izglītēt un informēt bērnus un jauniešus par lauksaimniecības, zivsaimniecības un mežsaimniecības tēmām. Konkurss sevī ietver gan izglītojošo daļu, izstrādājot dažādus materiālus par ikmēneša tēmām, gan izklaidējošo daļu – iespēju pildīt uzdevumus un sacensties konkursā.

Konkursa ietvaros 2024. gadā sacentās par balvām. Konkursa uzdevumi veidoti tā, lai to izpildes process būtu gan izzinošs (patstāvīga informācijas iegūšana un meklēšana), gan fizisks (došanās dabā, dažādi praktiski uzdevumi ārpus telpām), gan radoši (putnu barotavu veidošana), gan izglītojoši (putnu vērošana), gan attīstot jauniešu tehnoloģiskās/datorprasmes (prezentāciju veidošana, video filmēšana un montēšana, infografiku izstrāde, fotografēšana, darbs ar teksta apstrādes programmu MS Word utml.), gan izklaidējoši (ēst gatavošana, zīmēšana, krustvārdu mīklu risināšana). Kopējais dalībnieku skaits 2024. gadā bija 786 skolēni un bērni.

Lai sekmētu jauniešu palikšanu lauku teritorijās, mazinātu to pārcelšanos uz lielajām pilsētām, VKLPT darbības ietvaros 26 reģionālajās nodaļās tiek sniegts atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai. Lai vienkāršotu jauniešu dalību mācību dienās, daļa mācību dienu tika veikta klātienē, birojos, daļa – attālināti, zoom platformā, kā arī ar individuāli pieejamu materiālu palīdzību mācību vielas patstāvīgai apgūšanai. Veiksmīgi aizstāvēt savu biznesa ideju, jaunieši saņēma apliecinājumus, kas apliecina, ka tie ir apguvuši konkrētās tēmas un noslēguši mācību procesu. Visi, kas ir noslēguši mācību procesu un saņēmuši apliecinājumus var startēt konkursā “Laukiem būt”. Konkursa fināls norisinājās 2024. gada 8. martā. Tajā piedalījās visi 18 konkursa finālisti. Kopumā konkursam iesniegti 50 pieteikumi.

Sabiedrības informēšanas nolūkā VKLPT regulāri sagatavo ziņu lapas par aktualitātēm lauku attīstībā un lauksaimniecībā, kā arī informē lauku iedzīvotājus par jaunumiem likumdošanā. 2024. gadā tika publicēti 12 informatīvā izdevuma “Lauku Lapa” izdevumi par aktualitātēm lauku attīstības jomā, kas pavairoti 50 400 eksemplāros un izplatīti visā Latvijā. Katru nedēļu tika publicēta arī elektroniskā izdevuma versija “Lauku 81 e-Lapa”, kas tiek izsūtīta elektroniski vairāk nekā 22 000 “Lauku e-Lapas” abonentiem. 2024. gada laikā izsūtītās kopumā 52 “Lauku e-lapas”. “Lauku e-Lapa” pieejama arī VKLPT tīmekļa vietnē. Sagatavoti un izplatīti 4 informatīvie izdevumi “Čiekurs”.

Pasākuma “Vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju un mājražotāju atbalsta programma” ietvaros, visu 2024.gadu notika aktīvs darbs pie atbilstošo uzņēmumu apzināšanas, uzrunāšanas un ievades e-katalogā www.novadagarsa.lv, kas apvieno Latvijas produkcijas ražotājus, kuri ir bioloģiskās, integrētās audzēšanās, Zaļās karotītes un GlobalGAP shēmu dalībnieki. Katalogs pieejams visiem interesentiem. Katalogs apkopo ražotājus, kuru produkcijā ir ne mazāk kā 70% vietēji (Latvijā) saražotu izejvielu. Uz 2024.gada beigām

kopumā katalogā ievadīti 1 057 uzņēmumi. Kopumā no katalogā ievadītajiem uzņēmumiem 294 ir bioloģiskā saimniecība, 151 saimniecības izmanto integrētās audzēšanas metodi, 47 uzņēmumi ar Zaļās karotītes sertifikātu, kā arī 3 uzņēmumi ar GLOBALG.A.P. sertifikātu. Noorganizēti 5 klātienes pasākumi profesionālo skolu audzēkņiem (329 dalībnieki), kā arī seminārs jeb diskusija par tēmu “Jauni produkti Eiropas aizsargāto shēmu reģistros – pieredze un iespējas” (70 dalībnieki).

Informēšanas un publicitātes pasākumu ietvaros 2024. gadā organizētas 7 starptautiska un nacionāla līmeņa konferences.

Starptautisku pasākumu organizēšana Latvijā dod iespēju starptautiskajiem kolēģiem uzzināt par Latvijā īstenotajām aktivitātēm, kā arī plašākam skaitam Latvijas pārstāvju iepazīties ar starptautisko pieredzi.

Realizēts konkursa "Sējējs 2024" laureātu apbalvošanas ceremonija. Žūrijas vērtēšanas rezultātā ar lielajām Sējējs balvām tika apbalvoti laureāti deviņās nominācijās.

Kopumā 2024. gadā VKLPT sekretariāta darbībā sasniegti šādi rādītāji (10.tabula).

	Rādītāja nosaukums	KOPĀ	No tiem vērsti uz uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apkopošanu un izplatīšanu	No tiem vērsti uz konsultācijām un/vai inovāciju atbalsta punktu	No tiem vērsti uz VRG, t.sk. starpteritoriālo un starptautisko sadarbību
VKLPT komunikāciju rīku skaits (pēc veida)	VKLPT rīkoto pasākumu (semināri, konferences, pieredzes apmaiņa u.c.), skaits	209	0	0	2
	Publikāciju, reklāmlapu, laikrakstu, žurnālu, ieskaitot e-publikācijas, skaits	68	0	68	68
	Citi rīki (mājas lapa, sociālie mediji)	9	3	7	5
	Apkopotie un izplatītie projektu piemēri, skaits	237	0	10	26
VKLPT aktivitāšu ietvaros īstenotā tematiskās un analītiskās informācijas apmaiņa (skaits)	Tematiskās darba grupas	40	0	0	3
	Konsultācijas ar dalībniekiem	10	0	2	8
	Citi (apmācības, <u>web-forumi</u> u.tml.)	325	0	0	1
EKLPT aktivitātes, kurās piedalījies VKLPT (skaits)		12	0	4	3
no tām VKLPT aktīvi līdzdarbojies (prezentācija, darba grupas vadīšana, plakātu izgatavošana u.tml.)		5	0	2	2

10. tabula. VKLPT sekretariāta darbībā sasniegtie rādītāji 2024. gadā, Avots: LLKC

4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)

Informācija par vadošās iestādes veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

Lai sekmīgi nodrošinātu ELFLA informācijas un publicitātes pasākumus, ZM kā ELFLA vadošā iestāde darbojas saskaņā ar ELFLA, Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (turpmāk – ELGF) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF), un Eiropas Jūrlietu, zivsaimniecības un akvakultūras fonda (EJZAF) informācijas un publicitātes stratēģiju, kas nosaka iepriekš minēto fondu informācijas un publicitātes kopīgos mērķus un uzdevumus 2014.-2020. g. un 2021.-2027. g. plānošanas periodam, kā arī informācijas un publicitātes pasākumu kopumu, kādu paredzēts ieviest no iestāžu un organizāciju puses. Lai

savlaikus sniegtu skaidru un saprotamu informāciju par iespējām pieteikties ELFLA atbalstam, informētu sabiedrību par ieguldījuma virzieniem un ieguvumiem, kā arī veicinātu sabiedrības izpratni par ES atbalstu Latvijas reģionu attīstībā, regulāri aktualizēta informācija par pasākumiem, semināriem, apmācībām, pieteikšanās termiņiem un citām ar ELFLA saistītām norisēm ZM, padotības iestāžu un LLKC interneta vietnēs un sociālajos tīklos. Daļa informācijas publicēta arī angļu valodā.

Vienotā ES fondu tīmekļvietne, ko uztur Finanšu ministrija, bet administrē un informāciju tajā ievieto nozaru ministrijas, arī ZM un padotībā esošā maksājumu aģentūra LAD, 2023. gadā kļuva pieejama sabiedrībai. Tajā regulāri tiek ievietota un uzturēta visa informācija par ELFLA, vēsturiskā informācija par LAP, kā arī Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģisko plānu (turpmāk - KLP SP) 2023.-2027. gadam. Tīmekļvietne www.esfondi.lv ir latviešu valodā ar svarīgākās informācijas tulkojumu angļu valodā. Visa informācija par ES fondiem, kas tiek publicēta ZM un LAD tīmekļvietnēs, ir dublēta vai sasaistīta un tādējādi pieejama arī vienotās ES fondu tīmekļvietnes apmeklētājiem.

- ZM 2024. g. izplatījusi 107 preses paziņojumus latviešu un 25 angļu valodā par ELFLA, tostarp lauksaimniecības virzību uz Zaļo kursu, kas publicēti plašsaziņas līdzekļos un tīmekļvietnēs un 12 TV sižetus (ReTV, TV24).
- LAD 2024. gadā izplatījis 14 paziņojumus presei, 30 radiosižetus un 6 TV sižetus par ELFLA, kā arī 8 projektu videostāstus un 21 LAD Elektroniskā ziņneša laidienus. Ikdienā regulāri veikta LAP noslēguma un KLP SP uzsākšanas popularizēšana sociālajos tīklos "Facebook", "X" "Bluesky", "Threads" un "Instagram", kā arī "Youtube" un "LinkedIn".
- ZM, LAD un LLKC 2024. g. turpināja iepazīstināt sabiedrību ar KLP SP 2023.-2023. atbalsta programmām un nosacījumiem, lai lauksaimniekus un mežsaimniekus mudinātu piedalīties pasākumos. ZM sagatavotā informācija par ELFLA, LAP un KLP SP 2023.-2027. regulāri ievietota Latvijas medijos latviešu valodā. Zemkopības ministrs un ZM eksperti daudzkārt piedalījušies televīziju – LTV 1, LTV 7, TV3, TV24, RE:TV un radio - LR 1, LR 4 ziņu un raidījumu ierakstos, tiešraidēs un tiešsaistes intervijās, kurās notikušas diskusijas par LAP, KLP SP un ELFLA sniegtajām iespējām. Informācija publicēta oficiālā izdevēja uzturētajā tīmekļvietnē „LV portāls”, vienotajā ES fondu tīmekļvietnē, aģentūras LETA ziņu lentē, elektroniskajos medijos „laukos.lv”, „lasi.lv”, „LA.lv”, „LSM”, „Delfi”, „TVNet”, „FinanceNet”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, žurnālos „Saimnieks”, „AgroTops”, „Baltijas Koks”, „Praktiskais Latvietis”, „Ir”, „Dienas Bizness”, laikrakstā un portālā „Latvijas Avīze” un „Diena”, specializētajos medijos („Lauku Lapa”, „Latvijas Lopkopis”, „Meža Avīze”) un reģionālajos medijos un tīmekļvietnēs.
- Sadarbībā ar VKLPT organizētas 3 kampaņas un 28 informatīvās publikācijas par ELFLA, tostarp arī e-publikācijas plašsaziņas līdzekļos, kā arī ievietotas sociālajos tīklos. Sagatavoti un izplatīti 38 infografikas, vizuāli un projektu stāsti. Savukārt sadarbībā ar VKLPT un Meža pakapojumu un konsultāciju centru (MPKC) izdoti 12 informatīvā izdevuma „Lauku Lapa” izdevumi (metiens mēnesī 4200 eksemplāru) un katru nedēļu publicēta izdevuma elektroniskā versija – „Lauku e-Lapa” (52 laidieni), kas pieejams visiem interesentiem (elektroniski izsūtīts vairāk nekā 22 000 abonentu), un četri informatīvie izdevumi meža īpašniekiem „Čiekurs”, katrs laidiens 500 eksemplāru, e-Čiekurs tiek izsūtīts meža īpašniekiem PDF formātā, kā arī „e-Čiekurs” informācija atsevišķā pielikumā pievienota izdevumam „Lauku e-Lapa” (elektroniski izsūtīts vairāk nekā 22 000 abonentu).
- ZM ir laba sadarbība ar Latvijas reģionālajiem medijiem, kurus galvenokārt interesē konkrēta un lauku saimniekošanā noderīga informācija, tādēļ novadu pašvaldībās bāzētie plašsaziņas līdzekļi labprāt publicē ZM, LAD un VKLPT sniegto informāciju par projektu iesniegšanu, semināriem un konsultācijām, inovācijām un sadarbību, kā arī paši veido stāstus par savu novadu veiksmīgajām

saimniecībām un to pieredzi.

- ZM un LAD speciālisti paši rīkojuši klātienē un tiešsaistes seminārus lauku uzņēmējiem, gan arī regulāri piedalījušies VKLPT un nevalstisko organizāciju NVO rīkotajos semināros, konferencēs, sanāksmēs un snieguši aktuālo informāciju par LAP un KLP SP rezultātiem un normatīvo aktu aktualitātēm. Ir uzklauti NVO priekšlikumi, diskutēti par nepieciešamāko atbalsta pasākumu īstenošanu un efektīvu finansējuma ieguldīšanu, kā arī sniegtas atbildes un skaidrojumi uz nozares pārstāvju jautājumiem, tostarp sazinoties vai tiekoties ar uzņēmējiem individuāli.
- Atzīmējams ir zemkopības ministra ieguldījums, sniedzot aktuālu informāciju ražotājiem, veicinot iedzīvotāju aktīvu līdzdalību ELFLA līdzekļu ieguldīšanā lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē. Zemkopības ministram ir piedalījies vairākās tikšanās ar lauku reģionu uzņēmējiem, lauksaimniekiem, meža īpašniekiem, pārtikas ražotājiem un viņu intereses pārstāvošajām nevalstiskajām organizācijām klātienē, kā arī žurnālistiem, diskutējot par LAP noslēguma un KLP SP nosacījumiem. Ministrs piedalījies daudzās konferencēs, tostarp īpašajā 11 semināru ciklā lauksaimniekiem, kas norisinājās no septembra līdz decembrim, un maijā notikušajā informatīvajā kampaņā “ES 20”, uzsverot nozīmi atbalsta maksājumiem un ieguldījumiem, to pieejamībai, rezultātiem un nosacījumiem. Ministrs regulāri ticis ar lauku uzņēmējiem reģionālajās vizītēs visos Latvijas reģionos, kā arī daudzkārt tikšanās organizētas Rīgā, ZM. Latvijas medijos publicēti gan augstākā līmeņa ekspertu un nozares vadības viedokļi, gan arī lauku konsultantu skaidrojumi un komentāri.
- Popularizējot lauksaimniecībā un mežsaimniecībā sasniegto un ELFLA investīcijas Latvijas lauku attīstībā, arī 2024. gadā ZM sadarbībā ar LLKC/VKLPT rīkoja konkursu “Sējējs 2024” <https://www.sejejs.lv>, un sadarbībā ar Latvijas Meža īpašnieku biedrību (LMĪB) – konkursu “Zelta čiekurs 2024” https://www.zm.gov.lv/lv/meza-nozares-gada-balva-zelta-chiekurs_Latvijas_veiksmigakie_uznemaji, no kuriem vairums ir arī abu konkursu laureāti, savas saimniecības attīstībai piesaistījuši ELFLA līdzekļus, un visas valsts mēroga konkursi popularizē projektus un labas prakses piemērus, kā arī veicina lauku apvidu attīstību.
- Sadarbībā ar LLKC un VKLPT 2024. gadā rīkotas konferences un semināru cikli: 11 informatīvo semināru cikls lauku uzņēmējiem par aktualitātēm nozarē <https://www.laukutikls.lv/seminari-par-aktualo-nozare-un-latvijas-klp-strategiska-plana-ieviesana>, 2 konferences “Iedvesmas konference “20 gadi Latvijā: LEADER devums Latvijas attīstībai” <https://new.llkc.lv/lv/nozares/lauku-attistiba/iedvesmas-konference-20-gadi-latvija-leader-devums-latvijas-attistibai> un “Kooperācijā spēks: Sadarbība nākotnes lauksaimniecībai” <https://new.llkc.lv/lv/nozares/ekonomika/konference-kooperacija-speks-sadarbiba-nakotnes-lauksaimniecibai>, gadskārtējā Mežsaimniecības konference 2024 meža īpašniekiem https://www.youtube.com/watch?v=jnchcPIpy_0&t=13s un vairākas apakšnozaru konferences. Daļa konferenču ir publicētas un izplatītas LLKC un “Facebook” tīmekļa vietnē, un to ieraksti ir pieejami visiem interesentiem <https://www.laukutikls.lv/konferences-2020-2025-ieraksti>.
- Par ELFLA pasākumiem ZM sadarbībā ar LLKC, MPKC un VKLPT organizēti 102 informatīvie semināri, kuros sniegta informācija par finansējuma piesaisti lauku iedzīvotājiem, jauniešiem, lauksaimniekiem un mežsaimniekiem, par LAP un KLP SP pasākumiem, jaunāko normatīvajos dokumentos, uzņēmējdarbības efektivitātes celšanu.
- LAD 2024. gadā organizējis 23 seminārus, 8 vebinārus un 6 tiešsaistes pasākumus, izveidoti 11 projektu stāsti, no tiem 3 sadarbībā ar ZM par ES ieguldījumu Latvijas lauksaimniecībā un mežsaimniecībā 20 gados.
- ZM sadarbībā ar biznesa centru “Rāmava” 2024. gada 3.-5. aprīlī sarīkots “Lauksaimniecības forums 2024” par atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai jaunajā plānošanas periodā, kā arī ZM un padotības iestāžu kopstendā lauksaimnieki un mežsaimnieki varēja konsultēties par atbalsta

jautājumiem.

Uzņēmuma “Latvijas Fakti” veiktā pētījuma “Iedzīvotāju informētība un izpratne par ES fondiem 2024. gadā” datus skatīt 2., 3., 4., 5. un 6. attēlā.

Informācija par LAD veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

- 2024.g. LAD mērķtiecīgi īstenoja informācijas un publicitātes pasākumus, lai informētu gan klientus, gan plašāku sabiedrību par LAP ieguldījuma nozīmību un sasniegtajiem rezultātiem ar ELFLA atbalstu.
- LAD katru gadu veic klientu aptauju dienesta tīmekļvietnē ar mērķi noskaidrot, kā klienti vērtē dienesta darbu, sniegtos pakalpojumus, izmantotās tehnoloģijas un citus jautājumus. Iegūtie rezultāti arī 2024. gadā tika analizēti un veiktas izmaiņas LAD darbā, lai klientiem pēc iespējas ērtāk būtu pieejama visa aktuālā informācija. Aptaujas rezultāti skatāmi LAD tīmekļvietnē www.lad.gov.lv izvēlnē “Klientu aptauja”.
- Visa aktuālā informācija par atbalsta veidiem, to saņemšanas nosacījumiem, operatīvā informācija, citas aktualitātes ir publicēta LAD tīmekļvietnē www.lad.gov.lv Tajā regulāri tiek publicēta informācija par atbalsta pasākumu kārtām, vadlīnijas atbalsta saņemšanai, informācija par konsultāciju iespējām u.tml.
- LAD veic aktivitātes, lai nodrošinātu to, ka tiek ievēroti nosacījumi atbalsta publicitātes prasībām. Klientiem ir sagatavota skaidrojoša informācija par nepieciešamo publicitāti, elektroniski ir pieejams informatīvā publicitātes plakāta elektroniski aizpildāms un izdrukājams paraugs, kuru klients var aizpildīt un izmantot savam projektam, lai informētu sabiedrību par ELFLA ieguldījumu. Tiek sniegtas individuālas konsultācijas un skaidrotas publicitātes nodrošināšanas prasības klientiem, kuri īsteno projektus.
- Atbilstoši prasībām sabiedrībai ir sniegta informācija par maksājumu saņēmējiem. Katru gadu LAD publisko atbalsta saņēmējus savā tīmekļvietnē: https://eps.lad.gov.lv/payment_recipients.
- LAD regulāri informē plašsaziņas līdzekļus par LAP aktualitātēm. Tiek sagatavotas preses relīzes par aktuālajām pasākumu kārtām, sniegtas atbildes uz plašsaziņas līdzekļu uzdotajiem jautājumiem.
- Katru otro nedēļu tiek sagatavots un izsūtīts iknedēļas LAD elektroniskais Ziņnesis tā abonentiem par LAD darba aktualitātēm, tajā skaitā par LAP pasākumiem.
- Tiek sagatavotas atbildes uz LAD klientu uzdotajiem jautājumiem, tās nosūtītas klientiem arī individuāli.
- LAD aktīvi publicē informāciju sociālajos tīklos. X kontā LAD_Latvija, Facebook kontā, Youtube, LinkedIn un Vimeo kontā aktīvi tiek publicēta aktuālā informācija par administrētajiem pasākumiem un aktualitātēm, kā arī sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem.
- Organizēti klātienē semināri un tiešsaistes vebināri klientiem, lai sniegtu aktuālo informāciju par LAP pasākumiem, piemēram, vebinārs par atbalsta pasākumu mazajiem lauksaimniekiem, atbalstu jaunajiem lauksaimniekiem. Organizētas tikšanās un LAD speciālisti piedalījušies lauksaimnieku NVO pasākumos, lai skaidrotu prasības. LAD speciālisti piedalījās arī citu sadarbības partneru organizētajos pasākumos, piemēram, LLKC semināros, lauksaimnieku organizāciju pasākumos u.c.
- Klienti izmanto LAD mobilo lietotni, tajā var sekot līdzi personīgajai aktuālajai informācijai, t.sk. par LAP pasākumu īstenošanu. Pieejama gan informācija par saņemtajiem maksājumiem, gan projektu īstenošanas gaitu, gan atgādinājumi par iesniedzamajiem dokumentiem. Ir iespējams ērti un ātri iesūtīt LAD foto materiālus – informāciju par to, kā tiek saimniekots, kā kopti lauki u.tml.
- LAD piedalījies publiskajos pasākumos, piem., izstādē “Rāmava”, kur informē par LAP pasākumu iespējām.

Uzņēmuma "Latvijas Fakti" veiktajā pētījumā "Iedzīvotāju informētība un izpratne par ES fondiem 2024. gadā" (respondentu skaits 1000) secināts:

- "Gandrīz visi (93%) pētījuma dalībnieki ir informēti, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi.
- Par ELFLA zināja 43% (+1% salīdzinājumā ar 2023.g.) aptaujāto.
- Nozīmīgākie informācijas avoti par ES fondu izmantošanu Latvijā ir atbildīgo institūciju konti sociālajos medijos (X (Twitter), Facebook un tml.) (informāciju guvuši 40% respondentu), nacionālā televīzija (37%), radio (27%), ministriju, aģentūru, reģionu u.tml. mājas lapas (20%).
- Ministriju, aģentūru, reģionu u.c. mājas lapās internetā informāciju gūst 20% (+4% salīdzinājumā ar 2023.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.

Līdzīgi kā iepriekš, arī šogad informācija par ES fondiem visbiežāk meklēta:

- mājas lapā www.esfondi.lv (meklējuši 33% interesentu; rezultāts nav mainījies);
- citā interneta mājas lapā (ministriju, aģentūru, reģionu u.c. mājas lapā) (35%; +4% salīdzinājumā ar 2023.g.);
- LAD (meklējuši 28% interesentu; -7% salīdzinājumā ar 2023.g.).

Pētījuma rezultāti liecina, ka informācijas ieguvē par ES fondiem pieaug interneta resursu nozīme. Šogad biežāk respondenti informāciju par ES fondiem guvuši ministriju, iestāžu kontos sociālajos medijos vai mājas lapās. Populārākie informācijas avoti par ES fondiem un to atbalstāmajām darbībām:

- sociālie mediji (X/Twitter @Finmin, citu iestāžu X/Twitter, Facebook u.tml.) – tur informāciju par ES fondiem gūst 40% (+6% salīdzinājumā ar 2023.g.);
- Nacionālā televīzija – informāciju par ES fondiem guvuši 37% (-6% salīdzinājumā ar 2023.g.) respondentu;
- Radio – informāciju gūst 27% (rezultāts nav mainījies) respondentu;
- ministriju, aģentūru, reģionu u.c. mājas lapās internetā informāciju gūst 20% (+4% salīdzinājumā ar 2023.g.) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju.

Ja rezultātu aprēķinos ņem vērā tikai to respondentu atbildes, kuriem ir konkrēts viedoklis par pieejamo informāciju, tad informācija par ES fondiem kopumā apmierina vairāk nekā trīs ceturtdaļas (79%) aptaujāto.

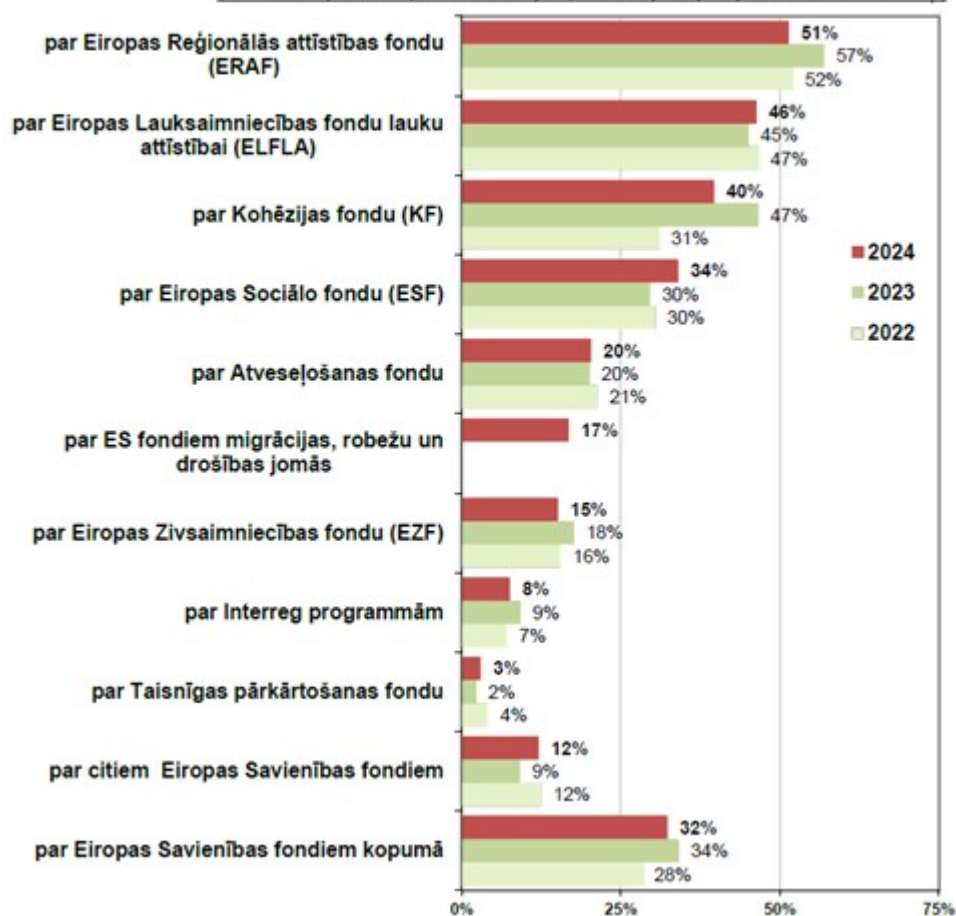
Līdzīgi kā iepriekš, arī šogad sabiedrībā nemainīgi dominē uzskats (tā domā 76% iedzīvotāju), ka ES piešķirtie līdzekļi pozitīvi ietekmē Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības attīstību. Kritisku viedokli par ES līdzekļu ietekmi uz Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības attīstību pārstāvēja tikai 4% aptaujas dalībnieku.

Līdzīgi kā iepriekšējos pētījumos, arī šogad Latvijas iedzīvotāju skatījumā ES fondu atbalsts visvairāk jūtams šādās jomās:

- ceļu un transporta sistēmas sakārtošanā (minēja 53% respondentu; +4% salīdzinājumā ar 2023.g.);
- vides sakārtošanā (ūdenssaimniecības un atkritumu savākšana) (28%; -4% salīdzinājumā ar 2023.g.);
- lauksaimniecībā (28%; -1% salīdzinājumā ar 2023.g.);
- kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā (26%; -2% salīdzinājumā ar 2023.g.);
- veselības un sociālajā aprūpē (25%; +7% salīdzinājumā ar 2023.g.)."

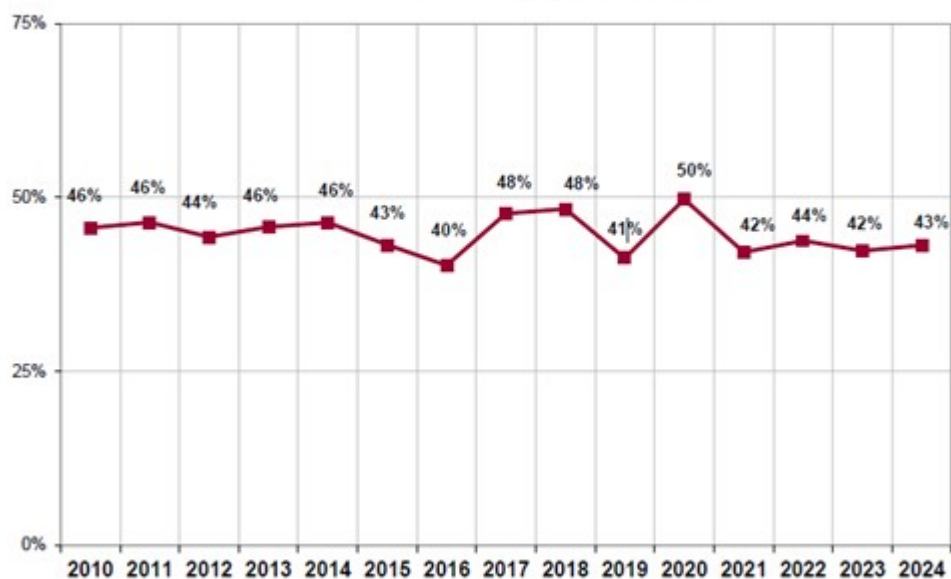
Par kuriem Eiropas Savienības fondiem Jūs esat visbiežāk dzirdējis vai lasījis?

(Bāze = respondenti, kuri ir dzirdējuši, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi)

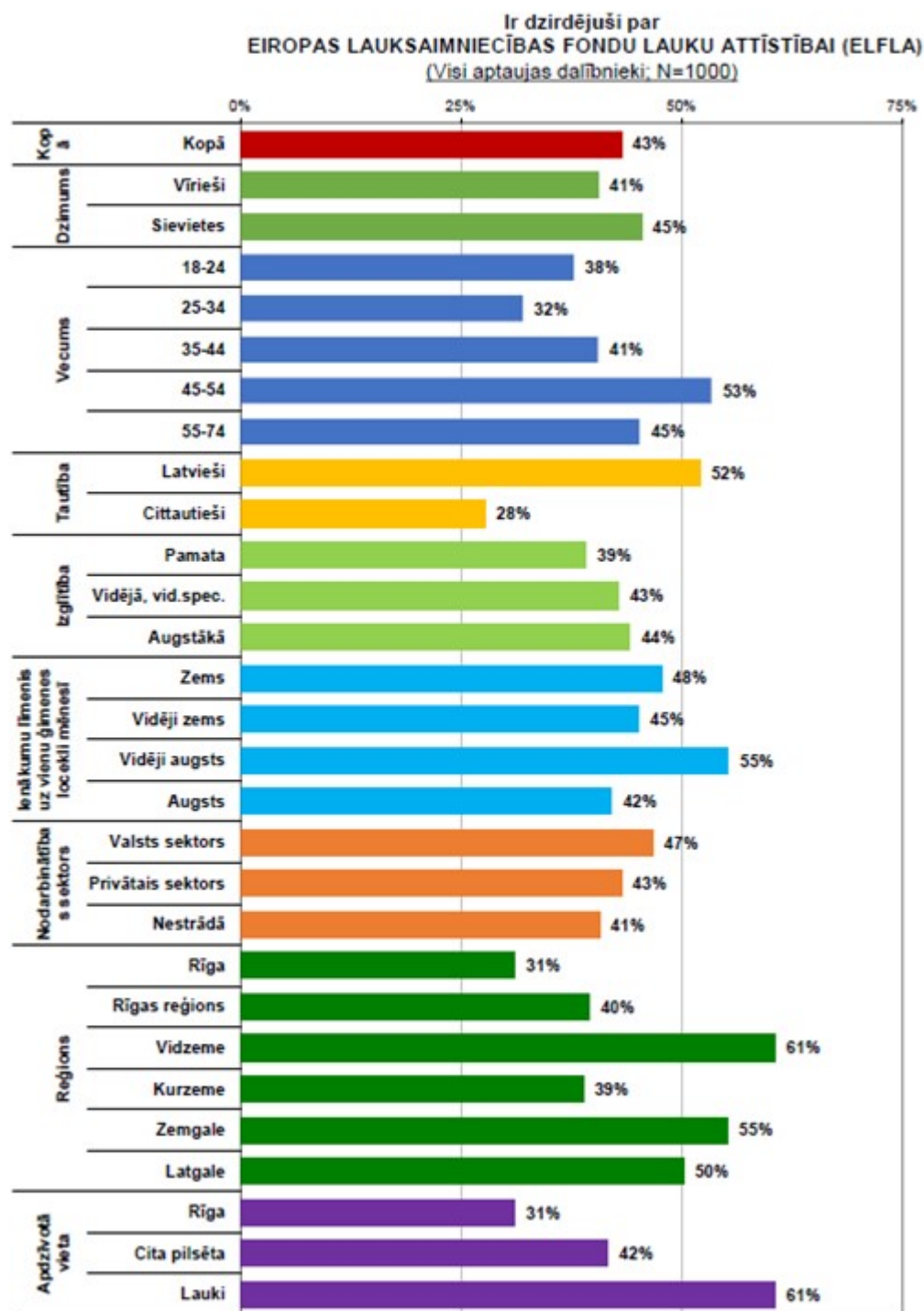

3. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2024. gadā". Avots: Latvijas Fakti

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atpazīstamība
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

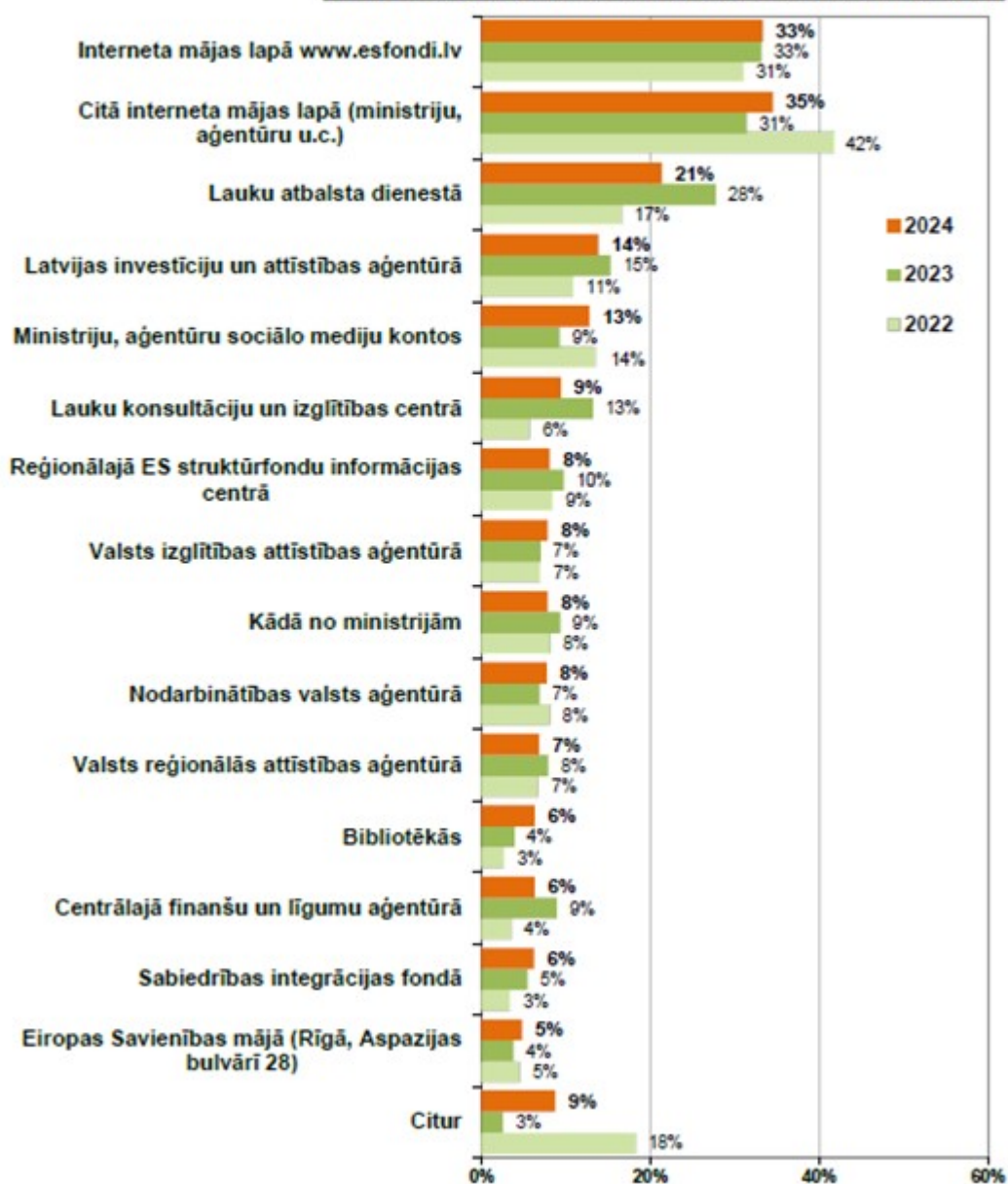

4. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2024.gadā". Avots: Latvijas Fakti

5. attēls. "Iedzīvotāju informētība par ELFLA sadalījumā pa dažādām iedzīvotāju grupām 2024. gadā". Avots: Latvijas Fakti

**Kur Jūs meklējāt/ vērsāties pēc informācijas
par Eiropas Savienības fondiem?**
(Bāze = respondenti, kuri ir meklējuši informāciju par ES fondiem)

6. attēls. "Informācijas par Eiropas Savienības fondiem avoti 2024. gadā". Avots: Latvijas fakti

5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2015, 2016

6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2018

10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)

30.A. Vai ex ante novērtējums ir sākts?	Jā
30.B. Vai ex ante novērtējums ir pabeigts?	Jā
30. Ex ante novērtējuma pabeigšanas datums	30-10-2020
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir uzsākts?	Jā
13.A. Vai finansēšanas nolīguma ir parakstīts?	Jā
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	30-03-2022

Finanšu instrumentu saraksts

Finanšu instrumenta nosaukums	Finanšu instrumenta veids	Saistīts fondu fonds
Aizdevumi lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicējiem	Specific fund	
Lauksaimniecības un lauku attīstības garantija	Specific fund	

I. Tās programmas un prioritātes vai pasākuma identifikācija, no kuras tiek nodrošināts no ESI fondiem piešķirtais atbalsts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta a) apakšpunkts)	
1. Prioritārie virzieni vai pasākumi, kas atbalsta finanšu instrumentu, tostarp fondu fondu, saskaņā ar ESI fondu programmu.	
1.1 Katra tā prioritārā virziena vai pasākuma reference (numurs un nosaukums), kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar ESI fondu programmu	M 04 - Ieguldījumi fiziskajos aktīvos (17. pants) M 06 -Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība (19. pants)
2. Tā ESI fonda(-u) nosaukums, kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar prioritāro virzienu vai pasākumu	ELFLA
3.01. ESI fonda summa, par ko atsevišķā(-s) prioritārajā(-s) jomā(-s) uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 5. pantā - pa pasākumiem	M04 / 2A: 14 700 000,00 M04 / 3A: 300 000,00 M06 / 6A: 9 000 000,00 Total: 24 000 000,00
3.1. ESI fondu summa, kas paredzēta šim tematiskajam mērķim	T03: 15 000 000,00 T08: 9 000 000,00 Total: 24 000 000,00
4. Citas ESI fondu programmas, kas nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	
4.1. CCI numurs katrai no pārējām ESI fonda programmām, kuras nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	2014LV06RDNP001
30. Ex-ante novērtējuma pabeigšanas datums	2020.30.10
31. To struktūru atlase, kuras īsteno finanšu instrumentu	
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir sākts	Jā
II. Finanšu instrumenta un īstenošanas kārtības apraksts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta b) apakšpunkts)	
5. Finanšu instrumenta nosaukums	Aizdevumi lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicējiem
6. Finanšu instrumenta juridiskā adrese/darījumdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Republikas laukums 2, Rīga, LV-1010
7. Īstenošanas kārtība	
7.1. Savienības līmenī izveidoti finanšu instrumenti, ko tieši vai netieši pārvalda Komisija, kā norādīts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem.	Nē

7.1.1. Savienības līmeņa finanšu instrumenta nosaukums	
7.2. Valsts, reģionālā, starptautiskā vai pārrobežu līmenī izveidots finanšu instruments, ko pārvalda vadošā iestāde vai kas ir vadošās iestādes pārziņā, kuri ir minēti 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktiem.	Īstenošanas uzdevumu uzticēšana citam publisko vai privāto tiesību subjektam; vai
7.3. Finanšu instruments, kas minēts 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā un kurā vadošās iestādes (VI) sniegts finanšu ieguldījums apvienots ar EIB finanšu produktiem Eiropas Stratēģisko investīciju fonda ietvaros saskaņā ar 39.a pantu	
8. Finanšu instrumenta veids	Īpašs fonds
8.1. Pielāgoti finanšu instrumenti vai tādi instrumenti, kas atbilst standarta noteikumiem un nosacījumiem, proti, “standarta instrumenti”.	Pielāgots
9. Finanšu instrumenta sniegtie produktu veidi: aizdevumi, mikroaizdevumi, garantijas, pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, cits finanšu produkts vai cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
9.0.1. Aizdevumi ($\geq$ EUR 25 000)	Jā
9.0.2. Mikroaizdevumi ($<$ EUR 25 000 un izsniegti mikrouzņēmumiem) saskaņā ar SEC/2011/1134 final	Nē
9.0.3. Garantijas	Nē
9.0.4. Pašu kapitāls	Nē
9.0.5. Kvazikapitāls	Nē
9.0.6. Citi finanšu produkti	Nē
9.0.7. Cita veida atbalsts, kas apvienots ar finanšu instrumentu	Nē
9.1. Cita finanšu produkta apraksts	
9.2. Cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā: dotācija, procentu likmju subsīdija un garantijas maksas subsīdija saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
10. Finanšu instrumenta juridiskais statuss saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 6. punktu (tikai attiecībā uz 38. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem): fiduciārais konts, kas atvērts uz īstenošanas struktūras vārda un vadošās iestādes vārdā, vai finanšu instrumenti, kas izveidoti kā atsevišķa finansējuma daļa finanšu iestādē.	Atsevišķs finanšu bloks

III. Tās struktūras identifikācija, kas īsteno finanšu instrumentu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā, un finanšu starpnieki, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 5. punktā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta c) apakšpunkts)

11. Struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu

11.1. Īstenošanas struktūras veids atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punktam: a) pastāvošas vai jaunizveidotas juridiskās personas, kas paredzētas finanšu instrumentu īstenošanai; b) struktūra, kurai uzticēta īstenošana; c) vadošā iestāde, kas tiešā veidā veic īstenošanas pienākumus (tikai attiecībā uz aizdevumiem vai garantijām)	Valstij piederoša banka vai iestāde
11.1.1. Tās struktūras nosaukums, kas īsteno finanšu instrumentu	AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
11.1.2. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, juridiskā adrese/darījumdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Doma laukums 4, Rīga, LV-1050
12. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, atlases procedūra: publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana; cita procedūra	Tieša līgumslēgšanas tiesību piešķiršana valstij piederošām bankām vai iestādēm
12.1. Citas procedūras apraksts, kuru izmanto, lai atlasītu struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu	
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	2022.30.3

IV. Finanšu instrumentā iemaksātā programmas ieguldījumu kopējā summa pa prioritātēm vai pasākumiem un radušās pārvaldības izmaksas vai samaksātā pārvaldības maksa (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts)

14. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā (EUR)	M04: 15 000 000,00 M06: 9 000 000,00 Total: 24 000 000,00
14.1. no kuriem ESI fondu ieguldījums (EUR)	M04: 15 000 000,00 M06: 9 000 000,00 Total: 24 000 000,00
14.1.1. no kuriem ERAF (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.3. no kuriem ESF (EUR) (izvēles)	0,00
14.1.4. no kuriem ELFLA (EUR) (izvēles)	M04: 15 000 000,00 M06: 9 000 000,00 Total: 24 000 000,00
14.1.5. no kuriem EJZF (EUR) (izvēles)	0,00
15. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā (EUR)	M04: 12,750,000.00 M06: 7,250,000.00

	Total: 20,000,000.00
15.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu summas (EUR)	M04: 9,870,000.00 M06: 5,650,000.00 Total: 15,520,000.00
15.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
15.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
15.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00
15.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 9 870 000,00 M06: 5 650 000,00 Total: 15 520 000,00
15.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
15.2. no kuriem valsts līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 2,880,000.00 M06: 1,600,000.00 Other: 0.00 Total: 4,480,000.00
15.2.1. no kuriem valsts publiskā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	M04: 2 880 000,00 M06: 1 600 000,00 Total: 4 480 000,00
15.2.2. no kuriem valsts privātā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	
16. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas (JNI) ietvaros (EUR)	
17. Pārvaldības izmaksu un maksu kopējā summa, kas samaksāta no programmas ieguldījumiem (EUR)	
17.1. no kuras pamata atlīdzība (EUR)	
17.2. no kuras uz darbības rezultātiem balstīta atlīdzība (EUR)	
18. Kapitalizētas pārvaldības izmaksas vai maksas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 2. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
19. Kapitalizētas procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 1. punkta c) apakšpunktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
20. Programmas ieguldījumu summa saistībā ar turpmākām investīcijām galasaņēmējos saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 3. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
21. Zemes un/vai nekustamā īpašuma ieguldījumi finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. panta 10. punktu (attiecas tikai uz	

nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
V. Tā atbalsta kopējā summa, ko finanšu instruments samaksājis galasaņēmējiem vai galasaņēmēju labā vai par ko tas uzņēmies saistības garantijas līgumos veikt investīcijas galasaņēmējos, pa ESI fondu programmām un prioritātēm vai pasākumiem (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta e) apakšpunkts)	
22. Tā finanšu produkta nosaukums, ko piedāvā finanšu instruments	Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēju aizdevumi
22.1. Tā finanšu produkta veids, ko piedāvā finanšu instruments	Aizdevums
24. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības šajos aizdevumu, garantiju, pašu kapitāla, kvazikapitāla vai citu finanšu produktu nolīgumos ar galasaņēmējiem (EUR)	M04: 11 287 169,64 M06: 7 140 246,75 Total: 18 427 416,39
24.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 8 406 137,00 M06: 5 540 246,75 Total: 13 946 383,75
25. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta galasaņēmējiem, izmantojot šo aizdevumu, mikroaizdevumus, pašu kapitālu vai citus produktus, vai, attiecībā uz garantiju, par ko uzņemtas saistības galasaņēmējiem izmaksātu aizdevumu veidā (pa produktiem) (EUR).	M04: 10 432 055,93 M06: 6 553 352,49 Total: 16 985 408,42
25.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 7,612,575.90 M06: 4,953,352.49 Other: 0.00 Total: 12,565,928.39
25.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
25.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
25.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00
25.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 7 612 575,90 M06: 4 953 352,49 Total: 12 565 928,39
25.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
25.2. no kuriem valsts publiskā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 2 819 480,03 M06: 1 600 000,00 Total: 4 419 480,03
25.3. no kuriem valsts privātā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	
27. To aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu nolīgumu skaits, kas noslēgti ar galasaņēmējiem (pa produktiem)	M04: 396,00 M06: 213,00 Total: 609
28. Aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu investīcijas	M04: 382,00 M06: 206,00

galasaņēmējos (pa produktiem)	Total: 588
29. To finansējuma saņēmēju skaits, kas atbalstīti, izmantojot finanšu produktu	M04: 320.00 M06: 188.00 Total: 508
29.1. no tiem – lielie uzņēmumi	
29.2. no tiem – MVU	M04: 320,00 M06: 188,00 Total: 508
29.2.1. no tiem – mikrouzņēmumi	M04: 318,00 M06: 186,00 Total: 504
29.3. no tiem – privātpersonas/fiziskas personas	
29.4. no tiem – cita veida atbalstītie galasaņēmēji	
29.4.1. cita veida atbalstīto galasaņēmēju apraksts	
33. Izsniegto, bet neatmaksāto aizdevumu kopējais skaits	511
34. Izsniegto, bet neatmaksāto aizdevumu kopsumma (EUR)	12 897 127,00
38. Finanšu instrumentā piesaistīto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	
38.3. Citu ieguldījumu kopsumma (neskaitot ESI fondus), kas mobilizēti galasaņēmēju līmenī (EUR)	0,00
38.3.1. no kuriem publiskā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.3.2. no kuriem privātā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
39. Paredzamais un sasniegtais sviras efekts, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	
39.1. Paredzamais sviras efekts attiecībā uz aizdevumu, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	1,00
39.2. Sasniegtais sviras efekts pārskata gada beigās attiecībā uz aizdevumu	1,00
39.3. Investīcijas, kas piesaistītas caur ESIF finanšu instrumentiem aizdevumiem (nav obligāti)	
VI. Finanšu instrumenta darbības rezultāti, tostarp paveiktais tā izveidē un finanšu instrumenta īstenošanas struktūru atlasē, ieskaitot struktūru, kas īsteno fondu fondu (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta f) apakšpunkts)	
32. Informācija par to, vai pārskata gada beigās finanšu instruments joprojām darbojās	Jā
32.1. Ja pārskata gada beigās finanšu instruments nedarbojās, norādīt likvidācijas datumu	
VII. Procenti un citi ieņēmumi no atbalsta, kas no ESI fondiem sniegts finanšu instrumentam, un programmu līdzekļi, kas iemaksāti atpakaļ finanšu instrumentos no investīcijām, kā minēts 43. un	

44. pantā, un pašu kapitāla investīciju vērtība, ņemot vērā iepriekšējos gadus (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta g) un i) apakšpunkts)

35. Procenti un citi ieņēmumi, kas rodas no ESI fondu maksājumiem finanšu instrumentā (EUR)	745 606,14
36. Summas, kas līdz pārskata gada beigām iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem (EUR)	3 869 341,65
36.1. no kā kapitāla atmaksas (EUR)	3 869 341,65
36.2. no kā peļņa un citi ieņēmumi (EUR)	0,00
37. To atkārtoti izmantoto līdzekļu summas, kas iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem	3 869 341,65
37.1. no kā summas, kas iemaksātas preferenciālai atlīdzībai privātā sektora investoriem, kuri darbojas saskaņā ar tirgus ekonomikas principu un nodrošina ekvivalentus resursus atbalsta piešķiršanai finanšu instrumentam no ESI fondiem vai kuri veic līdzinvestīcijas galasaņēmēju līmenī (EUR)	
37.2. no kā summas, kas samaksātas, lai atlīdzinātu radušās pārvaldības izmaksas un segtu finanšu instrumenta pārvaldības maksas (EUR)	0,00
37.3. no kā summas, ar kurām sedz tādu zaudējumus finanšu instrumentam piešķirtā ESI fondu ieguldījuma nominālvērtībā, kuri izriet no negatīviem procentiem, ja šie zaudējumi rodas, neraugoties uz aktīvu finanšu līdzekļu pārvaldību, ko veic struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus (EUR)	0,00

VIII. Paveiktais finanšu instrumenta veikto investīciju paredzamā sviras efekta sasniegšanā un ieguldījumu un līdzdalības vērtība (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta h) apakšpunkts)

38. Finanšu instrumentā piesaistīto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)

38.1. Citu ieguldījumu kopsumma (neskaitot ESI fondus), par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (EUR)	0,00
38.1A. EIB finanšu produkta ieguldījums, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
38.2. Finanšu instrumentā iemaksāto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	0,00
38.2.1. no kuriem publiskā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00

38.2.2. no kuriem privātā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.2A. EIB finanšu produkta ieguldījums, kas izmaksāts galasaņēmējam (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
IX. Finanšu instrumenta ieguldījums attiecīgās prioritātes vai pasākuma rādītāju sasniegšanā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta j) apakšpunkts)	
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	15 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	10 432 055,93
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M06)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	9 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	6 553 352,49
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	460,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	320,00
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M06)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	250,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	188,00

I. Tās programmas un prioritātes vai pasākuma identifikācija, no kuras tiek nodrošināts no ESI fondiem piešķirtais atbalsts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta a) apakšpunkts)	
1. Prioritārie virzieni vai pasākumi, kas atbalsta finanšu instrumentu, tostarp fondu fondu, saskaņā ar ESI fondu programmu.	
1.1 Katra tā prioritārā virziena vai pasākuma reference (numurs un nosaukums), kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar ESI fondu programmu	M 04 - Ieguldījumi fiziskajos aktīvos (17. pants)
2. Tā ESI fonda(-u) nosaukums, kas atbalsta finanšu instrumentu saskaņā ar prioritāro virzienu vai pasākumu	ELFLA
3.01. ESI fonda summa, par ko atsevišķā(-s) prioritārajā(-s) jomā(-s) uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1305/2013 5. pantā - pa pasākumiem	M04 / 2A: 800 000,00 M04 / 3A: 200 000,00 Total: 1 000 000,00
3.1. ESI fondu summa, kas paredzēta šim tematiskajam mērķim	T03: 1 000 000,00 Total: 1 000 000,00
4. Citas ESI fondu programmas, kas nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	
4.1. CCI numurs katrai no pārējām ESI fonda programmām, kuras nodrošina ieguldījumus finanšu instrumentā	2014LV06RDNP001
30. Ex-ante novērtējuma pabeigšanas datums	2020.30.10
31. To struktūru atlase, kuras īsteno finanšu instrumentu	
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir sākts	Jā
II. Finanšu instrumenta un īstenošanas kārtības apraksts (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta b) apakšpunkts)	
5. Finanšu instrumenta nosaukums	Lauksaimniecības un lauku attīstības garantija
6. Finanšu instrumenta juridiskā adrese/darījumdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Republikas laukums 2, Rīga, LV-1010
7. Īstenošanas kārtība	
7.1. Savienības līmenī izveidoti finanšu instrumenti, ko tieši vai netieši pārvalda Komisija, kā norādīts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem.	Nē
7.1.1. Savienības līmeņa finanšu instrumenta nosaukums	
7.2. Valsts, reģionālā, starptautiskā vai pārrobežu	Īstenošanas uzdevumu uzticēšana citam publisko vai

līmenī izveidots finanšu instruments, ko pārvalda vadošā iestāde vai kas ir vadošās iestādes pārziņā, kuri ir minēti 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā un kurus atbalsta ar ESI fondu programmas ieguldījumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktiem.	privāto tiesību subjektam; vai
7.3. Finanšu instruments, kas minēts 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā un kurā vadošās iestādes (VI) sniegts finanšu ieguldījums apvienots ar EIB finanšu produktiem Eiropas Stratēģisko investīciju fonda ietvaros saskaņā ar 39.a pantu	
8. Finanšu instrumenta veids	Īpašs fonds
8.1. Pielāgoti finanšu instrumenti vai tādi instrumenti, kas atbilst standarta noteikumiem un nosacījumiem, proti, "standarta instrumenti".	Pielāgots
9. Finanšu instrumenta sniegtie produktu veidi: aizdevumi, mikroaizdevumi, garantijas, pašu kapitāla vai kvazikapitāla investīcijas, cits finanšu produkts vai cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
9.0.1. Aizdevumi ($\geq$ EUR 25 000)	Nē
9.0.2. Mikroaizdevumi ($<$ EUR 25 000 un izsniegti mikrouzņēmumiem) saskaņā ar SEC/2011/1134 final	Nē
9.0.3. Garantijas	Jā
9.0.4. Pašu kapitāls	Nē
9.0.5. Kvazikapitāls	Nē
9.0.6. Citi finanšu produkti	Nē
9.0.7. Cita veida atbalsts, kas apvienots ar finanšu instrumentu	Nē
9.1. Cita finanšu produkta apraksts	
9.2. Cita veida atbalsts, kas apvienots finanšu instrumentā: dotācija, procentu likmju subsīdija un garantijas maksas subsīdija saskaņā ar Regulas (ES) 1303/2013 37. panta 7. punktu.	
10. Finanšu instrumenta juridiskais statuss saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 6. punktu (tikai attiecībā uz 38. panta 4. punkta b) apakšpunktā minētajiem finanšu instrumentiem): fiduciārais konts, kas atvērts uz īstenošanas struktūras vārda un vadošās iestādes vārdā, vai finanšu instrumenti, kas izveidoti kā atsevišķa finansējuma daļa finanšu iestādē.	Atsevišķs finanšu bloks
III. Tās struktūras identifikācija, kas īsteno finanšu instrumentu, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 1. punkta a) apakšpunktā, 38. panta 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā, un finanšu starpnieki, kas minēti Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 5. punktā (Regulas (ES)	

Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta c) apakšpunkts)		
11. Struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu		
11.1. Īstenošanas struktūras veids atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1303/2013 38. panta 4. punktam: a) pastāvošas vai jaunizveidotas juridiskās personas, kas paredzētas finanšu instrumentu īstenošanai; b) struktūra, kurai uzticēta īstenošana; c) vadošā iestāde, kas tiešā veidā veic īstenošanas pienākumus (tikai attiecībā uz aizdevumiem vai garantijām)	Valstij piederoša banka vai iestāde	
11.1.1. Tās struktūras nosaukums, kas īsteno finanšu instrumentu	AS “Attīstības finanšu institūcija Altum”	
11.1.2. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, juridiskā adrese/darījumdarbības vieta (valsts un pilsētas nosaukums)	Doma laukums 4, Rīga, LV-1050	
12. Struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu, atlases procedūra: publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršana; cita procedūra	Tieša līgumslēgšanas tiesību piešķiršana valstij piederošām bankām vai iestādēm	
12.1. Citas procedūras apraksts, kuru izmanto, lai atlasītu struktūras, kas īsteno finanšu instrumentu		
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	2022.30.3	
IV. Finanšu instrumentā iemaksātā programmas ieguldījumu kopējā summa pa prioritātēm vai pasākumiem un radušās pārvaldības izmaksas vai samaksātā pārvaldības maksa (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta d) un e) apakšpunkts)		
14. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā (EUR)	M04: 1 000 000,00 Total: 1 000 000,00	
14.1. no kuriem ESI fondu ieguldījums (EUR)	M04: 1 000 000,00 Total: 1 000 000,00	
14.1.1. no kuriem ERAF (EUR) (izvēles)	0,00	
14.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR) (izvēles)	0,00	
14.1.3. no kuriem ESF (EUR) (izvēles)	0,00	
14.1.4. no kuriem ELFLA (EUR) (izvēles)	M04: 1 000 000,00 Total: 1 000 000,00	
14.1.5. no kuriem EJZF (EUR) (izvēles)	0,00	
15. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā (EUR)	M04: 1,000,000.00 Total: 1,000,000.00	
15.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu summas (EUR)	M04: 680,000.00 Total: 680,000.00	
15.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00	
15.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00	
15.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00	

15.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 680 000,00 Total: 680 000,00
15.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
15.2. no kuriem valsts līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 320,000.00 Other: 0.00 Total: 320,000.00
15.2.1. no kuriem valsts publiskā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	M04: 320 000,00 Total: 320 000,00
15.2.2. no kuriem valsts privātā sektora finansējuma kopsumma (EUR)	
16. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta finanšu instrumentā Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas (JNI) ietvaros (EUR)	
17. Pārvaldības izmaksu un maksu kopējā summa, kas samaksāta no programmas ieguldījumiem (EUR)	
17.1. no kuras pamata atlīdzība (EUR)	
17.2. no kuras uz darbības rezultātiem balstīta atlīdzība (EUR)	
18. Kapitalizētas pārvaldības izmaksas vai maksas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 2. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
19. Kapitalizētas procentu likmes subsīdijas vai garantijas maksas subsīdijas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 1. punkta c) apakšpunktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
20. Programmas ieguldījumu summa saistībā ar turpmākām investīcijām galasaņēmējos saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 42. panta 3. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
21. Zemes un/vai nekustamā īpašuma ieguldījumi finanšu instrumentā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1303/2013 37. panta 10. punktu (attiecas tikai uz nobeiguma ziņojumu) (EUR)	
V. Tā atbalsta kopējā summa, ko finanšu instruments samaksājis galasaņēmējiem vai galasaņēmēju labā vai par ko tas uzņēmies saistības garantijas līgumos veikt investīcijas galasaņēmējos, pa ESI fondu programmām un prioritātēm vai pasākumiem (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta e) apakšpunkts)	
22. Tā finanšu produkta nosaukums, ko piedāvā finanšu instruments	Lauksaimniecības un lauku attīstības garantija
22.1. Tā finanšu produkta veids, ko piedāvā finanšu instruments	Garantija
24. Programmas ieguldījumu kopsumma, par ko	M04: 490 891,80

uzņemtas saistības šajos aizdevumu, garantiju, pašu kapitāla, kvazikapitāla vai citu finanšu produktu nolīgumos ar galasaņēmējiem (EUR)	Total: 490 891,80
24.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 333 806,42 Total: 333 806,42
25. Programmas ieguldījumu kopsumma, kas samaksāta galasaņēmējiem, izmantojot šo aizdevumu, mikroaizdevumus, pašu kapitālu vai citus produktus, vai, attiecībā uz garantiju, par ko uzņemtas saistības galasaņēmējiem izmaksātu aizdevumu veidā (pa produktiem) (EUR).	M04: 490 891,80 Total: 490 891,80
25.1. no kuriem ESI fondu ieguldījumu kopsumma (EUR)	M04: 333,806.42 Other: 0.00 Total: 333,806.42
25.1.1. no kuriem ERAF (EUR)	0,00
25.1.2. no kuriem Kohēzijas fonds (EUR)	0,00
25.1.3. no kuriem ESF (EUR)	0,00
25.1.4. no kuriem ELFLA (EUR)	M04: 333 806,42 Total: 333 806,42
25.1.5. no kuriem EJZF (EUR)	0,00
25.2. no kuriem valsts publiskā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	M04: 157 085,38 Total: 157 085,38
25.3. no kuriem valsts privātā sektora līdzfinansējuma kopsumma (EUR)	
26. To aizdevumu kopējā vērtība, kas faktiski izmaksāti galasaņēmējiem saistībā ar noslēgtajiem garantijas līgumiem (EUR)	1 963 567,20
26.1. Ar MVU izveidotā jaunā aizņēmuma finansējuma kopējā vērtība (KNR 39. panta 10. punkta b) apakšpunkts)	
27. To aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu nolīgumu skaits, kas noslēgti ar galasaņēmējiem (pa produktiem)	M04: 8,00 Total: 8
28. Aizdevumu/garantiju/pašu kapitāla vai kvazikapitāla/citu finanšu produktu investīcijas galasaņēmējos (pa produktiem)	
29. To finansējuma saņēmēju skaits, kas atbalstīti, izmantojot finanšu produktu	M04: 8.00 M06: 0.00 Total: 8
29.1. no tiem – lielie uzņēmumi	
29.2. no tiem – MVU	M04: 8,00 Total: 8
29.2.1. no tiem – mikrouzņēmumi	M04: 5,00

	Total: 5
29.3. no tiem – privātpersonas/fiziskas personas	
29.4. no tiem – cita veida atbalstītie galasaņēmēji	
29.4.1. cita veida atbalstīto galasaņēmēju apraksts	
33. Tādu garantiju kopējais skaits, kuras sniegtas un pieprasītas aizdevuma neatmaksāšanas gadījumā	0
34. Kopsumma, par ko uzņemtas saistības attiecībā uz garantijām, kas sniegtas un pieprasītas aizdevuma neatmaksāšanas gadījumā (EUR).	0,00
39. Paredzamais un sasniegtais sviras efekts, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	
39.1. Paredzamais sviras efekts attiecībā uz garantiju, atsaucoties uz finansēšanas nolīgumu	4,00
39.2. Sasniegtais sviras efekts pārskata gada beigās attiecībā uz garantiju	5,88
39.3. Investīcijas, kas piesaistītas caur ESIF finanšu instrumentiem garantijām (nav obligāti)	
VI. Finanšu instrumenta darbības rezultāti, tostarp paveiktais tā izveidē un finanšu instrumenta īstenošanas struktūru atlasē, ieskaitot struktūru, kas īsteno fondu fondu (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta f) apakšpunkts)	
32. Informācija par to, vai pārskata gada beigās finanšu instruments joprojām darbojās	Jā
32.1. Ja pārskata gada beigās finanšu instruments nedarbojās, norādīt likvidācijas datumu	
VII. Procenti un citi ieņēmumi no atbalsta, kas no ESI fondiem sniegts finanšu instrumentam, un programmu līdzekļi, kas iemaksāti atpakaļ finanšu instrumentos no investīcijām, kā minēts 43. un 44. pantā, un pašu kapitāla investīciju vērtība, ņemot vērā iepriekšējos gadus (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta g) un i) apakšpunkts)	
35. Procenti un citi ieņēmumi, kas rodas no ESI fondu maksājumiem finanšu instrumentā (EUR)	
36. Summas, kas līdz pārskata gada beigām iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem (EUR)	
36.1. no kā kapitāla atmaksas (EUR)	
36.2. no kā peļņa un citi ieņēmumi (EUR)	
37. To atkārtoti izmantoto līdzekļu summas, kas iemaksātas atpakaļ finanšu instrumentā un kas attiecināmas uz atbalstu no ESI fondiem	
37.1. no kā summas, kas iemaksātas preferenciālai atlīdzībai privātā sektora investoriem, kuri darbojas saskaņā ar tirgus ekonomikas principu un nodrošina ekvivalentus resursus atbalsta piešķiršanai finanšu	

instrumentam no ESI fondiem vai kuri veic līdzinvestīcijas galasaņēmēju līmenī (EUR)	
37.2. no kā summas, kas samaksātas, lai atlīdzinātu radušās pārvaldības izmaksas un segtu finanšu instrumenta pārvaldības maksas (EUR)	
37.3. no kā summas, ar kurām sedz tādas zaudējumus finanšu instrumentam piešķirtā ESI fondu ieguldījuma nominālvērtībā, kuri izriet no negatīviem procentiem, ja šie zaudējumi rodas, neraugoties uz aktīvu finanšu līdzekļu pārvaldību, ko veic struktūras, kas īsteno finanšu instrumentus (EUR)	
VIII. Paveiktais finanšu instrumenta veikto investīciju paredzamā sviras efekta sasniegšanā un ieguldījumu un līdzdalības vērtība (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta h) apakšpunkts)	
38. Finanšu instrumentā piesaistīto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	
38.1. Citu ieguldījumu kopsumma (neskaitot ESI fondus), par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (EUR)	0,00
38.1A. EIB finanšu produkta ieguldījums, par ko uzņemtas saistības finansēšanas nolīgumā ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
38.2. Finanšu instrumentā iemaksāto citu ieguldījumu kopsumma, neskaitot ESI fondus (EUR)	0,00
38.2.1. no kuriem publiskā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.2.2. no kuriem privātā sektora ieguldījumi (EUR)	0,00
38.2A. EIB finanšu produkta ieguldījums, kas izmaksāts galasaņēmējam (attiecas tikai uz 38. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem instrumentiem) (EUR)	0,00
IX. Finanšu instrumenta ieguldījums attiecīgās prioritātes vai pasākuma rādītāju sasniegšanā (Regulas (ES) Nr. 1303/2013 46. panta 2. punkta j) apakšpunkts)	
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	1 000 000,00
41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	490 891,80
41. Iznākumu rādītājs (koda numurs un nosaukums), kuru palīdz sasniegt finanšu instruments	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits (M04)
41.1. Iznākumu rādītāja mērķa vērtība	9,00

41.2. Finanšu instrumenta sasniegtā vērtība saistībā ar iznākumu rādītāja mērķa vērtību	8,00
---	------

11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM

Skatīt uzraudzības pielikumu

II pielikums

Detalizēta tabula, kurā parādīts īstenošanas līmenis pa prioritārajām jomām, tostarp iznākuma rādītāji

Prioritārā joma 1A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1A	T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2024			2,36	80,98	2,91
		2014-2023			1,86	63,82	
		2014-2022			1,61	55,24	
		2014-2021			1,23	42,21	
		2014-2020			1,11	38,09	
		2014-2019			0,61	20,93	
		2014-2018			0,24	8,24	
		2014-2017			0,12	4,12	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1B	T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2024			136,00	143,16	95,00
		2014-2023			133,00	140,00	
		2014-2022			115,00	121,05	
		2014-2021			107,00	112,63	
		2014-2020			87,00	91,58	
		2014-2019			55,00	57,89	
		2014-2018			16,00	16,84	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1C							
FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
1C	T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2024			32 930,00	131,72	25 000,00
		2014-2023			25 644,00	102,58	
		2014-2022			24 889,00	99,56	
		2014-2021			20 086,00	80,34	
		2014-2020			16 424,00	65,70	
		2014-2019			12 334,00	49,34	
		2014-2018			8 103,00	32,41	
		2014-2017			4 482,00	17,93	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 2A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
2A	T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)	2014-2024	7,98	112,03	7,75	108,80	7,12
		2014-2023	7,89	110,77	7,64	107,26	
		2014-2022	7,62	106,98	7,35	103,18	
		2014-2021	7,13	100,10	9,19	129,02	
		2014-2020	6,89	96,73	6,44	90,41	
		2014-2019	6,37	89,43	5,98	83,95	
		2014-2018	5,44	76,37	5,00	70,19	
		2014-2017	4,51	63,31	3,80	53,35	
		2014-2016	2,19	30,74	1,37	19,23	
		2014-2015	1,46	20,50	1,17	16,43	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	715 461 008,25	109,96	598 355 991,87	91,97	650 627 353,00
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	12 370 604,04	91,96	11 933 758,43	88,71	13 452 644,00
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			8 122 278,73	84,52	9 609 523,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2024			21 438,00	127,99	16 750,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	4 428 373,28	141,32	2 422 120,79	77,30	3 133 557,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2024			19 559,00	620,92	3 150,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	615 119 960,48	111,00	510 730 875,54	92,17	554 137 343,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			1 017 847 665,55	84,44	1 205 480 000,00
M04.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			420 556 791,36	89,61	469 316 338,00
M04.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			6 302,00	106,09	5 940,00
M04.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			79 382 011,55	93,59	84 821 005,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora	2014-2024	53 687 810,85	103,15	50 339 203,48	96,72	52 046 595,00

	izdevumi						
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			50 339 203,48	96,72	52 046 595,00
M06.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			3 646,00	93,42	3 903,00
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	29 854 259,60	107,17	22 930 033,63	82,31	27 857 214,00

Prioritārā joma 2B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
2B	T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbūdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunuzsaimniekiem (prioritārā joma 2B)	2014-2024	0,59	95,53	0,57	92,30	0,62
		2014-2023	0,59	95,53	0,57	92,30	
		2014-2022	0,58	93,91	0,55	89,06	
		2014-2021	0,52	84,20	0,45	72,87	
		2014-2020	0,44	71,25	0,42	68,01	
		2014-2019	0,44	71,25	0,40	64,77	
		2014-2018	0,37	59,91	0,36	58,29	
		2014-2017	0,37	59,91	0,35	56,67	
		2014-2016	0,32	51,82			
		2014-2015	0,08	12,95			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	19 560 000,00	104,01	17 826 526,04	94,79	18 805 934,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	19 560 000,00	104,01	17 826 526,04	94,79	18 805 934,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			17 826 526,04	94,79	18 805 934,00
M06.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			17 826 526,04	94,79	18 805 934,00
M06.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			479,00	93,01	515,00

Prioritārā joma 3A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
3A	T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)	2014-2024	1,84	124,24	1,02	68,87	1,48
		2014-2023	1,82	122,89	1,00	67,52	
		2014-2022	0,85	57,39	0,71	47,94	
		2014-2021	0,75	50,64	0,71	47,94	
		2014-2020	0,71	47,94	0,71	47,94	
		2014-2019	0,64	43,21	0,64	43,21	
		2014-2018	0,43	29,03	0,43	29,03	
		2014-2017	0,28	18,91	0,26	17,56	
		2014-2016	0,17	11,48	0,08	5,40	
		2014-2015	0,04	2,70			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	141 663 356,81	131,28	80 763 073,96	74,85	107 906 987,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	139 753 362,04	131,45	80 057 095,63	75,30	106 318 764,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			181 823 141,20	75,38	241 196 910,00
M04.1 M04.2	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2024			523,00	78,29	668,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	1 909 994,77	120,26	705 978,33	44,45	1 588 223,00
M09	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2024			5,00	62,50	8,00
M09	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	2014-2024			854,00	69,15	1 235,00

Prioritārā joma 3B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
3B	T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)	2014-2024			5,63	92,06	6,12
		2014-2023			5,63	92,06	
		2014-2022			5,63	92,06	
		2014-2021			5,38	87,97	
		2014-2020			4,83	78,98	
		2014-2019			4,09	66,88	
		2014-2018			3,40	55,59	
		2014-2017			2,82	46,11	
		2014-2016			1,63	26,65	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	60 040 568,29	100,96	59 713 052,71	100,40	59 472 227,00
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 147 758,74	104,68	4 919 988,05	100,05	4 917 393,00
M05.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			83,00	83,00	100,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	54 892 809,55	100,62	54 793 064,66	100,44	54 554 834,00
M17.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			54 793 064,66	100,44	54 554 834,00
M17.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			4 616,00	92,32	5 000,00

Prioritāte P4							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
P4	T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2024			1,54	88,99	1,73
		2014-2023			1,51	87,25	
		2014-2022			1,42	82,05	
		2014-2021			1,42	82,05	
		2014-2020			1,32	76,27	
		2014-2019			1,28	73,96	
		2014-2018			1,20	69,34	
		2014-2017			1,11	64,14	
		2014-2016			1,02	58,94	
		2014-2015			0,99	57,21	
	T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2024			26,64	93,83	28,39
		2014-2023			26,64	93,83	
		2014-2022			21,81	76,82	
		2014-2021			21,45	75,55	
		2014-2020			21,64	76,22	
		2014-2019			20,23	71,25	
		2014-2018			19,73	69,49	
		2014-2017			19,10	67,27	
		2014-2016			16,01	56,39	
		2014-2015			12,32	43,39	
	T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2024			26,64	93,83	28,39
		2014-2023			26,64	93,83	
		2014-2022			21,81	76,82	
		2014-2021			21,45	75,55	
		2014-2020			21,64	76,22	
		2014-2019			20,23	71,25	
		2014-2018			19,73	69,49	
		2014-2017			19,10	67,27	
		2014-2016			16,01	56,39	
		2014-2015			12,45	43,85	
	T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus	2014-2024			22,56	96,49	23,38
		2014-2023			22,56	96,49	
		2014-2022			18,72	80,06	
		2014-2021			17,43	74,55	
		2014-2020			17,22	73,65	

	pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2019			15,97	68,30	
		2014-2018			15,83	67,70	
		2014-2017			15,81	67,62	
		2014-2016			13,60	58,17	
		2014-2015			11,40	48,76	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
P4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	787 845 296,99	114,73	671 674 790,86	97,81	686 681 455,00
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 954 119,40	74,57	5 761 899,20	72,16	7 984 435,00
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			4 140 845,09	84,15	4 920 976,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2024			11 492,00	139,30	8 250,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	7 423 867,46	101,54	5 297 147,18	72,45	7 311 632,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2024			32 905,00	447,69	7 350,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	7 434 303,59	121,07	6 105 291,97	99,43	6 140 333,00
M08.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			4 953 302,39	80,67	6 140 333,00
M08.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			1,00	33,33	3,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	112 170 100,22	106,98	108 383 227,12	103,37	104 851 619,00
M10.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			0,00	0,00	190 000,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	276 112 255,53	112,67	245 656 289,67	100,24	245 057 725,00
M11.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			0,00	0,00	65 000,00
M11.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			0,00	0,00	305 000,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	46 822 290,22	83,32	40 694 096,87	72,41	56 198 264,00
M12.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			50 450,11	84,08	60 000,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora	2014-2024	331 928 360,57	128,09	259 776 838,85	100,25	259 137 447,00

	izdevumi						
M13.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			0,00	0,00	1 232 650,00
M13.3	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			0,00	0,00	64 850,00

Prioritārā joma 5B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5B	T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)	2014-2024	67 176 731,00	95,25	41 353 743,22	58,64	70 525 800,00
		2014-2023	61 089 100,06	86,62	30 754 114,31	43,61	
		2014-2022	50 375 795,90	71,43	27 081 093,61	38,40	
		2014-2021	33 240 913,55	47,13	24 284 342,65	34,43	
		2014-2020	32 688 116,85	46,35	20 146 238,20	28,57	
		2014-2019	25 933 599,44	36,77	16 757 495,06	23,76	
		2014-2018	20 370 311,12	28,88	11 391 301,60	16,15	
		2014-2017	14 312 787,80	20,29	9 176 892,16	13,01	
		2014-2016	10 259 014,31	14,55	3 188 608,53	4,52	
		2014-2015	5 574 287,82	7,90	384 042,11	0,54	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	31 562 218,02	111,88	18 818 818,84	66,71	28 210 347,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	31 562 218,02	111,88	18 818 818,84	66,71	28 210 347,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			41 353 743,22	58,64	70 525 800,00
M04.1 M04.2 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2024			99,00	82,50	120,00

Prioritārā joma 5C							
FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5C	T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)	2014-2024	10 554 262,00	26,39	4 751 577,84	11,88	40 000 000,00
		2014-2023	9 111 959,11	22,78	2 306 716,06	5,77	
		2014-2022	2 683 827,05	6,71	914 017,10	2,29	
		2014-2021	655 036,00	1,64	516 011,29	1,29	
		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5C	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 119 165,13	31,99	3 841 542,79	24,01	16 000 000,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	5 119 165,13	31,99	3 841 542,79	24,01	16 000 000,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			4 751 577,84	11,88	40 000 000,00
M04.1 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2024			79,00	316,00	25,00

Prioritārā joma 5D							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5D	T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)	2014-2024			10,69	95,73	11,17
		2014-2023			8,66	77,55	
		2014-2022			7,18	64,30	
		2014-2021			4,66	41,73	
		2014-2020			4,09	36,63	
		2014-2019			2,76	24,72	
		2014-2018			0,67	6,00	
		2014-2017			0,24	2,15	
		2014-2016			0,06	0,54	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5D	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	117 308 841,95	95,45	95 488 312,99	77,69	122 903 327,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	117 308 841,95	95,45	95 488 312,99	77,69	122 903 327,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			194 526 808,24	63,31	307 270 000,00
M04.1 M04.3 M04.4	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2024			2 163,00	71,27	3 035,00
M04.1 M04.3 M04.4	O8 - Atbalstīto nosacīto mājlopu vienību (LU) skaits	2014-2024			50 749,36	95,75	53 000,00

Prioritārā joma 5E							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
5E	T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)	2014-2024			1,87	99,62	1,88
		2014-2023			1,79	95,36	
		2014-2022			1,56	83,10	
		2014-2021			1,37	72,98	
		2014-2020			1,31	69,79	
		2014-2019			1,11	59,13	
		2014-2018			0,87	46,35	
		2014-2017			0,55	29,30	
		2014-2016			0,11	5,86	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5E	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	40 996 799,75	110,56	36 209 790,29	97,65	37 080 220,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	40 996 799,75	110,56	36 209 790,29	97,65	37 080 220,00
M08.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			6 631 224,20	94,19	7 039 949,00
M08.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2024			6 335,35	126,71	5 000,00
M08.5	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			29 578 566,09	98,46	30 040 271,00
M08.5	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2024			14 328,00	116,49	12 300,00

Prioritārā joma 6A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
6A	T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)	2014-2024			1 871,71	187,17	1 000,00
		2014-2023			1 482,01	148,20	
		2014-2022			920,78	92,08	
		2014-2021			920,78	92,08	
		2014-2020			590,49	59,05	
		2014-2019			75,00	7,50	
		2014-2018			34,00	3,40	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
6A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	48 718 745,35	129,25	30 959 144,55	82,13	37 693 565,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	48 718 745,35	129,25	30 959 144,55	82,13	37 693 565,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2024			72 959 569,38	90,37	80 733 930,00
M06.2 M06.4	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2024			357,00	70,00	510,00

Prioritārā joma 6B							
FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2025. gadam
6B	T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	2014-2024			1 543,18	192,90	800,00
		2014-2023			986,60	123,33	
		2014-2022			511,90	63,99	
		2014-2021			234,40	29,30	
		2014-2020			119,42	14,93	
		2014-2019			109,80	13,73	
		2014-2018			105,00	13,13	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
	T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	2014-2024			3,59	181,46	1,98
		2014-2023			3,59	181,46	
		2014-2022			3,59	181,46	
		2014-2021			3,57	180,45	
		2014-2020			3,43	173,37	
		2014-2019			2,51	126,87	
		2014-2018			1,35	68,24	
		2014-2017			0,69	34,88	
		2014-2016			0,53	26,79	
		2014-2015					
	T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	2014-2024			94,31	100,00	94,31
		2014-2023			94,31	100,00	
		2014-2022			94,31	100,00	
		2014-2021			94,31	100,00	
		2014-2020			94,31	100,00	
		2014-2019			94,31	100,00	
		2014-2018			94,31	100,00	
		2014-2017			94,31	100,00	
		2014-2016			94,31	100,00	
		2014-2015			94,31	100,00	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
6B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	238 518 147,95	105,94	221 092 593,74	98,20	225 141 305,00
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora	2014-2024	125 224 234,98	101,32	123 594 677,36	100,00	123 594 696,00

	izdevumi						
M07.1 M07.2 M07.4 M07.5 M07.6 M07.7 M07.8	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/in infrastruktūru (IT vai citi)	2014-2024			36 744,00	181,53	20 241,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024	113 293 912,97	111,57	97 497 916,38	96,01	101 546 609,00
M19	O18 - VRG aptvertie iedzīvotāji	2014-2024			964 909,00	100,00	964 909,00
M19	O19 - Atlasīto VRG skaits	2014-2024			35,00	109,38	32,00
M19.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			861 935,38	100,00	861 935,00
M19.2	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			79 554 288,75	97,02	81 998 490,00
M19.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			3 684 515,93	95,71	3 849 834,00
M19.4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2024			13 397 176,32	90,30	14 836 350,00

Dokumenti

Dokumenta nosaukums	Dokumenta veids	Dokumenta datums	Vietējā atsauce	Komisijas atsauce	Kontroles vērtība:	Datnes	Nosūtīšanas datums	Nosūtītājs
AIR Financial Annex 2014LV06RDNP001	Finanšu pielikums (sistēma)	03-04-2025			884245654	AIRfinancialAnnex2014LV06RDNP001_lv.pdf		
LAP gada īstenošanas ziņojuma par 2024. gadu kopsavilkums sabiedrībai	Kopsavilkums sabiedrībai	28-05-2025			3134740312	Kopsavilkums sabiedrībai		

